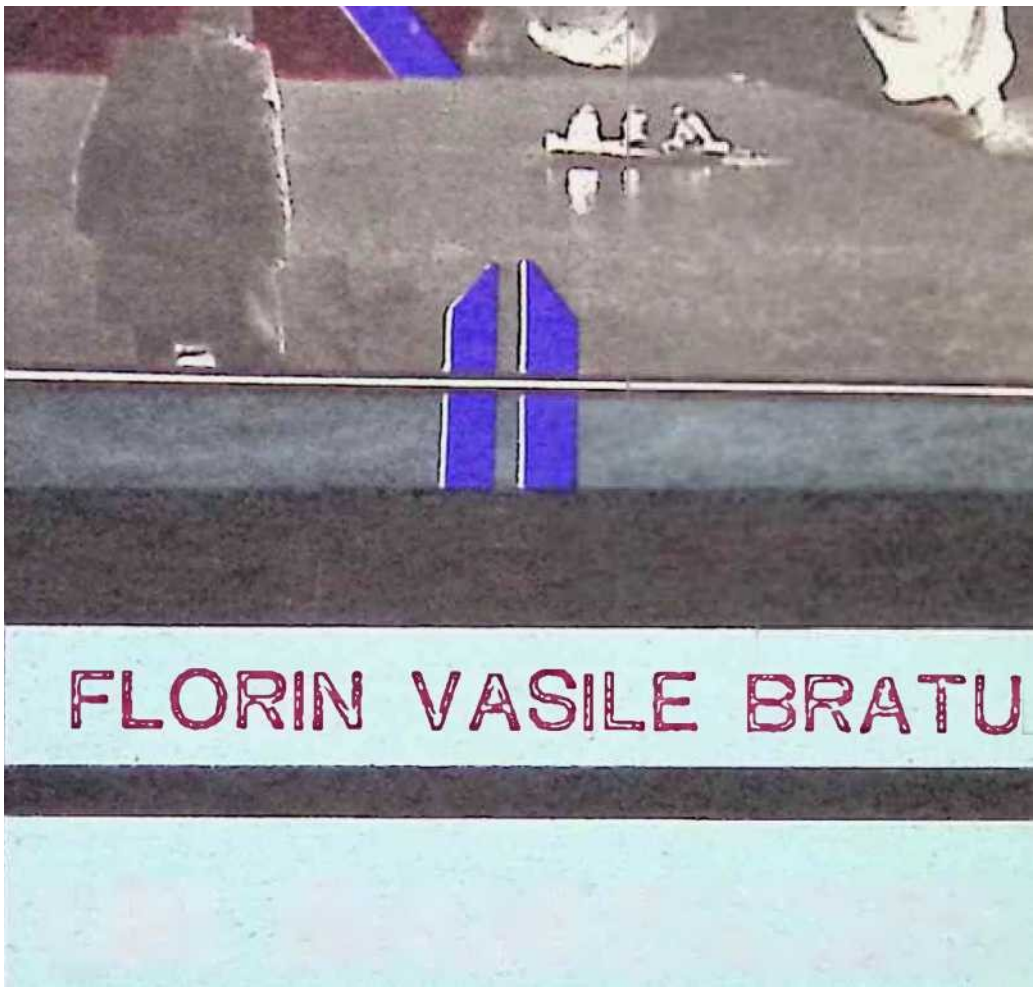

UN

MANUSCRIS DE OCAZIE

FLORIN VASILE BRATU

Un manuscris de ocazie

FLORIN VASILE BRATU

Un manuscris de ocazie

Editura „JUNIMEA”

Iaşi • 1985

Coperta : *GEORGE SCUTARU*

CAPITOLUL I

...Normalul nu trebuie demonstrat, e axiomatic. Dar întrebările ? întrebările se nasc în protonormal, în zona sa de confuzie şi început, acolo unde încep dubiile... Şi dubiile ? Dubiile însoţesc normalul ca o umbră, pînă se risipesc prin explicaţie, lăsînd normalul să respire singur...

Maşina gonea pe străzile Capitalei, dinspre periferie spre centru, scîrţîind din toate încheieturile, lăsînd în urmă aburi uşori pe caldarîmul încă umed după ploaia de după masă.

...într-o situaţie anormală ceea ce interesează în primul rînd nu este anormalul în sine ci raportul faţă de normal, acceptat prin generalizare...

Străzi întregi rămîneau în urmă, casele se topeau în fugă, bulevarde cunoscute deveneau necunoscute din cauza vitezei. Din cînd în cînd şoferul Capră îl privea pe căpitan prin oglinda retrovizoare aşteptînd un semn din partea acestuia pentru a reduce viteza, semn care nu venea şi el se simţea astfel obligat să apese pe acceleraţie provocîndu-l pe căpitan la un dialog fără de care nu vedea nici un sens vieţii;

...Situaţiile de excepţie nu sînt însă în totalitate anormale. Zona lor de nesuprapunere subliniază tocmai existenţa unei arii comune. Ce rămîne se supune unei singure aprecieri : comparaţia. Comparaţia care delimitează anormalul, excepţia...

Căpitanul Claudiu Vanica încercă să nu se mai gîndească. La urma-urmei normalul e în noi şi între noi, ca şi anormalul. Nu dădea prea multe parale pe cursurile ce le urma în ultimile zile din iniţiativa superiorului său, maiorul lonescu.

...Normalul e unic, dar reprezentările sale sînt multiple. Ceea ce apare normal unui individ sau colectivităţii devine anormal într-o altă reprezentare, pentru alt individ, pentru altă colectivitate, societate etc. Reprezentările asupra normalului devin deci disecabile...

La dracu' !

Maşina opri lin, ca un foşnet de frunze căzute pe asfalt. Coborî gratulîndu-l pe şofer cu un fluturat de mînă, apoi aruncă o privire spre singurul geam luminat din întreaga clădire. Oftă uşor şi urcă cu pas domol cele cîteva trepte din faţa uşii de la intrare. Răspunse absent subordonatului ce luase mecanic poziţia de drepţi şi se pierdu pe culoarul lung şi întunecos pînă la lift. Urcă fără nici un chef cele cinci etaje pînă la biroul unde era aşteptat.

Colonelul îl privi cercetător, căutîndu-i parcă urme de praf pe pantofi.

— Am înţeles de la lonescu că eşti acum liber. Faci filozofie sau aşa ceva...

— Mă supun ordinelor.

— Ne supunem... Un fel de a zice. Mai ales în ce te priveşte. Ultima acţiune ai condus-o într-un mod

foarte personal, lonescu zice chiar altfel...

— Am vrut să şterg toate punctele negre din anchetă. Băcanul putea fi şi nevinovat.

— Ştergîndu-le, ţi-ai schimbat opinia iniţială ?

— Nu.

— Să cred că ţi-ai pierdut timpul degeaba ?

— Putea să fie şi invers. Trebuie să admitem că întotdeauna vor exista mai multe căi în descoperirea adevărului. Se pare că atunci am ales una mai lungă, nu vreau să spun mai sigură.

— Frumos spus, dar între timp cheltuim banii statului.

— Cheltuim, dar sînt cu inima împăcată.

— Mă rog, nu pentru asta te-am chemat. E vorba de o dispariţie. Un turist. La Vila Limpedea. Te rog să mergi să vezi ce s-a întîmplat.

o

întors în garsoniera sa de toate zilele, căpitanul îşi pregătea febril geanta de voiaj. Avea senzaţia, aproape uitată, că merge în concediu. („S-o fi dus omul la Mare ! Sau în Deltă ! De ce neapărat dispărut ?... Trebuie să fie ceva la mijloc de-a intervenit direct colonelul... O dispariţie... Fie ce-o fi, bine că s-a mai gîndit la mine !“) îşi îmbrăcă costumul în dungi, luă geanta, privi îngrijorat ceasul şi părăsi garsoniera în grabă.

Şoferul Capră era deja în faţa blocului şi, ca întotdeauna, în cunoştinţă de cauză :

— Nu-mi miroase a bine. Adică ei n-au organe locale ? De ce tocmai noi, de la mama dracului ? Ascultaţi-mă pe mine, e încurcată rău... Dacă n-o fi şi mîna maiorului la mijloc...

— Nu înţeleg.

— Pe ce lume trăiţi ? Dacă ne împotmolim nu mai este nici o scăpare, trecem la Economic ! Poate şi mai rău, la Piaţă...

— Ajunge.

— N-ajunge ! Nu vedeţi nimic din ce se întîmplă în jur ? ! Ar fi fost mai bine s-o luaţi şi pe Ana cu dumneavoastră.

— Ce-ţi veni ?

— Uite-aşa, îmi trecea prin cap în starea de repaus în care mă aflam. Adică nu chiar repaus... Ştiţi să ţineţi un secret ? Mă gîndesc să scriu o carte...

11 privea prin oglinda retrovizoare urmărindu-i reacţiile. Căpitanul Vanica nici nu clipi.

— Am scris deja subiectul, aşa, ca o reţetă pentru un roman poliţist. Aştept să vă spuneţi părerea în calitate de specialist.

— Dă-i drumul, dar nu uita că te afli la volan pe un drum public.

Spre mirarea sa disimulată, şoferul nu se codi defel.

— Mai întîi se ia un .căpitan deştept şi frumos de genul feminin cu antrenamente de karate şi merite în protecţia mediului înconjurător, apoi se caută un conflict, de preferinţă nou : o descoperire, o vopsea nemaipomenită şi nemaivăzută, pe care, atenţie, vrea să o fure o firmă străină. În continuare se ia neapărat o altă femeie, tot atît de frumoasă şi de deşteaptă ca şi femeia-căpitan, dar care e cu capul la descoperirea ei, vopseaua, şi, din această cauză, vulnerabilă. în continuare facem cunoştinţă şi cu eroul negativ : un necunoscut, dandy şi gigea, care trebuie să fure vopseaua cu orice risc. Ce părere aveţi ?

— Prea devreme, să vedem canavaua.

— Eşti tare, şefule, nici n-ai clipit. Deci, cadrul fiind pregătit, se trece la redactarea romanului. Femeia deşteaptă, cea cu vopseaua, are clipe de inspiraţie profesională noaptea şi atunci face notiţe într-un carneţel, de preferinţă gri, pe care-l ţine în poşetă pînă apare, exact, Necunoscutul cu un Străin, căruia i se face rău (Străinului) şi Femeia-deşteaptă, dar caritabilă, îi pofteşte în casă, care nu e rcasa ei, dar unde scoate carneţelul chiar în nasul Necunoscutului, care, vezi matale, nu el era bolnav. Necunoscutul profită de împrejurare şi vede unde pune Femeia-deşteaptă carneţelul, care-l pune în bibliotecă. Necunoscutul nu acţionează imediat şi nici brutal pînă la un punct, căci nici nu sparge uşa. nici n-o descuie cu vreo drăcie, nu, el, pur şi simplu, o deschide cu cheia, care cheie e chiar de la uşa aceea şi pe care o are de la fratele Femeii-deştepte, care e vitreg şi alcoolic şi se spînzură într-o clipă de re- muşcare, în capitolul şapte. Aştept...

— Ai terminat ?

— Nu, dar doresc încurajări.

— Nu cu încurajări se scriu cărţile.

— Cîteodată nu mai înţeleg, zău, plutiţi... Şi pe lîngă noi... Să trec mai bine la punctul culminant. Femeia-deşteaptă apare chiar în momentul cînd Necunoscutul încearcă să sustragă carneţelul din bibliotecă. Necunoscutul se pierde cu firea şi-i dă în cap Femeii-deştepte cu-n obiect contondent, de-o trimite direct la Central, după care el dispare şi apare Femeia-căpitan. Femeia-căpitan descoperă de unde provine cheia, dar încă nu descoperă pe Necunoscut şi nici că Străinul e un străin paşnic şi

pictor, care prin atitudinea sa va încuraja turismul în ţara noastră. Tensiunea romanului creşte brusc cînd moare o fată, mai frumoasă decît ambele de mai sus, dar mai puţin deşteaptă, explicabil, care avea de-a-face, efectiv şi fizic, cu Necunoscutul. Femeia- căpitan are o intuiţie deosebită şi ghiceşte că Necunoscutul e criminalul pentru că Femeia-frumoasă lucra cu Femeia-deşteaptă la vopsea. Necunoscutul, ca orice criminal care se respectă, revine la locul crimei, adică la înmormîntarea Femeii-frumoase, unde Femeia-căpitan pune mîna pe Necunoscut cu două figuri de karate, pe care el nu le poseda, după care Necunoscutul devine cunoscut şi autohton. Străinul îşi vede de treabă şi Femeia-căpitan de Femeia-deşteaptă, la Central, cînd apare al doilea şi ultimul punct culminant : carneţelul nu avea nici o valoare. Femeia-deşteaptă avea vopseaua în cap... în încheiere, toţi cititorii vor deduce că Femeia-deşteaptă se va face bine la cap şi că economia naţională nu va avea nimic de suferit. Gata.

— Asta-i tot ? întrebă maliţios căpitanul.

— Ce-aţi mai vrea ? O moarte, o sinucidere, o femeie deşteaptă rănită grav şi o înmormîntare, nu-s de-ajuns pentru o vopsea ?

— E chiar prea mult. Acţiunea e previzibilă, să nu spun lipsită de imaginaţie.

Şoferul Capră continuă grav :

— Aşteptîndu-vă să coborîţi am terminat cartea de citit. Totul după tipare. Ai senzaţia permanentă că ştii rezultatul... Ca un meci de fotbal în reluare. în viaţă e altfel...

Maşina străbătea tocmai o zonă cu gropi şi căpitanul se văzu proiectat pe rînd în toate cele patru

puncte cardinale. Cu greu reuşi să dea o confirmare celor spuse de şofer :

— Ai dreptate, e altfel.

CAPITOLUL II

Vila Limpedea se numea impropriu vilă. în realitate era un castel medieval, aşezat pe malul unui lac, construit la vremea sa de meşteri prost plătiţi. Fusese readus la viaţă prin grija ONT-ului şi transformat într-o gazdă oarecum primitoare pentru turiştii dornici de locuri retrase, departe de zgomotul urban.

Vanica dădu liber şoferului Capră cu cîteva sute de metri înainte de vilă, părăsi drumul principal şi se abătu pe o cărăruie care dutea pe scurtătură pînă la vilă. în faţa sa, în pantaloni scurţi, din piele, o tînără şi un tînăr mergeau la braţ sărutîndu-se din cînd în cînd, deşi simţeau, negreşit, pe cineva în urma lor.

Soarele era încă puternic, iar florile de cîmp te îmbiau să le miroşi adînc. Căpitanul trecu zîmbind pe lîngă cei doi tineri absorbiţi în totalitate de „problemele“ lor.

Cam cinci minute cît ţinu cărăruia şi vila se afla în faţa sa, îşi întipări în minte, involuntar, detalii de construcţie. („Parter şi etaj mansardat, geamuri înalte şi înguste, stil vechi, acoperiş în pantă din ţiglă roşie“). Ajuns la intrare, bătu cu inelul metalic

fixat în uşa de stejar masiv ca la vechile mînăstiri. O femeie, trecută bine de cincizeci de ani, h deschide. îl măsurii cunoscătoare şi-l întrebă scurt :

— Aveţi bilet de la ONT ?

— N-am, răspunse Vanica timid.

— Aţi bătut drumul degeaba. Fără bilet nu primesc pe nimeni.

Dădu să-i închidă uşa în nas, dar căpitanul îi întinse legitimaţia.

— Mie bilet să-mi daţi, nu altceva ! Ce vreţi ?

— Cu asta trebuia să începem. Se pare că a dispărut cineva... Am venit să văd ce s-a întîmplat.

— Căpos bărbat mi-a dat Dumnezeu ! Lipseşte unul două-trei zile şi gata, dispărut ! Să-mi iau ochelarii să văd dacă-i cum ziceţi.

Profitînd de ocazie, Vanica se strecură prin spaţiul rămas liber şi se trezi în faţa unei alte uşi. O deschise şi, cum bănuise, intră în holul mare al vilei, unde, după toate pregătirile ce aveau loc, se servea în curînd masa. între timp, „hoteliera“ se întoarse cu ochelarii, îi privi legitimaţia şi-i zise mai blînd :

— Eraţi mai tînăr în pozâ ! Intraţi şi faceţi-vă un rost.

Căpitanul zîmbi, apoi întrebă :

— Ce cameră aveţi neocupată ?

— Numărul 8 !

Se depărtă tîrîndu-şi picioarele groase pe linoleum. Vanica luă cheia din panoul de lîngă uşa de la intrare şi privi în jur. Din holul în care se afla, de jur împrejur dădeau uşi negre, numerotate cu numere mari, albe. Numai uşa prin care între timp dispăruse „proprietara“ nu avea număr. Potrivi

cheia în încuietoarca camerei ce-i fusese repartizată, la intrare, pe partea dreaptă, deschise şi intră într-un hol mic din care dădeau alte două uşi,. Le deschise pe amîndouă. Una dădea la baie şi alta în camera propriu-zisă, mobilată, neaşteptat, cu mult rafinament. Se lăsă moale într-un fotoliu. Privi ceasul, desfăcu geanta, schimbă costumul în dungi cu o pereche de pantaloni de doc, îşi puse un tricou de lînă subţire cu mîneci scurte şi părăsi camera îndreptîndu-se spre uşa fără număr. După cum se aşteptase, dădea într-un coridor în formă de L, cu încăperi pe o singură parte. Ajuns în dreptul ultimei camere simţi un miros apetisant. Intră,

— V-am spus că am treabă. întrebaţi-l mai bine pe bărbatul meu cînd va veni la masă. Coseşte iarba de pe coastă. Avem contract, dar cu turiştii ăştia nu mai e nici o scofală... O calcă toţi în picioare !

— Cînd a dispărut ?

— De două zile.

— Ceilalţi ce zic ?

— Credeau că-i glumă.

— Se cunosc între ei ?

— Aş zice că sînt o familie. Au venit odată şi au ocupat toată vila, chiar şi camera ce v-am dat-o au plătit-o să nu vie vreun străin peste ei.

— Cîţi sînt ?

— Păi dispărutul, două femei şi patru bărbaţi.

— Afară de soţul dumneavoastră...

— Brebu Maria mă cheamă.

— ...Mai locuieşte cineva în vilă ?

— Nu.

— Sînt şi alte vile pe malul lacului ?

— Cele noi de pe partea cealaltă. Numai că-s departe. Cu barca sînt vreo 2 km, cit traversezi lacul.

— La ce oră serviţi masa ?

— La şapte.

Se auzi uşa de la intrare.

— Vine bărbatu-meu. Vorbiţi cu el mai departe. El v-a chemat, el să vă descurce. Am eu şi aşa treburile mele...

Rămas singur, Vanica se îndreptă spre holul mare, se aşează pe un scaun şi aşteptă. („îl cunoaşte probabil după cum deschide uşa !“) Hotelierul, deşi bondoc, păşea uşor. îl abordă de la intrare :

— Sînteţi de la miliţie, nu-i aşa ?

— De unde ştiţi ?

— M-am întîlnit cu doi turişti de-al mei şi mi-au spus c-a venit cineva la vilă. Cum eu aşteptam... E simplu.

îi întinse mîna ; i-o strînse cu putere.

— De ce m^aţi chemat ?

— De două zile lipseşte un turist. S-au dus după masă să prindă peşte pe sub apă. Unul nu s-a mai întors nici pînă acum. Sîntem cu toţi îngrijoraţi. Mi-au spus chiar să anunţ miliţia să facă cercetări.

— De ce n-aţi luat măsuri în seara dispariţiei ?

— Nevastă-sa spunea că dispărutul intenţiona să traverseze lacul pînă la Vila Cucilor să reţină nişte bilete, sau aşa ceva. M-am gîndit c-o fi rămas acolo peste noapte. A doua zi m-am dus cu barca şi cum nu fusese pe acolo, am dat telefon la Centrala ONT. Ei v-au chemat de fapt.

— Daţi-mi o listă cu numele şi camerele în care locuiesc. Nu, mai bine daţi-mi tot registrul. S-o fi

înecat ?

— Ştiu eu ?!, lacu-i adine...

După acest scurt dialog, Vanica se retrase în camera sa cu registrul sub braţ. Avea cîteva minute la dispoziţie pînă soseau turiştii. Brebu Maria avea dreptate. în dreptul rubricii cu ziua sosirii era înscrisă o singură dată pentru toţi : 25 iulie...

Se apropia ora şapte.

Voci agitate răsunau în liniştea ce dăinuise pînă acum. Căpitanul tocmai se pregătea să iasă din cameră cînd auzi strigîndu-se :

— E mort ! Dumnezeule, veniţi !

Pentru o clipă amuţiră cu toţii. Apoi, sesizînd direcţia de unde erau chemaţi, alergară spre malul lacului. Un bărbat, îmbrăcat ca un scafandru, le făcea semne disperat. La picioarele sale, Bălăşoiu Ion, dispărutul, nu dădea nici un semn de viaţă. Se grăbi spre grupul format. Priveau cu toţi, neputincioşi, trupul inert pe fîşia de nisip auriu de pe malul lacului.

— Să-l ducem în camera sa, zise una din turiste. îl izbi în plin frumuseţea femeii. îl ridicară cu grijă şi îl duseră în camera nr. 7, situată alături de camera care, de cel mult o oră, i se repartizase căpitanului.

„Misiunea mea se pare că a luat sfîrşit. Dispărutul, iată-l, a apărut. Numai că-i mort !“, gîndea căpitanul, nebăgat de nimeni în seamă. îi privea pe toţi iscoditor încercînd să le recunoască identitatea după datele înscrise în registru.

— Măiculiţă Doamne, a murit 1 rosti împietrită Brebu Maria, distonînd cu tăcerea deplină ce se aşternuse în vilă.

Vanica n-o mai ascultă. Se îndreptă imediat spre camera sa. Trebuia informat maiorul Ionescu. Spera ca în cîteva ore să sosească medicul legist.

CAPITOLUL III

— E mort, zise hotelierul vădit emoţionat.

— Am chemat medicul legist.

— Servim masa între timp ?

— N-are nici o legătură. Aş vrea doar ca pînă vine doctorul să nu intre nimeni în cameră.

— Da, să le spun şi, nu uitaţi, rămîneţi şi dumneavoastră.

Hotelierul îl părăsi în grabă. Căpitanul îşi privi ceasul. Era deja ora şapte. Se aşeză pe un loc mai retras şi aşteptă. Rînd pe rînd, într-o tăcere deplină, toate scaunele de la masă se ocupară de turişti. Vanica se simţea privit cu atenţie, ceea ce îl făcu să se întrebe dacă nu stă cumva pe locul decedatului. De altfel, nu făcea o impresie prea teribilă ; mic de stat, mai curînd slab decît împlinit, cu părul bine periat cu cărare pe dreapta, clasic, arăta ca un funcţionar de bancă de dinainte de război. Doar ochii verzi, strălucitori, ar fi putut să •schimbe, oarecum, aprecierea generală dar căpitanul părea timid şi-şi ţinea privirea mai mult îndreptată spre tacîmul din faţa sa.

v

1
(
3

— Tovarăşul e de la Bucureşti. L-a chemat bărbatu-meu în legătură cu... domnul Bălăşoiu, Dumnezeu să-l odihnească în pace !

Brebu Maria îşi înghiţi cîteva lacrimi şi se pierdu în bucătărie.

— Sînt căpitanul Vanica Claudiu... Din nefericire... Primiţi, vă rog, condoleanţele mele, reuşi să articuleze cu o oarecare reţinere, conştient că prezenţa sa acolo era nedorită de comeseni.

După o pauză, Clara Bălăşoiu 'îi răspunse amabil.

— Fiţi binevenit. După cum vedeţi, misiunea dumneavoastră a luat sfîrşit. Dispărutul, vreau să zic soţul meu, a apărut. Nimeni n-ar mai putea să mi-l redea cum a fost...

Se opri. Simţea că o să plîngă în curînd.

— Trebuie să te resemnezi, Clara. Plînsul nu-i mai ajută cu nimic. Să ne păstrăm durerea în suflet. Regretăm cu toţii moartea soţului tău, dar există o forţă mai presus de noi, implacabilă. Unii o numesc destin...

— îţi mulţumesc, tată. Aşa a fost să fie... Aşa a fost...

Clara Bălăşoiu îşi reţinu lacrimile în ultimul moment şi masa continuă într-o tăcere de mormînt. Se simţea dorinţa fiecăruia de a mînca cît mai repede şi cît mai în linişte. Nici un comentariu despre mort. După desert, unul cîte unul, turiştii s-au retras în camerele ce le ocupau. Doar Clara Bălăşoiu avu o scurtă ezitare cînd privi spre uşa marcată cu 7, apoi, hotărîtă, se îndreptă spre camera numărul 2. Vanica ieşi din vilă şi se plimbă pe malul lacului într-o stare de spirit din cele mai rele.

Lingă un mic debarcader, construit în imediata vecinătate, stătea ancorată o barcă cu vîsle. Se aplecă şi puse mina în apă. Era rece. Mai rătăci un timp pe mal privind în urmă. Nici o mişcare. Pe singurul drum de acces la vilă nu se vedea nici un nor de praf. De jur împrejur numai linişte. Doar păsările de baltă o tulburau din cînd în cînd cu ţipete stridente. Obosit şi mohorît, căpitanul se aşează pe mal. într-un tîrziu se auzi o maşină apropiindu-se de vilă. îi ieşi în întîmpinare.

— Doctorul Untu, se recomandă imediat noul sosit. M-au trimis în locul medicului legist, care e bolnav. Se întîmplă şi la medici, ce să-i faci ! Sînteţi probabil cel pe care-l caut, căpitanul Vanica Claudiu ?

— Da, eu sînt.

— îmi pare bine de cunoştinţă şi rău de timpul care-l pierd cu morţii ! Timpul meu, de acum înainte, e foarte bine măsurat. Aş vrea să-l petrec cu viii. Pentru morţi, oricum, n-am nici o putere.

— Chestie de rutină. Nu cred să vă ia mult timp. E necesar şi asta.

— Atîta lucru ştiu şi eu, tinere, de asta am şi venit ! E necesar pentru noi, care prin legile noastre am făcut să fie necesar. Pentru natură, pentru existenţa umană, dacă nu te deranjează termenul, necesar e să stau acum la capul unuia în care mai există o fărîmă cît de mică de viaţă. Pe cînd ăsta... Dar pentru că am venit, să mergem să-l vedem, apoi putem spune legal, ca d-l Heine. Der Vnrhang fălit, das Stiick ist aus ! *

— Pentru mine...

— Degeaba, cortina a căzut. în dosul ei nimic.

* Germană : „Cortina cade, piesa s-a sfîrşit“, vers din poezia lui H. Heine „Sie erlischt“ („Ea s-a stins“.)

Doar un om mort.

— Un om mort cu biografia sa, aspiraţiile sale.

Doctorul îl privi bănuitor.

— E ceva în neregulă ?

— N-aş putea să zic. Să vedem... O moarte survenită timpuriu e întotdeauna o neregulă, o abatere. Şi abaterile fac parte din meseria mea.

— Frumos spus, n-am ce zice, deşi „nullum est iam dictum, guod non sit dictum prius !“ †

Hotelierul Brebu, care se apropiase de ei şi căruia limba latină nu-i făcea nici o impresie, se retrase discret. Căpitanul ar fi vrut să-i răspundă tăios medicului, dar se răzgîndi. între timp ajunseră la vilă. în camera 7 rămăşiţele pămînteşti ale lui Ion Bălăşoiu sfidau luxul din jur. Cuvertura patului era murdară de mîlul ce începuse să se scurgă de pe costumul subacvatic. Doctorul se aplecă asupra mortului şi zăbovi aşa o lungă perioadă de timp. Se ridică apoi, îşi şterse cu grijă lentilele o- chelarilor şi se aşează într-un fotoliu.

— Cum v-am spus, s-a ridicat în ceruri, dacă n-a coborît în iad. Despre morţi să vorbim însă de bine. N-a murit de moarte bună. Asfixiat. Plin de apă. La prima vedere, aş putea să afirm că a murit de vreo 48 de ore, timp în care, sînt sigur, a stat în apă. O să-i facem autopsia, dar nu cred să aducă ceva nou. Vă comunic dacă am comentarii. în rest, vă las cu bine şi trimit să vi-l ia cît mai repede.

Vanica încercă o pistă probabilă.

---

† Latină : „Nu este nici un cuvînt care să nu fi fost spus mai înainte“, Terenţiu, în comedia „Eunuchus“.

— Apa rece a lacului ar putea să fie cauza ?... Un şqc, inima...

— Ma.i cnrînd cred că s-a încîlgiţ în bălăriilg de pe fund şi nu s-a mai putut ridica la suprafaţă...

Uupă plecarea medicului, căpitanul simţi din nou durerile sale obişnuite de stomac. Caută în jur un pahar cu apă şi-şi puse bicarbonat dintr-o cutiuţă de care nu se despărţea niciodată. Privi spre mort cu dezgust şi regretă în gînd pînă şi lipsa maiorului lonescu. Părăsi, nu fără bucurie, camera cu numărul 7. Cîteva uşi se închiseră în grabă. Se plimbă cîteva minute prin hol, fără nici un scop anume. în dreptul camerei cu numărul 3 uşa se des? chise deodată şi un bărbat, la peste 50 ani, în care căpitanul recunoscu pe loachim Moraru, cum se specifica în registru, îl întrebă :

— Domnul de adineaori era doctorul legist ?

— Da.

— L-au consultat ?

— Pentru asta a venit. A murit înecat. Se pare că de 48 de ore.

— Două zile... Deci imediat ce a dispărut. Odată cu... voiam să zic, în timpul ultimei noastre partide de pescuit.

— Ar fi putut fi şi altă explicaţie ?

— Nu, nu crc, ~ evident, atunci a murit.

— Pot să vă deranjez cîteva minute ?

— Bineînţeles. Dacă n-aveţi nimic împotrivă poftiţi la mine.

Căpitanul răspunse invitaţiei şi intră în cameră, întrebîndu-l din mers :

— Whisky ?, Gin ?... Sau poate doriţi o vodcă rusească, tare ?

2

b

— Să zicem, puţin, foarte puţin whisky... Fără gheaţă... şi apă multă. Ştiţi, stomacul...

— Aşa de tînăr ?

— Se întîmplă, răspunse Vanica, nu prea fericit.

Moraru servi băutura cu eleganţă, aristocratic. Pentru el îşi puse o vodcă.

— Vă place ? zise căpitanul arătînd spre sticlă.

— De demult. Din timpul războiului. Pe atunci nu ştiu dacă-mi plăcea, dar asta se găsea mai uşor.

— Chestie de obişnuinţă.

— Desigur... Cu ce vă pot ajuta ?

— Povestiţi-mi ceva despre Ion Bălăşoiu, spuse căpitanul, bucuros că discuţia o luase pe făgaşul dorit.

— A fost prieten bun cu mine şi, prin Clara, rudă apropiată. Nici nu pot să-mi închipui că a murit !

— Parcă vă zicea tată.

— Am fost ca un tată pentru ei...

După o pauză, reluă :

— Cred că vom obţine repede aprobările necesare să-l trimitem la Bucureşti. Ne vom întoarce cu toţii pentru înmormîntare. Nu ne mai putem bucura de concediu în continuare, deşi locurile astea sînt de o frumuseţe rară.

— Aţi mai fost pe aici ?

— Nu. E prima dată.

— Toţi ?

— Da... Să vă mai pun whisky ? Pe mine să nu contaţi mai mult. Astă seară îmi iau medicamentul şi nu vreau să-l dizolv chiar în vodcă ! N-ar mai avea nici un efect.

— Vă mulţumesc. Şi eu... cu stomacul. Iau zilnic bicarbonat.

— Sînteţi mai ghinionist ca mine. Eu îl iau la

două zile..

Se făcu o mică pauză. Profitînd, căpitanul reveni la subiectul care-l interesa.

— S-ar zice că nu se împăcau bine...

— Ce vă face să credeţi ?

— Locuiau în camere separate.

— Se împăcau obişnuit. Aveau principii moderne în ce priveşte căsătoria.

— Aţi putea să vă imaginaţi cum a murit ?

— Greu de spus. Un înotător ca el...

— Cum l-aţi găsit ?

— La început am crezut că traversase lacul pînă la o vilă vecină, după cum susţinea Clara. Cînd s-a confirmat că nu fusese pe-acolo l-am căutat cu toţii în lac dar fără rezultat. Cum nici din altă parte nu aveam vreun semn, m-am încăpăţînat să-l caut în continuare. Deşi îmi era greu, nu găseam nici o altă explicaţie pentru această dispariţie. M-am dus azi mai mult în zona de nord a lacului, pe care, altfel, o ocolim cînd mergem la pescuit. L-am găsit tocmai acolo, întins cu faţa în mîl. Deasupra sa o boltă întreagă de plante de apă. Cred că s-a rătăcit prin culoarele subterane delimitate de aceste plante şi n-a mai putut ieşi la suprafaţă. Un accident stupid...

— E adînc ?

— De la 2-3 metri pînă la 10-15, poate şi mai mult. Un lac frumos.

— Ce-ar fi putut să caute în acel loc periculos ?

— Ştiu eu... tentaţia.

— Cît timp se poate sta sub apă cu buteliile pline ?

— Maximum o oră, după care trebuie să revii la

suprafaţă.

— Cînd mergeţi în grup la pescuit, ce se întîmplă sub apă ?

— Fiecare „umblă“ după peştii săi, zîmbi o clipă Moraru. Vanica sesiză o umbră de ironie în răspuns, dar continuă imperturbabil :

— Vă reamintiţi cînd l-aţi văzut ultima dată în viaţă ?

— Imediat ce am părăsit debarcaderul Ion a luat-o înainte. L-am urmat un timp, apoi ne-am răsfirat. Pe urmă l-am pierdut din vedere. Vizibilitatea e de maximum 5-6 metri, poate şi mai puţin. „Jocul“ era ca fiecare să se întoarcă la vilă cu cît mai mulţi peşti. Eram, ca să zic aşa, în concurs. Dacă nu mi s-ar fi spus că intenţiona să traverseze lacul pînă la Vila Cucilor, m-aş fi reîntors după el chiar atunci. Cred că n-a fost prevăzător.

— De ce ocoliţi tocmai acea zonă ?

— Se înoată greu ; vegetaţie multă, vizibilitate redusă.

Se făcu tăcere din nou. Căpitanul se gîndea la cele spuse de loachim Moraru. Mai dorea să afle un lucru.

— Credeţi că s-a înecat, să zic aşa, „normal“ ? loachim Moraru nu reacţionă imediat. Apoi, se posomori. Bărbia îi tremură cîteva secunde.

— Nu pricep ce vreţi să întrebaţi. Vă gîndiţi probabil la o..., Dumnezeule !, crimă ?

— Nu mă gîndesc. Poate s-a sinucis. Locul pare special ales.

— Nu cred că s-a sinucis. Avea toată viaţa înainte. N-^ar fi renunţat la ea chiar acum cînd toate îi mergeau din plin. Cum v-am zis, un accident stupid.

Căpitanul dădu din cap, aprobîndu-1. loachim Moraru îşi recăpătase siguranţa de care dăduse dovadă pînă în acel moment.

— Ce v-a determinat să vă petreceţi vacanţa de vară în acest loc ?

— Nimic special. Schimbăm în fiecare an locul în care ne petrecem concediul. Anul acesta ne-am propus să venim aici. Şi dacă n-am avea un mort printre noi, n-am regreta deloc. Sînt dezolat de cele întîmplate, nu numai pentru el sau pentru nepoata mea, Clara, ci şi pentru că nu mă mai simt în stare să mă reîntorc la masa de lucru cu energia de pînă acum. Ion va rămîne neşters în amintirea mea... Sînt scriitor, domnule, şi în meseria noastră ne jucăm cu cuvintele avînd pretenţia că le stăpînim sensurile... şi, deodată, descoperim contrariul...

Căpitanul se găsea într-o situaţie delicată. Nu-şi aducea aminte de vreun scriitor cu numele de loachim Moraru.

— Regret, nu-mi amintesc să fi citit ceva semnat de dumneavoastră.

— Foarte explicabil. Nu sînt cunoscut de marele public şi, trebuie s-o recunosc, nici prea prolific. Poate, totuşi, titlurile „Atunci s-a născut ziua“ sau „Corăbiile negre“, nu vă spun nimic ? !... S-au epuizat destul de repede.

— Sîntem foarte ocupaţi, citim ce ne pică în mînă.

— Desigur, n-are importanţă, nişte amintiri de război ; lumea le-a şi uitat.

— Ce profesie avea Ion Bălăşoiu ?

— Asistent sanitar. Felcer, mai pe limba noastră. Am făcut războiul împreună. Ne-am reîntîlnit după mulţi ani şi am rămas prieteni. Amintirile

comune, probabil...

— Cine a luat parte la ultima partidă de pescuit ?

— Ion Bălăşoiu, evident, Cezar, Clara, Cristina şi eu.

— Restul ?

— Avocatul Sever Adrian plecase de dimineaţă. Avea nişte probleme personale. Gherasim, din cauza apei reci, avea dureri la încheieturi şi o lăsase mai moale. Nici nu ştiu pe unde-şi făcea siesta...

— Prindeţi ?

— Mai mult ne amăgim.

Vanica se uită la ceas.

— Nu doresc să vă mai reţin. E destul de tîrziu şi, după cele întîmplate astăzi, cred că vreţi să rămîneţi singur. La ce oră se serveşte micul dejun ?

— La 8,30. Aveţi grijă să nu întîrziaţi, d-na Brebu nu menajează pe nimeni.

— N-o să întîrzii, răspunse Vanica gîndindu-se că, oricum, ora e rezonabilă.

Ajuns în dreptul uşii se opri, măsură de sus în jos holul în care se afla şi zise :

— Voia să reţină bilete în costum de scafandru ? loachim Moraru nu fu surprins de întrebare, aşa cum se aştepta căpitanul.

— Era un original. Şi apoi cîţi tineri nu umblă în costum de baie prin holurile staţiunilor în plin miez de vară ?

Căpitanul se întoarse în cameră cuprins de gînduri. De ce nu pleca acasă ? Ce să mai constate ?

S-a înecat şi gata ! Nu-l mai face nimeni la loc ! Păşind în cameră realiză în gînd că, desigur, colonelul ştia că dispărutul era prieten cu scriitorul loachim Moraru. Ar fi trebuit să i-o spună, să nu-l pună într-o lumină nefavorabilă. Ar fi trebuit... dar nu era strict necesar. Pe Ion Bălăşoiu nu l-ar fi ajutat cu nimic...

Afară coborîse întunericul.

CAPITOLUL IV

Dimineaţa îşi făcu simţită prezenţa aproape brusc. După ce-şi prelungi duşul peste limita obişnuită, căpitanul se îmbrăcă ca în ajun, părăsi încăperea şi se îndreptă spre bucătărie. în dreptul camerei cu numărul 7 se opri. Uşa era întredeschisă. Intră precaut. Aşezată pe un scaun, Clara Bălăşoiu privea fix un punct numai de ea ştiut. Stătu cîteva momente fără să fie băgat în seamă. Ieşi şi se depărtă discret. („Aparenţele totdeauna înşeală... Chiar şi dimineaţa asta frumoasă mîngîie cu razele sale faţa unui mort...“.)

La 8,30 erau adunaţi în holul mare al vilei. Involuntar, căpitanul o urmărea mai mult pe tînăra Cristina Savu. Simţindu-se studiată, Cristina începu să dea semne de nerăbdare. Mîinile i se jucau mecanic pe tacîmuri tremurînd uşor. Nu mai insistă. Cezar Moraru, tînărul companion de pe alee, îi opri jocul. Zgomotul îl enerva.

— De ce întîrzie Clara ?, întrebă Gherasim Piticii, ultimul venit la masă, obligîndu-l pe căpitan să-şi schimbe poziţia, răspunzîndu-i :

— Nu cred că va veni. Acum cîteva momente am văzut-o în camera lui Ion Bălăşoiu. îşi ia probabil rămas bun...

— Şi loachim ?, continuă Gherasim.

— Mă duc să văd ce se întîmplă, răspunse Cezar Moraru.

Se ridică de la masă, traversă holul şi coridorul ce duceau la camera 3 şi deschise uşa. Un strigăt ascuţit şi prelung puse în alertă toată adunarea. într-o clipă Vanica ajunse la faţa locului. întins pe jos, într-o poziţie anormală, loachim Moraru îşi începuse somnul de veci.

Se aplecă asupra mortului. Petele roşii de pe gît şi mirosul plăcut de migdale nu-i mai lăsau nici o îndoială : cianură de potasiu. Privi de jur împrejur camera pe care o părăsise numai de cîteva ore. Totul părea la locul său, în deplină ordine. Rămase cu privirea o clipă mai mult asupra patului. Era nedesfăcut. Atinse cadavrul cu mîna. îl simţi rece. („A murit de cel puţin 6 ore, imediat după masa de seară !“). Cineva bătu în uşă. Era hotelierul. Privea tîmp cadavrul din faţa sa.

— Doamne, e mort ! E mort cu adevărat !

Căpitanul îl opri cu un semn. După care, cu precauţie, căută cu înfrigurare paharul sau cana complice la crimă dar, cu toate eforturile sale, nu dădu de nici o urmă. Deschise barul. Sticlele de băutură, divers colorate, erau aşezate în perfectă ordine. La fel şi paharele. Le numără : 6 bucăţi. Un serviciu complet. (,,Dintr-un asemenea pahar am băut aseară !“). închise barul şi se lăsă intr-un fotoliu.

Cum s-a administrat otrava ? Deschise dulapul de haine. Aceeaşi ordine. Intră în baie. Nimic deosebit. Se reîntoarse în cameră cu gîndul că va trebui să se ia amprente de peste tot. Auzi din nou bătăi în uşă :

— E unchiul meu, am dreptul să-l văd ! Daţi-mi drumul !

— Un moment, d-le Moraru. L-aţi văzut deja şi o nouă vizită nu-i mai ajută cu nimic. în schimb, îmi poate provoca numai greutăţi.

— Insist să-l văd, e doar unchiul meu !, spuse aproape rugător tînărul Moraru.

„Asta îmi mai lipsea“, gîndi căpitanul. Căută în buzunarele costumului pus pe umeraş în şifonier. Sub privirile hotelierului scoase şi depuse pe masă un briceag obişnuit, o cutiuţă de argint foarte plată, cu medicamente, o batistă, un pachet de ţigări Dunhill, o legătură de chei şi un portmoneu impozant, îl cercetă. Conţinea cîteva cărţi de vizită, (loachim Moraru – Scriitor, Bucureşti etc., etc.), un carnet de cecuri cu sold de 5650 lei, 805 lei în numerar şi o fotografie. O privi cu atenţie.

De afară se auzeau plînsete. Deschise uşa şi se postă la intrare. Toţi locatarii vilei erau prezenţi. Clara Bălăşoiu privea împietrită spre unchiul ei.

— E mort. Repet rugămintea să nu intraţi.

închise uşa iritat de cele întîmplate. Unul după altul... Se lăsă îngîndurat pe scaunul aşezat în faţa biroului. Era o cameră mai mare ca celelalte din vilă, iar ca mobilier cuprindea în plus şi un birou adus acolo, probabil, la cererea scriitorului loachim Moraru.

Răsfoi cu atenţie hîrtiile strînse cu grijă într-o

mapă de lucru cu două compartimente. Păreau încercări disparate, sau poate capitole din lucrări diferite, fără legătură între ele.

Cufundat în lectură fu trezit din nou de voci de pe sală. Ieşi din cameră, repetînd rugămintea ca nimeni să nu intre pînă nu se întoarce. Hotelierul îl asigură că dispoziţiile date vor fi respectate cu stricteţe.

Ajuns în holul mare puse mîna pe telefon, îl chemă pe maiorul lonescu şi-i raportă evenimentul rugîndu-l să informeze şi procuratura. Ceru apoi să vină imediat medicul legist şi locotenentul major Arşinel, pentru a continua cercetările la faţa locului. Primi toate asigurările că vor fi trimişi de urgenţă. Se reîntoarse în camera nr. 3 cu aparatul de fotografiat. Hotelierul îl urma îndeaproape.

După ce luă cîteva ,,poziţii“ lăsă aparatul şi trecu prin mînă sertarele închise ale biroului folosind cheile proprietarului. Cercetă hîrtie cu hîrtie. în sfîrşit ceva mai elaborat, un jurnal. îl răsfoi. Alte personaje, alte vremuri. Continuă investigaţia. Nimic în afară doar de o casetă de pe care îl privea o blondă surîzătoare. Dezamăgit se reîntoarse în camera sa convins că situaţia s-a complicat.

Se asigură că de la camera 3 sînt numai doua chei – în uşă, în folosinţa lui loachim Moraru, şi de serviciu, la hotelier, pe care i-o ceru imediat – se hotărî să stea de vorbă cu Cezar Moraru. Cum hotelierul încă nu se depărtase, îl rugă să-l invite la el pe tînăr.

*

Cezar Moraru se strecură absent în camera că-

pitanului. Moartea unchiului său, mai bine-zis, a tatălui său prin tot ceea ce făcuse pentru el în întreaga viaţă, nu trecuse fără urmări. Vanica îl pofti să ia loc pe unul din fotoliile disponibile, îl lăsă cîteva momente să-şi mai revină, apoi îl întrebă :

— Tatăl dumneavoastră trăieşte ?

— A murit în război.

— Era frate cu...

— Da, frate cu unchiul.

— Mama ?

— A murit la Ploieşti în 1944. Un bombardament aliat ne-a făcut praf casa părintească. Mama era înăuntru...

— Dînsul v-a crescut ?

— Da. Imediat ce s-a întors din război nu ne-a găsit decît pe mine şi pe Clara.

— Sora dumneavoastră ?

— Da.

— Era căsătorit ?

— Nu.

— Aţi mai fost aici ?

— Nu.

— Ce v-a făcut să veniţi tocmai acum ?

— în fiecare an schimbăm lacul, pentru variaţie. Cum a putut s-o facă ? \

— Credeţi că s-a sinucis ?

— Nu văd nici o altă explicaţie şi tocmai asta mă îngrozeşte. De ce s-o facă ?

Nici căpitanul nu vedea. Continuă cu o nouă întrebare :

— Adrian Sever vă e rudă ?

— Nu, e amic cu noi de cîtva timp. Facem concediile împreună. Pasiuni comune.

— Domnişoara Savu ?

— E prietena mea. Urma să ne căsătorim...

— Gherasim Piticu ?

— Prieten cu unchiul şi profesorul nostru în materie de înot subacvatic.

— Cine o să-l moştenească ?

— în mod normal, eu şi Clara. în eventualitatea că există altă dispoziţie testamentară se schimbă lucrurile. La vîrsta sa cred că nici nu s-a gîndit la testament...

— Presupuneaţi, totuşi, că s-a sinucis. Ar fi trebuit să lase o scrisoare, ceva...

— Cine să-l fi ucis ? Sigur, aveţi dreptate... Poate există vreo dovadă.

— Excludeţi cu desăvîrşire posibilitatea crimei ?

— Desigur. S în tem între rude, prieteni. Cît despre familia Erebu...

— Nu vi se par curioase două morţi una după alta ?

— Aţi pus punctul pe i. Nu găsesc nici o explicaţie. Poate dumneavoastră... Evident, trebuie să excludeţi soluţia crimei.

— Cum v-aţi petrecut timpul aseară după ce aţi servit masa ?

Tînărul Moraru reacţionă violent.

— Cred că nu mă suspectaţi pe mine ! înţelegeţi, e unchiul meu, aş putea spune, tatăl meu ! Vă rog să-mi respectaţi durerea...

— Scuzaţi-mă. Mă gîndeam că poate vă amintiţi, totuşi.

— V-am spus doar, era ca şi tatăl meu !

Privirea căpitanului îl opri să mai continue.

Răspunse sec, înciudat.

— Am stat în cameră şi am citit.

— Ce-aţi citit ?

— Un roman de Agatha Christie.

— Care ?

—”Crima din Orient Express“. S-ar zice că uitaţi în ce situaţie mă aflu ! Vă rog, încetaţi !

— Nu doream decît să-mi clarific cîteva lucruri. Ce-aţi zice de un coniac „Moldova“ ? O să vă facă bine.

Scoase din geantă o sticlă neîncepută şi o puse în faţa lui Moraru împreună cu un pahar. Observînd nedumerirea tînărului, continuă :

— Pe mine să nu vă bazaţi... Stomacul.

îi turnă. Cezar Moraru luă paharul şi-l duse la buze. îl dădu pe gît dintr-o înghiţitură şi se înroşi instantaneu.

— Săracu’ unchiul, reluă tînărul, să ai norocul să scapi dintr-un război cu o banală operaţie de apendicită, ca apoi să mori aşa, în vacanţă, e stupid... De neînţeles... Ce o să urmeze acum ?

Neprimind nici un răspuns, continuă :

— Pot să mă retrag ?

— Desigur. Vă mulţumesc pentru relaţiile ce mi le-aţi dat. Sînt sigur că aţi reţinut că, pentru un timp, ar fi bine să nu părăsiţi vila. V-aş ruga, totuşi, să-mi spuneţi dacă loachim Moraru avea duşmani, cineva care să-l urască într-aşa măsură încît să-i dorească moartea ? !

Cezar Moraru răspunse aproape instantaneu :

— Nu, n-avea duşmani. Era un om de aur ! Nu l-aţi cunoscut, altfel n-aţi fi pus o asemenea întrebare.

— Ce profesie aveţi ?

— Inginer petrolist, spuse Cezar Moraru, apoi ieşi repede, mai puţin deprimat. Căpitanul nu-şi putu reţine un zîmbet. („Să fie oare coniacul ?“). Luă cu batista paharul din care se servise tînărul şi-l puse cu grijă în baie. Amprentele de pe pahar le va lua mai tîrziu Arşinel, pe care-l aştepta. Se aşează la birou şi-şi făcu o schiţă cu dispunerea camerelor. Puse în dreptul fiecăruia un număr. în dreptul camerelor 3 şi 7 puse şi cîte o cruce. După cîteva minute de studiu al schiţei, se hotărî să-l viziteze pe avocatul Adrian Sever. Locuia în camera cu numărul 1.

...Bătu la uşă. O dată, de două ori.

— Intraţi !, se auzi din interior o voce de bărbat.

— Sper să nu vă deranjez, zise căpitanul privind prin uşa deschisă.’

— Nu face nimic ; ca avocat ştiu ce înseamnă să se cerceteze un caz. Sînt la ordinele dumneavoastră !, răspunse Sever Adrian arborînd o dantură strălucitoare proaspăt frecată cu periuţa de dinţi.

— Vă mulţumesc pentru amabilitate. Sînt convins că mă înţelegeţi. Urma să analizez o dispariţie, reţineţi, o eventuală dispariţie, şi, iată-mă, în posesia a două cadavre. E cam mult şi nu ştiu de unde s-o încep. Ce părere aveţi ?

— Sînt consternat. Ion şi, mai ales, loachim, mi-au fost prieteni, prieteni adevăraţi.

Discuta lejer. Părea un om ponderat pentru care problemele grele nu creează nici un moment de discontinuitate logică.

— Sînteţi şi avocatul familiei ?

— E prea mult spus. Poate doar consultant...

— Există vreo dispoziţie testamentară ?

— Din cîte ştiu eu, nu. Oameni încă tineri, nu se gîndeau la moarte.

— Excludeţi deci posibilitatea sinuciderii ?

— Nu vreau să fac afirmaţii gratuite... Nu mă pot pronunţa. Cît despre testament, nu ştiu de existenţa vreunuia.

— Vă referiţi şi la Ion Bălăşoiu ?

— De cînd s-a căsătorit cu Clara, făcea parte din familia Moraru. Ca urmare, sînt, oarecum, informat. Nimic.

— Era bogat ?

— Era destul de „ajuns“. Avea o casă în Bucureşti, unde locuiau cu toţii – el, Clara, Ion şi tînărul Moraru – o vilă, construită de curînd, la Predeal, împreună cu familia Bălăşoiu, şi cîteva tablouri, deloc de lepădat. în rest, în nota obişnuită. Casa şi tablourile le moştenise de la fratele său, Pascal Moraru.

— Cezar Moraru urma să se căsătorească destul de curînd ?

— Da. Ne pregătisem cu toţii de nuntă. Chiar şi loachim se împăcase, cred, cu ideea.

— Cum adică ?

— Intimităţi de familie. loachim i-ar fi dorit o altă soţie lui Cezar. Vă rog să trataţi această informaţie cu titlu confidenţial.

— Fiţi sigur. Apropo, sînteţi căsătorit ?

— Nu. N-am avut timp...

— Curios, cu fizicul şi poziţia socială nu v-ar fi trebuit mult timp...

— Sînteţi foarte amabil. După cum vedeţi n-au

fost de ajuns.

Avocatul îl privea curios. Detectivul din faţa sa se dovedea a fi foarte incoerent. Căpitanul reluă, mai aproape de subiect :

— Revenind la Ioachim Moraru, credeţi că avea cineva interesul să-l omoare ?

— Nu, nu cred. Nu văd mobilul.

— Moştenirea ?

— Vă gîndiţi la Cezar ? Exclus ! Cunosc bine familia asta şi mă pot pronunţa în cunoştinţă de cauză. De altfel, fiecare în parte era mulţumit cu ce avea. Pentru ce şi-ar fi dorit mai mult ? La ce bun ?

Se simţea în tonul avocatului un început de iritare. Vanica se gîndi chiar dacă nu mersese prea departe. Neconvins de utilitate, îşi continuă totuşi ideea.

— Poate n-a avut răbdare să aştepte. E o diferenţă !

— Suficientă ca să omori un om ?

întrebarea îl surprinse. Nu-şi pusese pînă acum niciodată o întrebare asemănătoare. De unde începe limita suficienţei ? Există oare o asemenea limită, valabilă, cel puţin, pentru o colectivitate restrînsă ?

— Cine ştie... în condiţiile în care respingeţi premisa...

Avocatul nici nu clipi. întrebă mai mult din ochi :

— Adică ?

— Excluzînd pe Cezar Moraru...

— înţeleg. Rămînem restul. Cu o singură condiţie : să reduceţi totul la cercul nostru.

— Ar putea intra în discuţie şi familia Brebu... Sau mai pe acuil toţi cei prezenţi aseară în această vuia !

— Cînd a survenit moartea 2

— Să vedem ce va spune doctorul.

x – Gred că momentul va fi foarte bine precizat.

— Să sperăm. Apreciaţi că ideea sinuciderii trebuie abandonată cu desăvîrşire ?

— N-am zis asta. Ne lipseşte însă o explicaţie. Nu era loachim omul care să se sinucidă ! Avea o poftă teribilă de viaţă. Aţi căutat cu atenţie, n-a lăsat nimic ? Vreo scrisoare, ceva...

•— Nimic.

— Greu de explicat.

Avocatul îşi lăsă mîinile în jos într-un gest de neputinţă. Căpitanul nu i-o luă în nume de rău.

— O întrebare de rutină. Ce-aţi făcut aseară după masă ?

— Mă aşteptam să mă întrebaţi. în situaţia de faţă era chiar necesar. Pe la ora 10, 10 şi jumătate m-am dus la familia Brebu. Am stat pînă după miezul nopţii.

— Obişnuiţi să vă petreceţi serile cu ei ?

— Nu. Sînt oameni, vă rog să mă înţelegeţi bine, prea simpli pentru mine. Aseară am avut de rezolvat, unele probleme în legătură cu decesul lui Ion. O serie de probleme care survin în aceste momente. Lucruri nu prea plăcute.

— înţeleg. De ce nu se ocupa de ele loachim Moraru ?

— Era afectat de moartea lui Ion. Nu-mi făceau nici mie plăcere... Mă considera din familie şi

dorea să mă ocup eu de ele.

— în ce cameră aţi purtat discuţia ?

— Ultima pe culoar, bineînţeles, la mansardă.

— Situată deasupra camerei 3 în care locuia loachim Moraru... N-aţi auzit nimic suspect dedesubt, întrebă Vanica, vădit interesat.

— Suspect ? Nu, n-am auzit.

— Vă mulţumesc pentru sprijin. Trebuie să plec. Cred că înţelegeţi că o să mai am nevoie de dumneavoastră, adăugă căpitanul, încurcat.

— Domiciliu obligatoriu ? Cît timp ?

— Nu ştiu. O zi, două...

11 conduse. în uşă, căpitanul scoase din buzunar o fotografie şi o întinse avocatului :

— O cunoaşteţi ?

Avocatul luă fotografia şi răspunse calm :

— Da. E Cristina Savu. Cred că v-aţi dat seama.

— Exact. Voiam doar să mă conving. Nu vi se pare... ?

— Ce ?

— Ţinuta, cam indecentă, ca să nu zic altfel... Fotografii din astea am întîlnit într-o situaţie de excepţie... Un ticălos, vînzător de ţigări, plasa femei, oficial respectabile... A fost un proces de pomină.

— Cunosc cazul, îl întrerupse avocatul.

— Nu păreţi surprins.

— Nici nu sînt.

— Aţi mai văzut fotografia înainte ?

— Dă. La loachim.

— Din cauza asta n-o vroia de soţie pentru tînărul Cezar Moraru ?

— Exact.

— Avea şi convingerea că lucrurile merseseră nrai departe ? Vreau să spun că...

— Vă rog, nu spuneţi nimic. Cum v-am zis, mă consider din familie. Mi-e penibil... Ar fi bine să ne oprim aici.

Cu un gest, avocatul încheie discuţia. Căpitanul nu mai insistă. Luă fotografia şi o băgă înapoi în buzunar. îi întinse mîna şi se îndreptă cu pas domol spre camera sa.

CAPITOLUL V

Doctorul Untu era supărat. Arunca în stînga şi în dreapta numai foc şi citate :

— Dacă mergem în ritmul ăsta, îmi închid cabinetul ! Aţi calculat cît timp pierd cu fiecare drum ? Să vă spun eu. Minimum 3 ore. 3 ore din 8 pentru un mort ! Pentru 20 de vii, încă vii, care mă aşteaptă la uşa cabinetului, îmi rămîn 5 ore ! Acum te rog calculează ! 15 minute să o fac pe losefini cu fiecare bolnav ! Aşa nu se face meserie... Dar să sperăm că medicul legist nu va fi bolnav o viaţă întreagă !

— De data asta e altceva..., încercă căpitanul, timid, să-l pondereze.

— Ştiu. Alt mort. Heute rot, morgen tot ! ‡

— Să mergem să-l vedeţi.

— Acum c-am venit, merg, că doar n-am făcut drumul de pomană !

---

‡ Germană : Azi rumen, mtine mort !

Vanica deschise uşa 3. Totul era neatins. Doctorul spuse imediat :

— Fiat iustitia, pereat mundus ! [§] E o crimă. Cianură de potasiu, nu mai încape nici o îndoială !

— De ce nu sinucidere ?

— Nu se sinucide nimeni aşa, în mijlocul camerei, cînd avea patul alăturea ! Chiar şi unul care vrea să-şi pună capăt zilelor (şi ăsta nu prea arată a fi) se gîndeşte cum va arăta după moarte şi-şi pregăteşte, în consecinţă, o retragere demnă pentru regrete adînci... Pare a fi crimă. Sînt gata să semnez.

— Decesul ?

— Şi decesul. Dar eu vorbeam de crimă. Să intrăm şi în amănunte !

Se aplecă asupra victimei cu gesturi blînde, parcă pentru a nu-l trezi, care contrastau evident cu exprimarea sa brutală. Timp de cîteva minute îşi desfăşură în linişte consultul. Nebăgat în seamă, căpitanul se răsturnă într-un fotoliu.

— Părea om sănătos. Putea s-o mai ducă mult şi bine. A murit otrăvit cu cianură de potasiu de cca. 10-12 ore. O să-l iau cu salvarea să-i facem autopsia. Cît despre mort, pe dinafară curat. Nici un semn, nimic. Pe dinăuntru, dacă e cazul, am să-ţi comunic mai tîrziu.

Vanica tresări. Reacţionă imediat :

— Aţi verificat cu atenţie ?

— Dacă te pricepi dumneata mai bine, verifică singur !

— Chiar nici un semn ?

— Nimic.

— O operaţie, să zicem, de apendicită ?

---

§ Latină : Să se facă dreptate, de-ar fi să piară lumea.

Doctorul mai privi o dată mortul, apoi reluă îngăduitor :

— Da, aveţi dreptate. Numai că-i cam de multişor. Cînd mata băteai ţurca pe maidan.

Căpitanul se simţea umilit. Avea însă şi el armele sale. Reluă domol :

— Din cîte ştiu eu, suferea totuşi de ceva.

Doctorul ciuli urechile.

— Aseară l-am vizitat. S-a servit cu foarte puţină vodcă. Spunea că nu vrea să bea mai mult, că urmează să-şi ia medicamentul. Asta e !

îi întinse cutiuţa de argint, care conţinea o plachetă cu drajeuri pe jumătate consumată.

— Suferea de diabet ! spuse imediat doctorul. Dă-mi-o pentru analiză ! Cine ştie...

Se sculă în picioare şi se îndreptă spre uşă. îl opri cu un semn.

— încă cîteva minute. Ştiu că sînteţi grăbit dar n-am ce face. De cît timp sînteţi medic pe aici ?

— împlinesc anul ăsta opt ani, răspunse doctorul cu ochii pe ceasul de la mînă.

— Cunoaşteţi familia Brebu ?

— Hotelierul ?

— Da.

— Ce crezi dumneata că eu sînt de la ADAS sau Spaţiul Locativ ? Eu sînt medic ! Mă ocup de sănătate, de o sănătate fizică, nu morală. Şi din acest punct de vedere hotelierul şi nevastă-sa nu mi-au dat probleme.

— Nici nu v-am întrebat de o sănătate morală, cum îi spuneţi. Doream să ştiu cîteva amănunte despre ei, cine sînt, de cînd sînt pe aici, probleme generale. Credeam că mă puteţi ajuta. Dacă nu, o

să văd eu ce fac, spuse căpitanul supărat.

Doctorul era însă un om al reacţiilor inverse.

— Nu trebuie să te superi. Noi medicii am ajuns şi conţopişti, să vezi cîte registre completez în fiecare zi I, ce mai contează dacă sîntem şi birou de informaţii ? Văd că te-ai supărat. Hotelierul şi nevastă-sa nu sînt de pe-aici. Au venit acum doi ani şi au luat în primire vila asta. Sînt oameni paşnici, numai că-s cam închişi. Vorbeşte lumea că stau ca huhurezii, nu le vine nimeni, nu se vizitează cu nimeni. Sînt de lingă Sibiu. Ce-ţi veni ? Doar nu crezi... ?

— Nu, nu cred nimic.

— întreabă-i şi pe ei. După cum ai văzut nu ştiu mare lucru.

— O să-i întreb... Mă rog, să mă mai gîndesc. Cît despre chestia cu biroul de informaţii, nu era cazul...

Doctorul zîmbi, apoi îşi privi din nou ceasul de la mînă. Dădu îngrijorat din cap.

— Iar am întîrziat ! Plec. Sper să nu mai trimiţi după mine. Intru la idei şi anunţ Bucureştiul ! Adio, d-le ! Der Mohr hat seine Schuldigket getan, der Mohr kann gehen ! **

Ieşi grăbit. Se gîndea deja la pacienţii ce-l aşteptau la uşa cabinetului.

„Parcă trăieşte din citate“ murmură căpitanul, uitînd pentru o clipă că era singur cu mortul. Pă-* răsi şi el camera şi se îndreptă spre bucătărie.

...îi găsi pe amîndoi foarte trişti. Maria Brebu

** Germană : Maurul şi-a făcut datoria, maurul poate să plece 1 replică din piesa „Conjuraţia lui Fiesco“ de Schiller.

plîngea cu sughiţuri. Gheorghe Brebu privea în gol.

— Liniştiţi-vă, tot nu-l înviaţi.

— A fost om bun, sărmanul. Şi celălalt tot om cumsecade. Acum se va duce buhul. Cine mai vine la noi ? Să moară aşa, unul după altul ? !

— Taci, femeie, domnul are poate probleme importante de pus. Şi dă-i mai repede cu masa, e trecut de .unu !

— Tac, dacă-mi zici, dar, uite, nu mă pot linişti. Nici mintea nu-mi judecă cum trebuie.

Vanica interveni hotărît :

— Cc-aţi făcut aseară imediat după masă ?

— M-am urcat cu avocatul sus, la noi. Am stat de vorbă în legătură cu... Bălăşoiu.

— Cit timp aţi stat de vorbă ?

— Exact n-aş putea să ştiu. în orice caz, destul de mult. A venit şi nevastă-mea şi dînsul avea multe de întrebat în legătură cu mortul. Că cine face sicriul, cît costă, ce formalităţi sînt pentru aprobare să-l trimită acasă. Chestii de astea. Apoi, cum se cuvine în asemenea ocazii, am discutat o ţîră şi despre mort. Că eu, ştiţi, cu domnul avocat mi-e drag să vorbesc...

— Ce-aţi discutat ?

— Numai de bine, cum se cade să discuţi despre morţi. Era om încă tînăr, căsătorit de curînd. Numai că nu înţeleg chestia asta cu camerele separate, că eu cu femeia mea, de cînd sîntem luaţi, dormim tot într-o cameră. Nu că n-am avea mai multe, că doar vedeţi cîte camere avem, dar nu se cade...

— Taci, bărbate, că tu nu ştii cum s-a sucit lumea. N-ai văzut cum zicea, că aşa e modern !

— Apoi cam aşa e. Domnişorul Moraru nu-şi

petrece mai toate nopţile împreună cu tinerica aia şi doar nu sînt căsătoriţi ? ! Ştiţi, sînt sub noi cu camerele şi nevastă-mea mai aude cîte unele...

Hotelierul tăcu brusc şi căpitanul se adresă Măriei Brebu :

— Ce-aţi făcut aseară după masă ?

— Am strîns pe jos şi apoi m-am urcat aici.

— N-aţi observat nimic suspect ?

— Suspect ? ! Ştiu eu ce înţelegeţi prin suspect ?

— Să zicem, ceva neobişnuit.

— Nu, nu ştiu. Mi-am văzut de treabă. Eu sînt o femeie cinstită, dacă nu ştiu, ce să vorbesc.

— N-aţi auzit nimic în camera 3 ?

Maria Brebu şovăi. Privi spre bărbatul său. Hotelierul o încuraja energic.

— Nu te fandosi atîta, spune femeie tot !

— Spun, dar să rămînă între noi. Nu se cade să .ştie şi alţii. Răposatul Moraru s-a certat cu nepotu- său !

Căpitanul deveni foarte atent.

— Povestiţi-mi ce-aţi auzit.

— Strigau unul la altul de se auzea pînă aici. Discutau despre căsătorie. I-am mai auzit şi altă dată. Nu-i convenea domnişoara Savu ca soaţă pentru nepotu-său. Pe chestia asta se certau des.

— Pe la ce oră aţi auzit cearta ?

— Greu de spus exact. Să fi fost unşpe', unşpe'-jumătate...

Hotelierul aprobă din cap ora estimată de nevastă-sa. Căpitanul avea nevoie însă de amănunte.

— Aţi putea să redaţi dialogul ? Ce-şi spuneau ?

— Ca întotdeauna, dar aseară mai abitir. Răposatul, Dumnezeu să-l ierte !, era încăpăţînat foc,

numai pe „nu“ o ţinea. Zicea că drumul pentru căsătoria domnişorului Moraru cu Cristina Savu trece numai peste cadavrul său. Încăpăţînat om !

— Şi tînărul ce spunea ?

Din nou Maria Brebu şovăi. O altă privire de îmbărbătare din partea hotelierului îi redă curajul necesar.

— O !, asta-i cam... nu ştiu dacă am auzit bine. Ştiţi, eu...

— Totuşi ?,

— Vorbe grele, ce mai ! Era, se vede, tare mîniat. Zicea că dacă va fi necesar va trece şi peste cadavre...

— Şi pe urmă ?

— Cred că răposatul Moraru i-a dat o palmă că s-a auzit aşa, un pleosc, ce mai, palmă era ! Apoi s-a făcut tăcere. N-am mai auzit nimic.

— Aţi discutat cu cineva despre cele ce mi-aţi spus ?

— Nici dumneavoastră nu v-am fi zis dacă n-am şti cine sînteţi, răspunse hotelierul.

— Cîte camere sînt aici sus ?

— Jumătate e pod, apoi culoarul şi rîndul ăsta de patru odăi. Una am făcut-o pentru duş, cînd sînt toate ocupate jos să avem şi noi unde să ne îmbăiem. A doua e aproape goală, ţin în ea turiştii drăciile alea cu care merg pe sub apă, apoi asta în care ne aflăm şi dormitorul.

— Aş putea să le vizitez ?

— Desigur. Lăsaţi-o însă pe nevastă-mea sa plece să vadă de masă.

— Doar o întrebare. Cu ce v-aţi ocupat înainte ? Hatelierul îl privi surprins. Căutînd ceva nein-

dentificabil în podea, răspunse încet :

— Am fost gestionar. La o cooperativă sătească de lîngă Sibiu. Am venit aici acum doi ani. N-as putea spune că n-am făcut un pas bun. Numai că necazurile astea de pe urmă... Cine ştie ce urmări... Dacă n-o să mai avem turişti, ce credeţi, o să închidă vila ?

Devenise volubil şi căpitanul sesiză o schimbare în vocea hotelierului. I se părea că ocolise unele amănunte.

— Soţia ?

— Şi ea... cu mine, mă ajută. Nu-i o muncă uşoară.

— Citi ani aveţi ?

— Multi. mulţi... La toamnă fac 60.

— Şi cîţi ani din ăştia aţi fost gestionar ?

Hotelierul era din ce în ce mai uimit. De ce-l interesau asemenea amănunte ?

— Să fie vreo douăzeci !

Căpitanul se declară mulţumit şi le permise să-şi vadă fiecare de treaba sa. (..Dună 20 ani. în pragul pensionării, să te apuci de altă meserie ? De ce [9] Hotelierii sînt tot un fel de gestionari ?“)

Rămas singur, făcu o schiţă a dispunerii spaţiu-lui de sus. Erau toate deasupra camerei 3. 4. 5 şi 6. ocupate de Toachim Moraru, Cezar Moraru. Cristina Savu şi Gherasim Piticu. Le vizită pe rînd. Se opri în camera în care turişti îşi depozitaseră echipamentele pentru pescuit subacvatic. 7 echipamente, a- ranjate separat, într-o ordine impecabilă, spălate, curăţate, gata parcă pentru a fi din nou folosite. Le privi cu invidie. („Cum au unii timp şi pentru aşa ceva ?! Să nu fiu răutăcios, erau oamenii în concediu. Cine mă împiedică să nu

procedez şi eu la fel ? Dar cînd ? în noiembrie ? !“)

Jos, în ho], îl aştepta locotenentul major Arşinel Davidescu, zis „Amprentă“ pentru rezultatele sale deosebite în a face limpezi urmele cele mai vagi.

— Am întîrziat puţin. Te rog să mă scuzi. Lui Capră iar i-a stat maşina... Mai bine-i stătea gura...

— I-ai dat drumul ?

— Nu, aşteaptă ordinele tale.

— Foarte bine. Transmite-i să se ducă imediat la maiorul lonescu şi să-i spună că am nevoie de un scafandru.

— Nu te înţeleg ?

— Nici n-ai cum. Situaţia s-a complicat. Te aştept să mergem să luăm cîteva amprente din camera răposatului...

Vanica era din ce în ce mai misterios. Arşinel înţelese că nu va mai afla nimic în plus. Se întoarse pe călcîie şi părăsi holul vilei în care abia sosise în cea mai mare încurcătură. („De unde fac rost do scafandru ? Vasile-Apă Dulce a ieşit la pensie, altul nu mai, avem pe schemă... Poate doar la Constanţa !...“) Nu-şi mai continuă gîndul. Plutonierul major Capră, care, în virtutea gradului său apropiat în rezonanţă cu al locotenentului, îşi permite 'anumite familiarităţi, îl întrebă surîzînd :

— Gata, aţi şi descoperit criminalul ?

— Criminalii, poate vrei să spui...

— Doi ? !

— Pentru început.

— Să plec, mai repede, Doamne fereşte !

— Dacă n-ai nimic pe suflet, te fereşte.

— Şi dacă am ?

— Dacă ai, grăbeşte-te şi spune-i maiorului Ionescu că avem nevoie urgentă de un scafandru. M-ai înţeles ?

Capră nu aşteptă scă i se spună de două ori. Maşina scîrţîi pe asfalt ca în filmele americane.

CAPITOLUL Vi

Vanica şi Arşinel se aşezară pe fotoliile puse la dispoziţie cu amabilitate de tînăra Cristina Savu. Căpitanul începu „ex abrupto“ :

— Spuneţi domnişoară, îl iubiţi mult pe tînărul Cezar Moraru ?

Tînăra din faţa sa răspunse calm, ca şi cum s-ar fi aşteptat la întrebare.

— Desigur. Intenţionăm să ne căsătorim.

— Acum lucrurile s-au şi simplificat. Odată mort unchiul său... Şi, apoi, are şi o situaţie nu tocmai de lepădat. Casă-casă, vilă la Predeal, toate îi revin acum lui pe jumătate. E ceva !

— Aş fi fost mai mulţumită cu familia sa întreagă. Cezar e... Deşi îl iubesc, nu pot să nu-i văd şi limitele. Mi-e teamă ca situaţia creată să nu-i distrugă echilibrul. Unchiul său reprezenta o forţă care-l ţinea cu picioarele pe pămînt. Să nu înceapă să construiască castele în Spania ! Vă repet : mi-e teamă de acest neprevăzut !

— Nu m-aş fi aşteptat la atîta maturitate. De ce oare nu vă agrea loachim Moraru ? Sînt sigur că a-

precia asemenea calitate.

Cristina Savu reacţionă intrigată :

— Ce vă face să credeţi că nu mă agrea ?

— De pildă, nu vă voia de soţie pentru Cezar.

— Nu-i adevărat ; cine v-a spus ?

— N-are importanţă cine, odată ce-i adevărat.

— E punctul dumneavoastră de vedere. Eu şi Cezar eram şi sîntem gata să ne căsătorim.

— Chiar trecînd peste cadavrul său ?

— Nu înţeleg ce vreţi să spuneţi.

— Ziceam că, şi vă rog să faceţi un efort să înţelegeţi bine, loachim Moraru pînă în ultima clipă a existenţei sale n-a fost de acord cu această căsătorie !

Cristina Savu se înroşi de ciudă. Era o blondă subţirică şi provocatoare din tălpi pînă în creştetul capului şi care, în aprecierea căpitanului, cerea palme. Vanica nu se socotea un puritan dar avea repulsie pentru tot ce părea contrafăcut. Arşinel, dimpotrivă, era mai conciliant şi judeca blonda din faţa sa după alte tipare, mulate pe Calea Victoriei, şi, din această cauză, îl găsea prea sever pe căpitan în acele momente, dacă nu chiar răutăcios, aşa că nu fu prea surprins de răspunsul arţăgos ce a urmat. •

— Problemele noastre de familie nu vă privesc şi nu sînt legate de ancheta ce o desfăşuraţi !

— Poate era mai bine să vă spun de la început. Unchiul logodnicului dumneavoastră a fost ucis şi criminalul se află printre noi !

Căpitanul rostise ultimele cuvinte rar şi apăsat, dar fără efectul aşteptat.

— A fost intr-adevăr ucis ? Poate s-a sinucis ! îşi recăpătase siguranţa de la început. Vanica remarcă schimbarea şi continuă aspru :

— A fost otrăvit cu cianură de potasiu.

— Cine s-o fi făcut ?, întrebă tînăra din faţa sa.

Vanica nu mai rezistă şi ridică tonul :

— De ce nu vă agrea loachim Moraru ?

— De ce v-aş spune-o ?

— Eu pun întrebările. Fiţi amabilă şi răspundeţi la ele. E în interesul dumneavoastră.

— Nu înţeleg nimic din ce-mi spuneţi. Mă bănuiţi de crimă ?

— La fel ca şi pe ceilalţi.

— Şi Cezar e bănuit ?

— Exact.

— Nu se poate, e nepotul său ! Nu, în nici un caz ! Cezar nu poate să omoare o muscă ! îl cunosc foarte bine.

— Ştiaţi că l-a vizitat aseară ?

— Nu cred, pentru că a fost la mine, răspunse imediat Cristina Savu...

— Cînd ?

— După masa de seară.

— Şi cît a stat ?

— Pînă după miezul nopţii...

— Şi între timp n-a părăsit camera ?

— Nu.

— Şi el spunea că a citit o carte în camera sa.

— Cezar e mai pudic ca mine. E uşor de înţeles.

— De ce minţiţi ?

— încetaţi ! V-am spus numai adevărul ! .Mai doriţi ceva ?

Vanica o privi ironic. Arşinel, care asista în- tf-o deplină tăcere şi-şi lua sîrguincios „notiţe“, îl

privea uimit. Nu era în firea căpitanului să se poarte atît de aspru. Vanica nu-i dădu însă atenţie, aşa că se lăsă păgubaş şi-şi zise că probabil are el motivele sale... Notă în continuare :

— De pildă, să vă reamintiţi ultima partidă de pescuit. Aveţi o memorie bună, nu-i aşa ?

— Destul de bună. Şi, mă rog, ce doriţi să aflaţi ?

— M-ar interesa, în primul rînd, să-mi spuneţi dacă în timpul pescuitului v-aţi îndepărtat de grup ?

— Aţi pescuit vreodată ?

— Eu pun întrebările.

— După cum mi-aţi pus întrebarea, nici nu mai am nevoie de răspuns. Sînt edificată. N-aţi fost sub apă vreodată. Fiecare credea că numai el ştie unde e mai mult peşte, Sub apă ne împrăştiam. Vizibilitatea e redusă şi ai impresia că eşti tot timpul singur. Sînteţi satisfăcut ?

Vanida se făcu că nu observă ironia. Continuă imperturbabil :

— Cum a decurs întoarcerea ?

— Am avut în ziua aceea ghinion. N-am prins decît un crap. înciudată, m-am întors la debarcader destul de repede, cam în jumătate de oră.

— V-aţi întors prima ?

— Da. Imediat a apărut Clara. Fără nici un peşte. Cezar şi unchiul-său s-au întors ceva mai tîrziu. Cezar era radios, prinsese doi crapi frumoşi. După cum ştiţi, Ion Bălăşoiu nu s-a mai întors... Mai aveţi vreo întrebare ?

Căpitanul nu mai suportă insolenţa. Era momentul să-i arunce în faţă tot ce ştia. Miza pe

întrebările puse intempestiv, aparent fără nici o legătură între ele, dar care, de cele mai multe ori, îi aduceau rezultatele aşteptate.

Arşinel renunţase să mai ia notiţe şi-l urmărea pe căpitan din ce în ce mai contrariat. („Ce i-a făcut, domnule, de-o ţine numai în palme ? ! Pare neajutorată şi el parcă înadins n-o slăbeşte deloc. Ştiam că nu-i plac blondele, dar nici aşa... E un retrograd şi am să i-o spun odată... Mie, drept să zic, îmi place fata. Calcă strîmb dar răspunde drept... Poate nici nu calcă strîmb. Totul e o chestie de interpretare. Sigur, nu după interpretarea noastră balcanică... Nu, la canoanele astea rămîne corijentă fata... O fi ştiind el ceva ?...“)

În timp ce Arşinel îşi lăsase gîndurile să zboare liber, căpitanul, departe de starea de clemenţă a locotenentului major vis ă vis de Cristina Savu, făcu pasul şi-i puse întrebarea ce o avea pregătită încă de la primul schimb de cuvinte.

— Cu ce v-aţi ocupat înainte să-l cunoaşteţi pe Cezar ?

— Am fost secretară.

— Şi mai înainte ?

— Tot secretară.

— Hm... Secretară... în companii dubioase, cu alcool mult şi fum, atîta fum de nu mai ştii ce faci şi faci orice... Pentru bani.

— Vă interzic ! N-aveţi dreptul ! îl iubesc ! îl iubesc !

Cristina Savu îşi ieşise din fire. Căpitanul se grăbi să o calmeze.

— Liniştiţi-vă, tânărul Moraru n-o să afle nimic.

Lăsînd umerii, în semn de neputinţă, ţî.năra femeje şopti cu o voce obosită :

— De unde ştiţi ?

Căpitanul scoase o fotografie din buzunar şi i-o a_rătă.

— Dumneavoastră sînteţi ?

Cristina Savu privi fotografia. îi răspunse resemnată :

— Da, eu sînt.

— Am găsit-o în portmoneul lui loachim Mo-caru.

— Şi ce-i cu asta ?

Tînăra încerca să mai repare ceva.

— îmbrăcămintea... cam' indecentă. Să nu zic provocatoare.

Cristina Savu îşi muşcă buzele. îşi dădea tot mai mult seama de prostia pe care o făcuse.

— Să zicem că da. De aici şi pînă la acuzarea ce mi-o aduceţi e o cale lungă, lungă de tot. Aveţi imaginaţie, nu glumă !

— Fotografii din astea mi s-au oferit şi mie. E drept, la un preţ destul de pipărat. Dar asta nu schimbă datele problemei... Cît despre imaginaţie, nu vă contrazic, mai ales că mi-aţi stimulat-o... îmi pare rău, domnişoară. Dacă vina nu-i mai mare, promit’să nu-i spun. El, nu-i aşa, nu ştie ?

— Nu, murmură Cristina Savu şi începu să plîngă în hohote.

Arşinel se grăbi să o liniştească în timp ce căpitanul părăsi camera abătut. Lacrimile unei femei nu-l lăsau tocmai rece şi-i amplificau parcă durerile de stomac. îl încercau regrete că fusese atît de aspru. îşi reproşa, mai ales, că prea mersese la sigur. Un gînd fugar ca o undă de vînt în luna mai îl consolă. Reuşise ! Şi totuşi...

CAPITOLUL VII

Bătu încet, convins că va fi auzit. Clara Bălăşoiu îi deschise îndată. Vanica intră uşor, urmărind să facă cît mai puţin zgomot. Persoana din faţa sa era de două ori în doliu : după soţ şi după unchi. Găsi necesar să se scuze de la început :

— Vă deranjez pentru cîteva minute. Vă înţeleg durerea. Credeţi că sînteţi în stare să-mi răspundeţi la cîteva întrebări ?

— Desigur, nu vă formalizaţi.

Era deosebit de frumoasă şi-l privea aproape de sus în jos. Căută din ochi un fotoliu pentru a echilibra cît de cît situaţia. Simţind ce-l frămînta, Clara Bălăşoiu îl pofti să ia loc şi se aşeză şi ea în imediata lui apropiere.

— Beţi ceva ?

— Ştiu eu... Mă cam doare stomacul...

— Puţin, o să vă facă bine. Whisky ?

— Cred că o vodcă mi-ar prinde mai bine.

— Vodcă ? Parcă aţi fi unchiul. Bea numai vodcă. Dacă aşteptaţi cred că mai găsesc cîteva picături.

— Dacă doriţi...

Clara Bălăşoiu ieşi. Profitînd, parcurse cu privirea toată camera. Acelaşi mobilier ca şi în camera sa. Cu toate acestea părea altfel. Avea farmecul ei aparte, din nimicuri adunate. Poate doar casetofonul aşezat pe una din noptiere, să te fi dus cu gîndul la o cameră locuită de un bărbat.

„Răposatul soţ habar n-avea de situaţie, altfel nu înţeleg cum prefera £ă doarmă în cameră separată !“

Clara Bălăşoiu se întoarse cu „picăturile“ pro-

mise. li turnă în pahar şi-şi puse şi ei. Se aşează comod în fotoliu, îşi aprinse o ţigară. Vanica o privea insistent.

— Aştept întrebările, spuse gazda şi-l readuse cu picioarele pe pămînt.

Se scuză stîngaci :

— Eram să uit, furat de gînduri.

— Nu-mi vorbiţi de gînduri. Atîtea cîte mi-au trecut prin cap în ultima perioadă, simt că înnebunesc. Trebuie să plecăm. Vreau să mă ocup îndeaproape de înmormîntări. Cînd credeţi că putem ? Sau, altfel spus, putem pleca ?

— încă nu, îmi pare rău.

— Aşa mă gîndeam şi eu. Spuneţi-mi sincer, să-l fi otrăvit cineva pe unchiul ?

— Greu de răspuns. Adevărul e că nu ştim încă.

— Şi dacă n-o să aflaţi, ce-o să facem ?

— Nu depinde de mine...

— Bănuiţi pe cineva dintre noi. Nu se poate, cine să-l fi otrăvit ? !

— Dacă aş putea răspunde la asemenea întrebare, totul ar fi gata.

— Dar e absurd. Nu puteţi reduce cercul bănuiţilor numai la noi.

— Pe cine am putea adăuga ?

— Ştiu eu... Ipoteza sinuciderii aţi exclus-o cu desăvîrsire ?

— Pînă la proba contrarie, da, răspunse grav căpitanul.

Se făcu albă ca varul. Se lăsă fără viaţă pe spătarul fotoliului. Căpitanul sări să o susţină. O cuprinse în braţe şi o puse pe pat. Un miros frumos de parfum scump îi gîdilă nările plăcut. Nu dădea

nici un semn de viaţă. Ajunse cu mîinile în dreptul sinilor. Se opri... Clara Bălăşoiu revenise la viaţă. („Se pare că a leşinat cu adevărat, altfel m-ar fi lăsat să-i ating sînii, să mă convingă !“). îi întinse un pahar cu apă . îi mulţumi din ochi şi încet, încet îşi reveni complet. îl întrebă dacă doreşte să-şi explice afirmaţia.

— Am unele motive să cred că...

— Ucis ? !, întrebă Clara cu glasul tremurat.

Căpitanul se temu chiar de un nou leşin şi schimbă subiectul :

— în ce relaţii eraţi cu soţul ?

Nu răspunse imediat. Se gîndea. Apoi, deodată :

— Ne suportam. N-aş putea spune că-l iubeam. Căpitanul nu se aşteptase la un asemenea răspuns. Cel puţin nu în această fază a discuţiei.

— Dacă nu-l iubeaţi, de ce l-aţi acceptat ca soţ ?

— E o poveste lungă.

— Timpul meu e la dispoziţia dumneavoastră.

— Ion a insistat mult să-i fiu soţie. Şi pînă la urmă am acceptat.

— Cred că bărbaţii roiau în jurul fiumneavoastră. De ce l-aţi acceptat tocmai pe Ion Bălăşoiu ?

Clara Bălăşoiu nu rămase insensibilă la complimentul strecurat de căpitan. Dorea să rămînă femeie ţi nimic mai mult. îi zîmbi fermecător.

— Vine o vîrstă la care începi să te temi ţi să accepţi. Ion se bucura de sprijinul unchiului meu.

— Să înţeleg că loachim Moraru v-a determinat să-l acceptaţi ?

— Da.

— L-a apreciat mult pe soţul dumneavoastră ?

— Au făcut războiul împreună. S-au reîntîl- nit

după mulţi ani şi au rămas prieteni. Lui îi datorez totul, chiar şi căsătoria noastră...

— Păreţi o fire voluntară şi, vă rog să mă scuzaţi, nu era la prima tinereţe.

— Nu-i chiar aşa, am pus şi eu condiţii.

— Care ?

— O anumită independenţă.

— Dormitoare separate ?

— Şi asta.

— Şi a admis ?

— Da. Spera tot timpul să mă aproprii de el.

— Situaţia materială de după căsătorie n-a jucat nici un rol ?

Clara Bălăşoiu îl privi tristă. Răspunse dezamăgită :

— V-a interesat, constat, şi trecutul familiei noastre. Nu vreu să vă mint. Aveam deja ceva ani. A atîrnat... Una e să ceri tot timpul şi alta e să dispui... M-am convins destul de repede că judecasem greşit. Nu mai aveam ce face... Trebuia să mă acomodez. Unchiul nici nu voia să audă de divorţ. N-aş fi îndrăznit să fac un pas fără aprobarea sa.

— Lucra mult ?

— Unchiul ?

— Da.

— Greu de spus. Nu era prea prolific. Motiva, adesea, prin seriozitatea şi nivelul înalt al exigenţelor pe care şi le impunea.

— Suferea de diabet ?

— Da-

— Şi totuşi a fost operat de apendicită...

— în timpul războiului. Nu mă prea pricep la medicină, dar se operează şi diabeticii....

— L-aţi stimat ?

— A fost totul pentru noi...
— Şi Cezar ?
— Cel mai mult. *
— Eu n-aş fi aşa sigur.
— Toate au o limită, domnule.
— Cu condiţia s-o respectăm cu toţii. Ştiaţi de certurile dintre el şi fratele dumneavoastră ?
— în legătură cu proiectata sa căsătorie ?
— Da.
— Ştiam. Unchiul nu era de acord dar Cezar ţinea morţiş. Urmau să se căsătorească. O iubeşte foarte mult. Măcar un mariaj din dragoste să avem şi noi în familie...
— N-a renunţat nici un moment la punctul său de vedere.
— Posibil. Era foarte încăpăţînat.
— Pe dumneavoastră v-a determinat însă să vă căsătoriţi.
— V-am spus doar, Ion a obţinut tot sprijinul său. Spre deosebire de el, Cristina Savu îi era antipatică.
— De ce ?
— N-am înţeles.
— Totuşi o suporta...
— Nu. ca soţie lui Cezar.
— N-ar fi un motiv să-i fi dorit moartea ?
— în ruptul capului, nu !
— Credeţi că-l cunoaşteţi bine pe Cezar ?
— Am crescut împreună, Cezar e un naiv.
— Dar domnişoara Savu ?
Clara Bălăşoiu ezită o clipă.
— Ea, mai degrabă. Ştie ce vrea. De aici şi pînă la crimă...
— Atunci poate domnul avocat ?

— Ady ? ! De ce-ar fi făcut-o ?

— Aceasta e întrebarea ! Excluzîndu-i, nu rămîneţi decît dumneavoastră şi Gherasim Piticu !

— Văd. Şi asta mă înnebuneşte. Trec în gînd pe la fiecare. Nu mă pot opri la nici unul. E groaznic !

— Vă reamintiţi cum aţi petrecut timpul aseară, după masă ?

— Da. Am trecut să-l văd pe Ion. Credeam că azi îl vor lua. Apoi m-am întors aici. M-am chinuit îngrozitor...

— N-aţi părăsit camera ?

— Deloc.

— V-a vizitat cineva ?

— Nimeni.

— Pe la ce oră aţi adormit ?

— Pe la 12.

— Ora la care, probabil, a murit Ioachim Moraru... Să lăsăm asta, zise Vanica convins că nu va mai obţine nimic pe această linie. Vă reamintiţi cum a decurs pescuitul în ziua în care a murit Ion ?

— Cred că da.

— Povestiţi-mi !

îl privea neîncrezătoare. Sărea de la una la alta fără nici o pregătire. Nu înţelegea ce urmăreşte« Incertitudinea începuse să-i macine nervii. Răspunse totuşi calmă :

— Fiecare dorea sîi prindă cit mai mult peşte. Eu mi-am ales un loc în care cu cîteva zile mai înainte am tras într-unul de toată frumuseţea. M-am îndreptat într-acolo.

— Singură ?

— Da. Fiecare crede că vecinul îi sperie peştii şi preferii să fie singur.

— Cînd l-aţi văzut ultima dată ?

— Ion era un bun înotător. Imediat ce-am coborît sub apă, l-am pierdut din vedere.

— Şi pe ceilalţi ?

— Pe toţi. M-am întors mai repede ca de obicei. Apa era rece. Pe debarcader am găsit-o pe Cristina.

— Cît timp aţi stat sub apă ?

— Nu riiai mult de vreo 30 de minute.

— Cît dura, de regulă, o partidă de pescuit ?

— Pînă-ntr-o oră.

— Cînd s-au întors ceilalţi ?

— La limită. L-am aşteptat şi pe Ion. N-a mai venit. Am crezut că a traversat lacul să reţină două bilete pentru Deltă. Au acolo un oficiu de turism. Intenţionam să mergem cîteva zile.

— Cînd anume ?

— Discutasem în principiu pentru ieri şi azi. Soţul meu dorea să mergem numai noi doi. Din cauza asta n-am fost îngrijorată de întîrziere. Era un secret al nostru. Urma să le-o spunem doar înainte de plecare.

— V-ar fi plăcut să mergeţi ?

Clara Bălăşoiu ezită un moment, apoi răspunse hotărîtă :

— îmi place Delta.

Căpitanul rămase mofluz.

— Ce-aţi zice de un pescuit în doi ? Eu şi dumneavoastră.

— Sper că glumiţi. În situaţia mea...

Căpitanul reluă energic :

— Să trecem peste convenienţe.

Ezita. Nu înţelegea ce urmăreşte, dar nici să-l refuze nu dorea.

— Mîine, după masa de dimineaţă. Primiţi ?

— Trebuie să primesc, n-am încotro. Aveţi echipament ?

— Nu. Sper să-mi împrumutaţi unul.

— Desigur. Puteţi lua pe care-l doriţi. Toate sînt la fel. Vă arată hotelierul.

— Apropo, cine i-a scos costumul ?

— Ady.

— Şi cine l-a dus sus ?

— Doamne, ce întrebări I Hotelierul...

— Deci mîine, imediat după dejun ?

— V-am spus doar. Mai doriţi vodcă ?

— Vo mulţumesc, stomacul... nu prea am voie. Dacă n-aţi obosit, o ultimă întrebare. De ce-aţi ales Vila Limpedea ?

— Ştiu eu ? M-am gîndit deseori şi la asta. Ion a insistat să venim aici. Dorea pentru mine un anturaj cît mai restrîns, fără tentaţii. Şi avea dreptate... Tentaţii n-au fost...

Căpitanul nu dorea să mai continue.

— Vă mulţumesc că aţi acceptat propun^rea^.

Se ridică din fotoliu şi se îndreptă spre uşă.

— Pe m.îine 1

— Pe mîine.

închise uşa în urma sa şi se depărta cîţiya paşi cuprins de gînduri. Se plimbă cîţeva minute prin hol. N-avea încă nici o idee asupra pasului urjrpjL-tor. Deodată se întoarse fulgerător la uşa ce tocmai o părăsise. Apăsă uşor pe clanţă şi deschise. O melodie cunoscută şi devenită şlagăr îşi depăna primele acorduri,

— Mi-am uitat cheia de la cameră, vă rog să mă scuzaţi, spuse căpitanul luînd cheia de pe noptieră şi retrăgîndu-se în grabă.

în spate maj auzi pe Clara Bălăşoiu izbucnind în plîns.

CAPITOLUL VIII

Trecuse mai bine de o oră de cînd Vanica îl lăsase în camera 3 şi Arşinel dădea semne de nerăbdare. Deocamdată sarcina sa se limitase la prelevarea amprentelor avocatului de pe fotografia Cristinei Savu şi ale lui Cezar Moraru de pe paharul lăsat de căpitan „la vedere“, în bar. Pentru el, treabă de cîteva minute. După prelevare le comparase cu cele găsite pe braţele fotoliului din camera lui loachim Moraru. Surpriză, erau identice cu ale lui Cezar Moraru ! O veste care trebuia să-l intereseze pe Vanica. De aci şi nerăbdarea sa. Numai că tocmai acum căpitanul întîrzia. Cînd, în sfîr-

şit, deschise uşa, părea trist şi abătut.

— S-a întîmplat ceva ?

— Am sperat că fiind numai cu cu ca va fi mai altfel. Eroare... Toţi dau numai răspunsuri standard... Ai găsit ceva ?

Arşinel îl informă asupra identităţii amprentelor de pe fotoliu. Căpitanul nu păru surprins.

— Ştiai ? !

— Bănuiam... Asculta muzică uşoară.. în situaţia ei !

— Suspectă ?

— Ca şi ceilalţi. Nu e momentul să tragem concluzii.

Căpitanul îşi privi ceasul.

— Ar mai fi timp să-l vizităm pe Gherasim Piticu. Ce zici ?

— Să mergem !

...Gherasim Piticu impunea de la prima privire. De statură mijlocie, cu faţa bărbătească, aspră, sculptată parcă în piatră, nu trăda deloc vîrsta pe care o avea, şaizeci de ani.

îi pofti să ia loc în fotolii, (avea o voce gravă, dură chiar, care se armoniza cu înfăţişarea sa) după care se aşează, puţin precipitat, pe marginea patului din cameră.

Vanica se foi cîteva clipe în fotoliu, căutîndu-şi o poziţie mai comodă. în încăpere plutea un vag miros de parfum pe care căpitanul îl mai remarcase şi cu alt prilej şi de care nu-şi mai amintea.

* – Vă deranjăm în legătură cu... fiind aici cînd s-a petrecut crima, înţelegeţi...

— Crima ?, îl întrerupse imediat.

— Da, crima ; avem toate motivele să credem că loachim Moraru a fost ucis.

— Ucis ? Nu se poate, cine să-l fi ucis ? De ce să-l fi ucis ? !

Gherasim Piticu se ridică în picioare. Vocea sa răsuna clar trecînd peste hotarele camerei în care se aflau. Aştepta răspunsuri pe măsura întrebărilor grave pe care le pusese. De cînd murise loachim Moraru, întrebările astea îl chinuiau în cel mai mare grad. Dorise să fie vizitat de „poliţişti“ tocmai pentru a se linişti. Şi acum, în loc de un răspuns în care spera totuşi – desigur trîst, nespus de trist – primise încă o lovitură. loachim Moraru fusese ucis ! Nu mai era nici o îndoială. „Poliţiştii“ nu păreau să se joace cu cuvintele.

întrebările rămăseseră fără răspuns. într-un tîrziu, Gherasim Piticu se aşează din nou pe pat. îşi prinse capul în mîini şi-şi frecă uşor fruntea cu degetele.

— Ce profesie aveţi ?

Primi un răspuns mecanic.

— Scafandru-arheolog.

Arşinel îşi scosese carneţelul şi, conştiincios ca un şcolar, începu să ia notiţe.

— Cum aţi ajuns la asemenea profesie ?

— Scafandru-arheolog ? De mai mulţi ani. La început am fost numai scafandru. Acum sînt pensionar şi latura arheologică a activităţii mele a devenit preponderentă. Sînt forţat. Mă sîcîie un reumatism rebel. Cum am ajuns ? Simplu : ca scafandru mi-am descoperit a doua vocaţie : arheologia. Mai demult m-am împrietenit cu loachim Moraru. Ca scriitor a apreciat foarte mult pasiunea mea aproape nemănturisită pentru arheologie şi m-a încurajat... în felul său, corect, săritor... Speram să

scoatem chiar o carte împreună. Acum s-a dus dracului... A fost un adevărat prieten pentru mine. Eu l-am învăţat ce-i aia apă, el m-a învăţat totul ! înţelegeţi, eram un scafandru beţiv, ocolit de toţi şi suportat numai acolo unde nu se înghesuie nimeni, unde-i mai greu... Cu el m-âm schimbat... Viaţa mea a căpătat un sens...

O umbră îi întunecă chipul.

— Cine l-a omorît ?

— Nu ştim. încă nu ştim. Sperăm să ne ajutaţi să-l găsim.

— Cum ?

— Aveţi vreo bănuială ?

Nu, n-avea. Toate erau la locul lor. Se distrau bine şi, deodată, ca un făcut, doi morţi unul după altul. De ce l-au ucis ? Cui a făcut omul ăsta rău ? Nu-şi amintea vreun caz. Era drept, inteligent şi bun. Şi, înainte de toate, se socoteau ca o familie aici. Chiar şi tînăra Savu va face parte din familie. Cezar Moraru o iubeşte şi se vor căsători. Nu, hotărît, n-avea nici o bănuială.

— Putem lua în discuţie posibilitatea sinuciderii ?

— Nu cred. Nu era loachim Moraru omul acela ! De ce s-o facă ? N-o ducea bine ?

— Vă înţelegem. Locuiţi în camera 4, aşezată alături de camera lui loachim Moraru N-ati auzi* nimic suspect aseară ?

Se întoarse fulgerător spre căpitan

— Ce-am auzit eu nu cred că poate fi taxat ca suspect. A fost la el Cezărică. Vreo jumătate de oră. S-au certat. Se certau des în ultimul timp. loachim nu agrea căsătoria sa cu Cristina. Aseară...

— Nu vă sfiiţi. Orice amănunt poate să ne ajute.

— Da, aseară Cezărică a ieşit cam şifonat, dar loachim nu-i dorea decît binele. Cam asta-i tot.

Arşinel îşi trecu pixul prin păr. Căpitanul îi observă gestul. înţelesese. îl întrebă în şoaptă :

— Ai vreo nelămurire ?

— Da. Cîteva. De pildă, dacă suferă de insomnii...

— La ce oră vă culcaţi de regulă ?

— La zece, zece jumătate.

— Aţi putea să spuneţi la ce oră aţi auzit , discuţia ?

— După zece jumătate. Mă culcasem. Cred că şi adormisem. M-a trezit cearta lor.

— Deci a fost .o ceartă...

Gherasim privi în pământ.

— Da... o ceartă în toată regula...

— S-a auzit, aşa, parcă şi o palmă ?

Era surprins. N-ar fi vrut să le spună că ajunseseră pînă aici. Erau prietenii săi. Şi, peste toate, chestia asta n-avea nici o legătură cu moartea lui loachim. Alungase, ca un vis urît, ideea că s-ar fi putut sinucide din cauza acestei căsătorii făcute împotriva voinţei sale. Era absurd. loachim avea nervii sănătoşi. „Ce dracu, să nu fim copii !... Unde vor să ajungă domnii poliţişti ? Te pomeneşti că-l bănuiesc pe Cezărică ! Dar e exclus ! Pierd timpul degeaba. Auzi, Cezărică... O prostie... Trebuie să le spună tot, să încheie capitolul ăsta.“

— Cezărică insista să primească acordul unchiului său. loachim nici nu voia să audă. L-a ameninţat că o va face chiar, de va fi necesar să treacă

peste cadavrul său... N-o luaţi în serios, vorbe spuse la mînie. Se încinseseră... loachim i-a dat o palmă... În mare, cam atît am auzit. Cred că şi-au mai turnat şi altele, dar eu nu le-am dat atenţie. Mă chinuiam să adorm.

Arşinel nota aproape cuvînt cu cuvînt.

— De ce apreciaţi că Cezar Moraru trebuie scos . din discuţie ? Ameninţarea sa n-ar trebui, dimpotrivă, să-l acuze ?

— Nu ?

— O căsătorie întemeiată pe crimă ? ! Refuz să accept asemenea supoziţie. Şi apoi, îl cunosc pe Ce- zărică ca pe propriul meu buzunar. Mintea lui nici măcar n-ar gîndi aşa ceva.

— Şi dacă i s-a sugerat de altcineva ?

— Vă gîndiţi la Cristina ?

— Poate.

— Tot e greu de crezut. Ce-ar fi cîştigat ? Ce-zărică oricum ar fi luat-o de nevastă, cu sau fără consimţămîntul lui loachim.

— Chiar dacă l-ar fi dezmoştenit ?

— Chiar dacă... dar nu cred. îl iubea şi-l aprecia şi ca specialist. Cezar Moraru e un inginer .de clasă. loachim i-a impus această pregătire şi băiatul nu l-a făcut de rîs.

— Cînd l-aţi văzut ultima dată pe Ion Bălăşoiu ?

— În dimineaţa accidentului. Am aflat de dis-pariţia sa abia cînd m-am întors spre seară. Ce le-gătură. are însă cu moartea lui loachim ? ! Bălăşoiu s-a înecat înainte.

— Desigur, întrebări de rutină. În afară de dum-neavoastră cine nu mai participase la ultima par-tidă de pescuit ?

— Avocatul. Plecase cu maşina încă înainte de prînz.

— Lipsea deseori ?

— Uneori.

— Mulţumim. Dacă credeţi că ne puteţi spune ceva, vreun amănunt care v-a scăpat acum, orice, vă stăm la dispoziţie. Şi mai ales, v-am ruga să nu părăsiţi vila.

— Mă bănuiţi şi pe mine ?

— Trebuie să priviţi lucrurile în faţă, căutăm un criminal printre noi.

— Imposibil ! E ridicol ! înţelegeţi ? ! E ridicol ! !

Căpitanul Vanica se ridică din fotoliu şi se îndreptă spre ieşire, urmat într-o tăcere deplină de Arşinel. Gherasim Piticu, năucit de cele auzite, îi conduse pînă la uşă. în ochii săi se citea consternarea.

— Şi totuşi, e adevărat, completă căpitanul, dîndu-i mîna.

în pumnul său de uriaş, căpitanul Vanica se simţi părăsit de noroc. Nu dorea, pentru nici un motiv, să-l mai supere...

CAPITOLUL IX

— Din capul locului, tînărul Moraru apare cel mai suspect. Ai obiecţiuni ?

Arşinel punea întrebările. Căpitanul se mulţumea să răspundă. Ştia el ce ştia. Arşinel avea imaginaţie şi în felul acesta spera că discuţia va alu-

neca „de la sine“ şi pe drumul bun. Care drum ? Nu-l ştia încă. Era însă sigur că, mai devreme sau mai tîrziu. vor ajunge acolo. Nu există crimă fără criminal... Oameni, aparent oameni, ca el, ca Arşi- nel, numai că dincolo de linie. Linia ce separă omul de criminal... Să fie oare Cezar Moraru ? Tînărul modest şi ruşinos sau tînărul care a ameninţat cu moartea pe unchiul său ?

— Nu neapărat...

— Atunci să recapitulăm. Cine l-a văzut în viaţă ultima dată pe loachim Moraru ?, reluă Ar- şinel.

— Cezar Moraru, dar asta nu spune nimic.

— Ba spune, totuşi, dacă luăm în calcul cearta dintre ei, amprentele care dovedesc prezenţa sa certă în camera unchiului său şi cele spuse de familia Brebu şi confirmate de Gherasim Piticu. Spune ?

— îmi menţin oărerea. Nu neapărat... Cum i-a administrat otrava ?

— Simplu... Să admitem că au băut împreună. Spuneai că loachim Moraru părea obişnuit să pri- mească vizite şi chiar pe tine te-a tratat cu un whisky, la nici trei minute după ce i-ai trecut pra- gul. în timpul discuţiei tînărul Moraru a profitat o clipă de neatenţia unchiului său şi i-a strecurat otrava în pahar. Apoi, după ce l-a trimis în lumea viselor, a luat paharele, le-a spălat şi le-a pus în ordine în bufet. Se conjugă bine şi cu faptul că, po- trivit spuselor lui Gherasim Piticu, după ce-a auzit „palma“, nu s-a mai auzit nimic. Am putea zice, tăcere de mormînt. Pentru că era un mort acolo.

— în afara urmelor lui loachim Moraru, n-am găsit pe pahare nici măcar o altă amprentă. De

ce ?

— O fi lucrat cu mănuşi.

— Iarăşi o supoziţie...

Arşinel îşi continuă ideea, neluînd în seamă cele spuse de Vanica.

— Apoi s-a întors în camera domnişoarei Savu unde a rămas pînă la miezul nopţii. De dînsa e sigur că nu-l va trăda şi va declara c-au fost împreună tot timpul. Are tot interesul – căsătoria... V-a minţit c-a stat în camera sa tocmai ca să descoperiţi c-a fost la ea. Vina poate să cadă pe oricine. Ei au stat împreună. Are alibi, alibi sigur. E logic ?

Căpitanul ar fi putut fi mulţumit de subaltern, dar era încăpăţînat să observe alte amănunte care contraveneau logicii.

— Cum explici prezenţa pe pahare a amprenteloi' lui loachim Moraru ? Ai admis doar că Cezar Moraru le-a spălat...

— Cine ne spune că n-au băut din alte pahare pe care apoi le-a luat cu el... Cine ?

— Nimeni... afară de logică... Dacă a fost aşa de precaut cu paharele, de ce şi-a lăsat amprentele pe fotoliu ? De ce era necesar să se certe cu unchiul său chiar în seara crimei ? E de presupus că se gîndise la crimă cu mult înainte, altfel de ce-ar fi umblat cu otrava la el şi, era să uit, cu mănuşile...

— Poate spera că unchiul său o să cedeze şi nu mai avea rost să-l omoare...

Arşinel, dragă, cînd te-ai decis să elimini pe cineva şi umbli cu otrava după el şi iei mănuşi cu tine să-ţi ascunzi fapta şi, am uitat... pahare de-acasă, pentru că din cameră nu pare să lipsească nici unul, de ce provoci, domnule, scandal s-audă

toată vila ? .Răspunde-mi la întrebarea asta şi mergem împr.eună pe drumul propus de tine.

— După părerea ta, cearta îl disculpă măi mult decît îl acuză ? De ce trebuie noi întotdeauna să complicăm lucrurile în loc să le simplificăm ? De ce să n-admitem că s-a enervat şi toate măsurile de precauţie luate de el s-au dus pe apa sîmbetei ? De ce trebuie să filozofăm, să despicăm firul în patru, în opt, în şaisprezece, să se aleagă praful de el şi Şă nu te mai ducă nicăieri ?... De ce ? !

— Răspunsul e simplu. Nu trebuia să faci decît un mic efort pentru ca să ţi-l dai singur. Pentru a descoperi toate detaliile... Pentru că detaliile nu pot fi stăpînite niciodată în totalitate de criminal. Pe măsura analizei se înmulţesc, să zicem aşa, în progresie geometrică sau, altfel spus, dracul îşi bagă coada în detalii... Depinde de noi să descoperim neconcordanţele şi să găsim, astfel, drumul bun...

Arşinel părea dezorientat.

— îl bănuim sau nu de crimă pe Cezar Moraru ?

— Da.

— Păi dacă da...

— Dar nu-i suficient.

— Nu-i.

— Putem să bănuim pe oricine tot atît cît şi pe el. N-avem dovada...

— Sigur că n-avem dovada. Dar nici aşa, să-i bănuim pe toţi. A pus muzică femeia, ce era să facă, îi place muzica, observ, de altfel, că şi altora le place muzica, doar nu era să fluiere. Şi asta-i un motiv s-o bănuim ?

— Un detaliu.

— Un amănunt, se încăpăţînă Arşinel.

— Zi-i cum vrei, dar rămîne ca o întrebare.

— Nu l-a iubit pe răposat şi gata.

— Pe răposaţi.

— Pe amîndoi ? Nu-i obligatoriu. Mă rog, nu-i o dovadă de culpabilitate pentru că asculta o melodie...

„

— Să-l lăsăm pe loachim Moraru şi să trecem la Ion Bălăşoiu. De ce s-a înecat Ion Bălăşoiu ? Şi de ce tocmai în zona nordică a lacului în care de regulă nu pescuiau ?

Arşinel n-avea răspuns. Nici el n-avea. Ştiau amîndoi. Trecuseră cu analiza prin punctul ăsta. Vanica continuă :

— Avem în spate două morţi prin accident. Da ?... Am admis amîndoi. Intr-un interval atît de scurt, în acelaşi loc şi printre aceiaşi oameni. Să fie oare legate între ele ? N-am reuşit pînă acum să dăm un răspuns...

— Sîntem încă la început de drum.

— Sîntem... Numai că nu putem rămîne mult în această poziţie.

— Maiorul lonescu ?

— Şi el...

t

— Mai bine ne-am culca.

Vanica nu-i mai răspunse. Dar nici nu-l contrazise. Arşinel se grăbi să-şi facă patul, tot în camera cu numărul 8, alături de VaniCa, în calitate de ,,tolerat“, repede dç fot, pînă nu se răzgîhdea căpitanul.

CAPITOLUL X

După micul dejun, conform înţelegerii, căpitanul se urcă împreună cu Clara la mansardă. Se opriră în camera unde erau depozitate costumele.

— Credeţi că s-a mai încălzit apa ?, întrebă Vanica.

— Dimineaţa *Z* din contra.

Simţea fiori nu tocmai plăcuţi şi aproape regreta propunerea dar era prea tîrziu să mai dea înapoi. între timp Clara Bălăşoiu pregătea echipamentul.

— Mă ajutaţi să umplu buteliile ?

— Desigur.

Dintr-un rezervor umplură patru butelii mici, cîte două pentru fiecare. Luă un echipament la întîmplare şi o urmări şi pe Clara asupra alegerii făcute. Se oprise, fără ezitare, la primul costum, cînd se simţi urmărită de căpitan. Reacţionă neaşteptat.

— Nu pricep nimic. Cînd o să înţeleg ce se întîmplă aici ? Cu ce-am greşit ?

Vanica îi răspunse numai la prima întrebare :

— Cînd o să fiţi mai sinceră cu mine... Pe lîngă altele...

— Vă referiţi la chestia de aseară ? Nu e ceea ce gîndiţi. îi împrumutasem casetofonul. Trebuie să fie vreo explicaţie asupra morţii sale ! Speram că ne-a lăsat vreun mesaj înregistrat. Am ascultat toate casetele, din păcate fără rezultatul aşteptat...

Luă nervoasă echipamentul şi coborîră în tăcere.

Jos, în faţa bucătăriei, Maria Brebu îi trecu în

revistă într-un mod foarte personal, ca şi cum i-ar fi trimis undeva cu o destinaţie foarte precisă. A-junşi pe mal, se opriră pe debarcader. Căpitanul privi lacul de jur împrejur.

— Dacă nu aveţi nimic împotrivă, ce-ar fi să mergem în direcţia asta ? îi arătă nordul.

— Dacă vreţi, mergem şi pînă acolo. Numai să rezistaţi. Apa e rece. Cit priveşte locul, nu sînt su-perstiţioasă.

— Nici nu credeam.

Clara Bălăşoiu ridică din umeri, apoi se întoarse cu spatele ş.'-şi scoase bluza. îşi descheie fermoarul de la fustă, o dezbrăcă şi rămase numai în costumul de baie. Arăta superb. Se întoarse cu faţa spre el. Se prefăcu surprinsă.

— Ce-aţi păzit pînă acum ? Cred că nu aveţi de gînd să vă aruncaţi în pantaloni ?

O privi încurcat. Riscă o explicaţie de adoles-cent.

— Mi-e ruşine să mă dezbrac în prezenţa unej femei aşa frumoase.

— Aa..., asta-i ! Atunci aşteptaţi !

în cîteva clipe îşi puse costumul şi labele, îşi potrivi masca, deschise supapa de amestec şi se aruncă în apă.

o

Vanica abia avu timp să reţină succesiunea ope-raţiilor. Se strădui să le execute întocmai, după care se uită la ceas şi-şi dădu drumul cu toată con-vingerea în apa miloasă din jurul debarcaderului.

...La început ieşi la suprafaţă Clara. Se aşează pe debarcader şi aşteptă. După cîteva clipe apăru şi căpitanul. îşi scoase imediat masca şi respiră adînc aer proaspăt. Se clătina.

.

— Aşa-i la început. Pînă te obişnuieşti, zise

Clara, sprijinindu-l încetişor.

— Cred că a doua oară o să mă comport mai bine !

— Sînt convinsă. Pentru prima scufundare v-aţi descurcat onorabil, îl ajută Clara să treacă cu bine prin această situaţie. Căpitanul remarcă gestul dar prin cap îi „circulau“ alte idei. Se uită la ceas. Trecuse exact o jumătate de oră.

— în mod normal, vreau să zic, de n-ar fi trebuit să vă ţineţi de mine, aţi fi înotat mai repede ?

— O idee mai repede.

„Şi eu care mi-am dat sufletul !“ întinşi pe mal, alături, aşteptau să-i zvînte soarele.

— N-am înţeles nimic, începu Clara, pentru ce excursia asta ?

— Voiam să văd şi eu cum e sub apă.

— Şi aţi văzut ?

— Am văzut. Deşi vizibilitatea e redusă...

— Spuneţi-mi sincer, ce-aţi dorit să vedeţi ?

— Totul.

îi simţea părul ud, mîngîiat de boarea de pe mal. O privi în faţă, direct. Clara înţelese că era studiată. îi răspunse dojenitoare :

— Să mergem. Soţul meu a murit doar de cîteva zile, nici nti l-am îngropat încă. Ce gîndesc ceilalţi cînd mă văd făcînd plajă cu un bărbat... ?

Căpitanul îi răspunse candid :

— Vă gîndiţi la Cezar Moraru ? El n-are timp, e ocupat, vă asigur eu, pînă peste cap cu domnişoara Cristina. Aşa că nici domnişoara Cristina... Poate Adrian Sever ? în calitate de avocat al familiei, ar putea, intr-adevăr, să vă urmărească. Sau

Gherasim Piticu ?

O privi insistent. Clara nici nu clipi. Doar sinii parcă se coborau şi se ridicau mai repede. îi răspunse calm :

— Mă gîndeam, aşa, în general. Aţi văzut pe hotelieră cum se uita la noi ? Numai cît nu ne-a scuipat ! Şi nici chiar Cristina...

— Aveţi dreptate. Se va cleveti un pic după excursia asta. Să mergem, dacă doriţi. Pe mine nu mă deranjează... Apropo, să nu uit, îmi împrumutaţi şi mie casetofonul ? Cîteva ore...'

Reacţionă energic.

— Mă suspectaţi tot timpul ! îmi verificaţi fiecare afirmaţie ! Luaţi-l cu casete cu tot ! M-am săturat...

— Şi eu, silabisi căpitanul în timp ce soarele îi privea neputincios şi, ca un făcut, stomacul nu-i dădea pace tocmai acum. Şi, pe deasupra, i se făcuse deodată frig. „Soare cu dinţi ! Numai de n-aş răci. Nici n-ar fi de mirare după o baie aşa de rece ! Dar merită..."

Se despărţiră în tăcere. Dinspre vale se auzea un duduit uşor. O maşină Dacia urca dealul spre vilă. Vanica se opri să o aştepte. Vîntul îi sufla în păr cu tărie, accentuîndu-i senzaţia de frig. îşi încheie bluza la gît şi încercă cîteva mişcări de înviorare. Maşina se apropia în goană, lăsînd în urmă o şuviţă de praf. Nu mai plouase de mult. Iarba se uscase căpătînd nuanţe galben-roşcate care-i displăceau căpitanului. Pămîntul era însetat şi doar alături era atîta apă... ■

Din maşină coborî şoferul Capră şi un omuleţ crăcănat care cum îl văzu începu să rîdă.

— latã-mã-s ! N-am ieşit la pensie pe de-a-ntregul. Tot Vasile vă scapă ! Şi unde mă bagi ? în găleata asta ?, întrebă omuleţul arătînd cu mîna lacul din faţa sa.

Căpitanul Vanica îl strînse în braţe. Nu-l mai văzuse de doi ani. Apoi îi pofti pe amîndoi să ia loc jos pe iarbă. în timp ce şoferul Capră declină invitaţia pe motiv că ,,nu-i sună bine maşina“, omuleţul se conformă şi căpitanul îl informă pe îndelete despre cele Jntîmplate. La urmă, zise :

— Am nevoie să mă conving. îmi trebuie o certitudine. Numai dumneata poţi să mi-o dai. Altfel cade totul. Tot ce-am clădit cu „Amprentă“ se duce pe apa sîmbetei şi nu văd ce punem în loc. A,- jută-mă !

Omuleţul îl prinse de mînă şi-l privi în ochi. Căpitanul înţelese. Vasile-Apă-Dulce îşi va face datoria.

— Vreau să-mi demonstrezi practic dacă tot ce mi-au spus în legătură cu durata curselor lor subacvatice este exact. Şi mai ales, nu uita zona nordică, de pe partea cealaltă a lacului. Să cercetezi totul. Dacă a fost o luptă pentru supravieţuire, cum presupun, trebuia să lase urme. Scriitorul loachim Moraru, îmi spunea că l-a găsit acolo. Să verifici totul. Eu am încercat, dar n-am reuşit. A fost un fiasco. Noroc c-ai venit la timp.

Vasile-Apă-Dulce, sau mai exact, pe numele său adevărat, Vasile Dorobanţu, purtat cu respect de cel puţin o sută de ani în satul său natal Moldoveni, de mai bine de jumătate de săteni, îl privi compătimitor.

— Cu apa nu-i de glumit. Bine că n-a ieşit mai rău. Puteai s-o păţeşti.

— Dar ei, ei cum reuşesc ?

— Au, probabil, antrenament. Nici eu nu m-aş băga dacă n-aş fi în formă. Chiar ieri, la Herăstrău, am căutat ,,o bombă“ căzută dintr-o maşină, cîteva ore bune. Pînă la urmă tot i-am dat de hac.

— O bombă ? !

— Da, ca o bombă, umplută cu nu ştiu ce chimicale, o scăpase un căscat... în ce te priveşte, nuţi fă nici o grijă, te-am înţeles.

— Costumul ?

— E în maşină. Nu plec la drum cu deştu-p gură. Acolo e debarcaderul ?

— Acolo.

— Atunci să-i spun lui Capră să tragă maşina mai aproape şi mă pun pe treabă. Nu trebuie să mă ajuţi cu nimic. Ştie Capră ce are de făcut.

Vanica îl aprobă cu o mişcare a capului. Capră trase maşina pînă la debarcader şi scafandrul Vasile-Apă-Dulce se pregăti pentru scufundare.

• – Şefule, ai un bilet. Ştii, confidenţial, îi strecură şoferul. [1]

Căpitanul Vanica se îndreptă spre maşină. Cu un gest nepăsător şoferul extrase bileţelul dintrunul din buzunarele de la spate. îl luă, era un plic în toată regula. îl deschise :

,,Grăbiţi-vă, pentru Dumnezeu ! E o vînzoleală la noi ! Telefoanele zbîrnîie neîncetat. Maiorul lonescu se lamentează din două în două minute. Uniunea Scriitorilor aşteaptă clarificări. Pînă şi colonelul mi-a spus să nu-l mai dau la telefon.

Cu deosebită stimă, Ana.“

Rupse bileţelul cu mişcări leneşe şi aruncă bu-

căţelele de hîrtie în apă. Pluteau cîteva clipe după care, umezite, se scufundau în întunericul de dedesubt. Nu era supărat. Era obişnuit cu acest tratament. Poate nici nu se putea altfel.

— E zarvă mare ?

— Destulă.

S-ar fi aşteptat la mai multe comentarii din partea şoferului. Nu mai insistă. în fond, cui serveşte graba asta ? Nu stau cu mîinile în sîn !

...Soarele ardea nemilos, vîntul obosise de-atîta alergat şi căpitanul Vanica, aşezat ghemuit pe bancheta din spate a maşinii Dacia, cu ceasul în mînă, aştepta împreună cu şoferul Capră să ,,răsară“ Vasile-Apă-Dulce. Nasul începuse să-i dea semne de inundaţie cu toată zăbuşeala de afară. După o pauză îndelungată, apa lacului se despică în dreptul debarcaderului şi scafandrul îşi făcu apariţia. L-au tras imediat la suprafaţă, luîndu-l în braţe. Readus la dimensiunile sale iniţiale prin dezbrăcarea costumului şi desprinderea buteliilor, Vasile-Apă-Dulce nu părea prea fericit.

— M-am lăudat degeaba. N-am găsit nimic. Nici o urmă de luptă. înţelegi ? Nimic ! Bălăriile sînt aşa cum le-a făcut mă-sa, neclintite ! Cît despre timp, să calculăm...

Căpitanul părea că nu-l mai urmăreşte. Privea fix în apa din faţa sa. într-un tîrziu silabisi :

— Nu trebuia să găseşti nimic...

— Cum nu trebuia ? ! Nu ziceai ?

— Pentru mobilizare, dar nu trebuia... Aşa e piesa...

CAPITOLUL XI

După ce masa fu servită ca la carte şi relaţiile cu Maria Brebu păreau să se amelioreze, Vanica urcă brusc la mansardă sub ochirile încurcate şi din nou dezamăgite ale hotelierei. Se opri în camera cu costumele pentru pescuit subacvatic. Avea o privire aprinsă, concentrată asupra unui amănunt numai de el ştiut. Luă la mînă toate costumele. Le pipăi, le desfăcu şi le analiză. Rezultatul părea să fie încurajator. Pe un costum, lîngă fermoar, descoperi două iniţiale : IB. Nici un alt costum nu mai purta vreun marcaj asemănător. Puse toate costumele în rînd. Nici o deosebire. Şi totuşi, unul era marcat cu iniţialele lui Ion Bălăşoiu ! De ce ? Nu-l slăbea întrebarea... Avea un singur răspuns : să se deosebească de celelalte ! Căută lacom şi alte deosebiri. Minutele treceau grăbite dînd frîu liber orelor, dar nimic nu părea să se adauge la observaţia iniţială.

Arşinel îl găsi transpirat, taciturn, aplecat asupra costumelor.

— Nimic ?

— Ce-ai vrea să fie ? Costume standard...

— Pierdem timpul.

Vanica nu mai suportă :

— Nu-l pierdem. E aici ceva care-mi scapă !

— Ne scapă multe...

Vanica renunţă la dialog. Nu pentru că nu mai avea urmarea, dar deosebirea ce tocmai o remarcase merita infinit mai mult.

Scoase o ruletă din buzunar şi măsură tubul de

cauciuc ce-l ţinea în mînă. Apoi pe rînd, pe toate celelalte. Primul era mai mic cu aproape 3 centimetri. Restul erau de aceeaşi lungime. Desfăcu grăbit buşonul care lega capătul tubului de conducta de alimentare a buteliilor. Repetă operaţia şi cu alt costum. Le compară ! Nimic. Le pipăi, aşa cum se verifică sticlele la gură. La tubul mai scurt simţi mici neregularităţi. Desfăcu toate tuburile. Arşinel îl urmărea cu interes. Toate erau cu capătul perfect neted, cu excepţia celui mai scurt de la costumul marcat cu iniţialele IB.

Aranjă costumele la loc cum le găsise şi coborî scările supărat.

— De ,ce tocmai ăsta e marcat ?, întrebă Arşinel.

— Gîndeşte-te şi tu !, îi răspunse supărat Vanica. Expediat de o manieră atît de brutală, Arşinel îi urmă sfatul cu cea mai mare seriozitate. După cî- teva momente izbucni :

— Ion Bălăşoiu a fost omorît. I-au tăiat tubul în timp ce înota sub apă. Apoi l-au ţinut să nu se mai ridice la suprafaţă.

— Ştiu ¡asta de cîteva minute... De ce-i marcat costumul ?... Răspunde-mi la această întrebare 1

Arşinel primi provocarea demn. Din păcate, doar atît. N-avea răspuns la întrebare...

— Ia te rog o hîrtie. Facem o listă cu toţi /turiştii să vedem ce putea să facă fiecare şi ce «nu putea.

Arşinel se conformă imediat, dar Vanica l-ar fi vrut mai combativ. Arşinel îl stimula prin spiritul său de contrazicere. Şi tocmai acum se arăta atît de docil.

— Statul te plăteşte să gîndeşti cel puţin în

timpul serviciului. Ai face bine să reflectezi la asta.

Arşinel strîmbă din nas, dezamăgit.

— Optică de comandant în pragul pensionării. Dă-i drumul, suport orice.

' – Ajunge ! Aştept contribuţia !

Arşinel intră în joc mai învăţat ca Solomon.

— Să începem cu Cezar Moraru. Putea să-l ucidă pe Ioachim Moraru ? Putea ! Nimeni nu poate tăgădui c-a fost la el în seara crimei. Putea să-l ucidă şi *pe Ion Bălăşoiu ? Da. A pescuit singur, sau eventual cu unchiul său şi s-au întors ultimii. El ar fi avut timp să-l omoare pe Bălăşoiu. Admiţi ?

— Admit.

— Clara Bălăşoiu : trebuie s-o bănuim şi pe ea. în seara morţii a stat singură în camera sa. N-are alibi. De unde ştim c-a stat ? Cît priveşte moartea lui Bălăşoiu, după cele ce mi-aţi relatat, n-avea timp să-l ucidă, întrucît s-a întors după circa 30 minute şi soţul ei imediat ce s-a aruncat în apă a înotat s-ajungă cît mai departe. Totuşi nu mă convinge, mai ales după explicaţiile cu căsnicia ratată. De ce n-ar scăpa de un bărbat de care nu s-a putut apropia niciodată, pe care nu-l iubeşte şi nu-l va iubi ? ! De ce să n-o facă acum în floarea vîrstei ? în fond, de unde puteam fi siguri că 30 minute nu ajung ? Doar ai verificat şi singur... Admiţi ?

— ...Cu excepţia ironiei de la urmă.

Arşinel zîmbi şi trecu mai departe.

— Cristina Savu : e aproape în aceeaşi situaţie cu Clara Bălăşoiu. N-are alibi pentru seara morţii lui loachim Moraru.

— Cezar Moraru ?

— Ani admis c-a fost la ea, dar cine ştie exact ?

După sau înainte de crimă ? Doctorul ne-a comunicat ora morţii cu o precizie de o jumătate de oră. Nu putem elimina acest dubiu.

— Da, dar nici să-l fetişizăm. Continuă, te rog.

— Cit priveşte pe Ion Bălăşoiu, nu putea să-l ucidă, am presupus, din lipsă de timp.

— Cu o condiţie : crima să se fi produs în partea nordică a lacului. Prezumţie valabilă pentru toţi.

— Deci timpul nu mai joacă nici un rol ?

— Ba da, dar numai în măsura în care se vor confirma cele spuse de loachim Bălăşoiu.

— Dacă eliminăm această „certitudine“ nu ne mai rămîne nimic.

— Foarte probabil.

— Gherasim Piticu mă pune în încurcătură. A auzit exact ce ne-a spus şi familia Brebu. Dacă mergem pe ideea că cearta dintre unchi şi nepot e mai mult în favoarea decît în defavoarea nepotului, nu ne rămîne decît să apreciem că ori e cinstit şi ne-a spus ce ştia, ori că a vrut să ne trimită pe o pistă falsă semnalîndu-ne numai „pasaje“ defavorabile lui Cezar Moraru şi atunci e bun de pus pe listă. Ce propuneţi ?

— Pune-1. De ce l-am excepta cînd le bănuim pe Cristina Savu şi pe Clara Bălăşoiu ? Pentru cealaltă crimă, n-avem cum să-l suspectăm. Ai dreptate, nu putem pune la îndoială totul.

— Nu ne-a mai rămas decît avocatul. Aici lucrurile par mai clare. N-a fost la pescuit, iar în seara crimei a fost la familia Brebu pînă tîrziu. Tîrziu, mă rog, în funcţie de datele de care dispunem acum. Am acceptat, conform celor transmise de doctor, că moartea a survenit cam la 12 noaptea. El afirmă

c-a stat la familia Brebu pînă după miezul nopţii. Nu vi se pare cam prea tîrziu pentru o vizită ?

— în mod normal, da. Nu uita însă că situaţia era anormală, aveau un mort printre ei.

— Să nu-l trec pe listă ?

— Cred că nu vrei să faci lista tabu. Nu ne foloseşte decît pentru a ne ordona cît de cît ideile.

— Ce ne mai rămîne ? I-am trecut pe toţi.

— Familia Brebu ?

— Să nu exagerăm.

— Nici nu mă gîndesc. Dar de ce nu ? Ştiu tot ce se petrece sub ei, au venit aici din altă parte, n-au prieteni, nu-i vizitează nimeni etc... Ne mai lipseşte cineva ?

— loachim Moraru, continuă imperturbabil căpitanul.

Conştiincios, Arşinel adăugă şi numele lui loachim Moraru pe listă. Revăzu cele scrise. Din toţi, cel mai suspect rămînea tot Cezar Moraru.

— Trebuie să admitem că tînărul Moraru...

— Mi-ai mai spus-o. Ai adus casetofonul ?

— Da.

— Dă-i drumul.

Arşinel puse caseta luată din biroul scriitorului şi apăsă pe clapa de pornire. Nimic deosebit. Muzică rock pe care căpitanul o accepta din obligaţie, în timp ce Arşinel schiţă chiar cîţiva paşi de dans.

— Ai auzit de Clapton, Zappa, Dylan ? Nu, n-ai auzit, monştri sacri ai genului... Tot cu crimele astea trec toate pe lîngă tine şi se ofilesc fără să bagi în seamă.

Arşinel ar fi adăugat numele plutonierului major Ana Radulian la enumerarea de mai sus, nu pentru că persoana s-ar fi complăcut genului, ci din raţiuni legate strict de căpitan, dar se opri brusc, o dată

cu muzica. Cîteva clipe nu se mai auzi decît un hîrşîit uşor. Apoi o voce domoală, liniştită. Căpitanul o recunoscu a fi a lui Ioachim Moraru. Se apropiara de casetofon.

CAPITOLUL XII

27 septembrie 1944

*

...Privesc cu ochii stinşi lumina puturoasă a felinarului, murdară ca tot ce mă înconjoară, şi mă gîndesc cît de mici şi neînsemnate sînt acum bucuriile noastre, doar bucurie simţisem cînd dintre copacii fără număr lăsaţi în urmă ne-a ieşit în cale adăpostul, făcut, probabil, de forestieri, departe, credeau, de ura sălbatică dezlănţuită.

— George s-a întors ?

— Nu-i prieşte mirosul din...

Ică roti un deget spre tavanul încăperii în care ne aflăm, după care rîse gros, dezvelindu-şi dinţii albi, strălucitori. Stătea întins pe jos, cu raniţa sub cap şi picioarele depărtate.

— Odată, la Viena, aveam şlepul plin de grîu, curat cum altul nu-i, grîu din sudul Moldovei, maşcat ca o mazăre. Vine un austriac la mine să-l cumpere. S-a tocmit ca un armean. M-a sucit de i l-am dat la preţul ce i-a convenit. Mi-a strîns mîna privindu-mă în ochi cu mulţumire şi atunci m-am simţit şi eu mare, că nu mă uit la mărunţiş... A doua zi

am aflat că era din Hamburg şi avea vreo cinci vapoare...

S-au dus vremurile, îi răspund şi el simte că alte gînduri mă frămîntă, iar istoria cu Viena ne-o mai spusese.

— Cît vezi cu ochii numai pădure... S-o fi rătăcit.

— Ne găseşte el...

Fusese dat afară de la seminar, la Izmail, pentru o jună din oraş cu care întreţinea relaţii prea intime şi părintele director, deşi om cu suflet, urmărit cu scrisori şi ameninţări de o enoriaşă rămasă fată mare prin preajma vîrstei de 60 de ani, nu l-a mai putut scăpa de centrul de recrutare. Lăsase a- casă o mamă şi şapte surori.

28 septembrie

Soarele nu ieşise de mult din găoacea sa, pădurea era cuprinsă încă de un fel de vrajă, o boare jilavă, lăptoasă, plutea printre copaci. George sosise în puterea nopţii, obosit şi slăbit. Ne găsise tocmai cînd panica începuse să capete proporţii vecine cu disperarea.

— Să-l scol sau să-l apăr de muşte ?, spuse Ică în timp ce-şi freca dinţii cu o periuţă muiată în sare. Mă opresc la prima variantă şi-i fac semn să-l trezească. Dă din coate, se apără inconştient, apoi se repede să-şi caute arma. Ică îl ia în braţe şi—1 sărută cu buzele pline de sare.

— D-le locotenent, nu permit ! Sîntem ostaşi sau ce naiba ? !

nemţii şi rămîne gospodina singură ? în definitiv cu ea vrem să stăm de vorbă. D-le locotenent, lă- saţi-mă pe mine, mă descurc cu spălătoreasă, o să vedeţi !

L-aş lăsa, dar George e încă un copil. Pe nemţi îi cunoaşte doar din cărţi. Ică mi se pare mai hotărît, mai sigur pe el, mai cu experienţă... Şi totuşi, parcă nici el... Tot ce plănuim nu-i o joacă de-a soldaţii... Brusc îmi dau mai bine seama ce riscuri ne. asumăm. Am dreptul, oare, să le ordon o asemenea misiune? Da, pe plan militar, da, am toate drepturile. Sîntem în război. Numai că eu nu sînt ofiţer de carieră şi mintea mea „civilă“ refuză o încadrare totală în regulamente pe care, deşi le. urmez, nu le aprob încă pe deplin...

— Mă duc eu, le spun neutru.

Mă privesc consternaţi. într-un tîrziu, George îşi face publică opinia sa de subordonat :

— Dacă vă prind, noi n-o să ne mai descurcăm niciodată. Gîndiţi-vă bine ce faceţi.

— Dacă mă prind, să nu intraţi în panică. Ţineţi drumul forestier.

— Nu văd atunci de ce trebuie să riscăm ?

—Pentru că nemţii sînt lîngă noi, pentru că există... Ştiu să vorbesc nemţeşte. Am cele mai mari şanse dintre noi să reuşesc.

Nu i-am convins. Ică n-a comentat alegerea făcută decît în felul său, semi-serios, ironic.

— Să-mi lăsaţi adresa. Aveţi şi dumneavoastră vreo mamă...

— Am, sigur că am... „îţi mai aduci aminte, mamă ?...“

Ne pornim spre marginea pădurii. Soarele e încă sus. Ca întotdeauna Ică e înaintea noastră.

Mergem atenţi, călcăm uşor pe covorul de frunze arămii, ne ferim de crengile uscate care fac zgomot cînd se rup sub picioare.

Ocolul e acolo. Şi nemţii! Pe lingă maşină. Fără agitaţie, în stilul lor organizat. Pe coş o şuviţă de fum negru se rostogoleşte spre cer ajutîndu-mă să localizez bucătăria şi, cu puţină imaginaţie, toată împărţirea casei. Nemţii nu par să se fi înmulţit. Tot vreo opt-nouă, Nu mai înţeleg nimic. Oricît de dezorientaţi sîntem, nu putem fi prea departe de front, dacă în zilele de pe urmă nu şi trecuse de noi. Nu se mai auzea demult nici o armă, nici un foc. Nu-şi dădeau oare seama că oricînd pot fi surprinşi de unităţile româneşti ?

— Tot după înserat. Acum şi-o muscă ar prinde-o. Aţi remarcat cele două santinele ?

George îmi controlează spiritul de observaţie.

— La poartă stă una şi la cotitura drumului alta. Au şi binoclu. Privesc tot în jos, parcă de-acolo ar aştepta să se întîmple ceva.

— Altă românсă ! observă George şi i-am simţit în priviri o nuanţă de regret. Părea alta deşi portul îi era asemănător. Ceva mai înaltă, tot blondă, puteam să jur că-i soră-sa. Nu-mi dădeam încă seama dacă prin această nouă apariţie se modifica planul iniţial. Am tot timpul să mă gîndesc pînă o da întunericul.

— Şi nu uitaţi, domnule locotenent, proviziile ne sînt pe terminate. Par înzestraţi...

— Dacă m-aţi fi lăsat pe mine şi buric de fată mare v-aş fi adus.

— Arde busuiocul în el, nu-l băgaţi în seamă. Aprins cum e n-ar mai fi judecat bine. Tot cu gîndul la bijboancă, mucosul,,.

— Că matale ţi-o cădea greu şi te deşală... Fa-

riseu. Unde eşti, Doamne, să-l vezi ce gîndeşte şi ce cotcodăceşte !

— Bă, ţîncule, nici la fund nu te ştergi singur de mai mult de-un an şi-mi dai mie lecţii ! Eu, băiatule, Dunăre-n sus, Dunăre-n jos, niciodată cu aceeaşi muiere. Uite cine-mi numără bobii !

— Şi mă rog, matale, de cînd cu puşcoiul ăla mai simţi şi alte senzaţii ?

I-am lăsat să se înţepe, c-aveau amîndoi un dor mărunt de contrazicere.

...Ziua se petrecu spre noapte aproape pe nesimţite. Hotărîsem să mă aştepte în acelaşi loc 24 de ore. După care erau liberi să procedeze cum or crede că e mai bine. George se stăpîni cu greu să nu-i dea lacrimile. îmi strînse mîna puternic şi mă bătu amical cu palma pe umăr. Gest sancţionat de regulamentele militare, dar care m-a îmbărbătat mai mult decît toate vorbele fără rost spuse în asemenea momente de tensiune. Am coborît panta ţinîndu-mă de crengi, fără zgomot prea mare. Băieţii rămăseseră sus, nu-i mai vedeam. Primul obiectiv fixat era să mă apropii de ocol, pînă la gard, dinspre partea din care venisem şi să rămîn acolo cîteva minute pentru a urmări mai îndeaproape curtea ocolului. Eram în zona cea mai nesigură, santinelele ieşiseră din raza mea vizuală. Distingeam din ce în ce mai greu împrejurimile, se făcuse noapte de-a binelea. în casă se aprindeau lumini şi binecuvîntez în sinea mea că nemţii sînt aşa de siguri pe ei şi nu iau nici o măsură de camuflaj. Cîteva salturi şi ajung la gard. îmi lipesc fruntea de scîndura umedă şi rece şi-mi forţez

ochii. Sînt cam la 15 metri de cel mai apropiat geam. îmi iau 4-5 secunde să-i parcurg. Mă salt pe gard, dar gardul e şubred şi abia am timp să sar în partea opusă şi să-l sprijin să nu cadă cu totul. Reuşesc să-l menţin într-un echilibru precar după care mă fac una cu pămîntul. Se aud paşii santinelei de la poartă care se apropie de latura o-colului pe care mă aflu. Strîng pistolul şi dau dru-mul la piedică. Trece la 20 de metri de mine. Mă liniştesc şi aştept să-şi reia locul la poartă. Se re-trage tîrşindu-şi leneş picioarele. încep să mă tîrîi. E mai mult o fugă. Ajung cu bine la prima fe-reastră. în camera în care privesc nu e nimeni. Trec pe sub geam şi mă opresc la următorul. Pri- • vesc avid înăuntru. E o cameră mare cu o masă ţă-rănească la mijloc. Număr 6 nemţi care iau masa în linişte. Apar şi fetele. Una cu o mămăligă mare pe un fund, cealaltă cu o carafă de apă. Totul e idilic, dacă n-aş şti sigur unde mă aflu mai că m-aş invita la masă. Cîteva cutii de conserve sînt pe rînd tăiate şi una din fete le adună după ce le răstoarnă conţinutul într-o farfurie. îmi lipesc urechea aproape de geam dar nu prind nici o vorbă. Părăsesc poziţia şi reflectez. Nemţii sînt cu toţii la masă cu excepţia santinelelor. Logic, la bucătărie sînt numai fetele. Nu ştiu cum vor reacţiona, dar n-am altă soluţie. O iau pe lîngă ocol şi trec pentru moment pe latura opusă porţii. Urmează partea critică: frontalul casei, vizibil de pe drum. Privesc cîteva minute santinela de la poartă. Se plimbă calmă, cu lanterna stinsă şi cu ţigara aprinsă. Parcurge mereu aceeaşi distanţă, după care se

întoarce şi o ia de la capăt. Număr secundele cît se află cu spatele faţă de casă : 7 secunde. Cam puţin pentru distanţa pe care o am de parcurs şi nu ştiu nici dacă uşa de la intrare nu-i închisă. La prima-întoarcere mă hotărăsc să risc. Am plecat. Parcurg metri ce mă separă de uşă fără nici un incident. Ajung în cerdacul din faţă şi abia am timp să mă fac una cu podeaua cînd santinela aprinde lanterna. O roteşte spre ocol apoi semnalizează spre cealaltă santinelă nu înţeleg ce. Din noapte observ o luminiţă care-i răspunde, după care lanternele se sting şi întunericul devine mai întuneric.

Respir uşurat. Culcat cum sînt dacă întind mîna ajung la clanţă. Mă opresc şi nu fac gestul. Santinela s-a oprit chiar în partea apropiată de mine. Pipăi din nou revolverul şi simţindu-l în mînă mă liniştesc cît să pot gîndi că-l pot curăţa dintr-un singur foc, aşa cum stă cu ţigara aprinsă-n gură. Şi-a reluat mersul său de metronom. Acum ,e momentul. Prind clanţa cu degetele şi trag în jos. Uşa se deschide leneşă cu un scîrţîit aproape imperceptibil. Mă tîrîi prin spaţiul liber şi-o închid din interior, îmi obişnuiesc ochii cu întunericul acum mai dens. Din holul în care mă aflu dau alte trei uşi. Cîte una pe fiecare latură. Probabil cea din stînga dă la bucătărie. Apăs minerul uşii şi întredeschid. Dincolo e lumină. Stau cîteva momente şi ascult în timp ce un miros de fiertură răzbate pînă în hol. Voci de femei :

„— Ai pus sare?

— Kilograme.

— Şi pentru drăguţul tău ?

— Pentru el doar două grame !“
. Rîsete înfundate, paşi precipitaţi. Trebuie să fac ceva, nu mai pot rămîne în holul în care mă aflu. Mă decid şi intru în bucătărie. Fetele nu mai erau acolo. Pe plita încălzită doar o oală cu apă fiartă. Privesc în jur şi văd că nu am decît un refugiu : * chilerul ce dă din bucătărie. Mă ascund acolo hotărît să aştept pînă o să înţeleg ce se petrece. Pare o cameră cu mobilierul din dotare : un pat, o masă cu trei picioare, rotundă şi joasă, de ţară, şi două scăunele. Nu şe petrece nimic. Minutele se scurg greu, fetele nu se reîntorc. Revăd întregul plan al clădirii. Nu e complicat. Nu mai am răbdare, ceva din mine mă îndeamnă să ies şi ies. Traversez un culoar în semiîntuneric şi mă opresc exact în capătul opus, într-un loc complet neluminat. Am o poziţie mai ferită aici, dar, din păcate, n-am nici o ieşire. Mă simt ca într-o cuşcă. în sfîrşit se aud voci :

— Astă seară am consumat ultimele alimente. Mai avem cîte trei încărcătoare de fiecare om... De cinci zile am pierdut orice legătură cu vreo unitate nemţească. Dacă nu se iveşte cît de curînd vreo situaţie favorabilă, ne vom transforma într-o bandă de hoţi... Foamea ne va împinge... Germania e patria sfîntă care nu ne mai poate ajuta. Războiul va mai dura, dar sentinţa s-a dat... Nu laşitatea din mine vă vorbeşte... Soluţia propusă aici ne poate duce în faţa curţii marţiale. Din această cauză n-am dreptul să vă ordon s-o urmaţi... Dar este totuşi o soluţie... Fiecare să procedeze cum îi dictează conştiinţa...

— S-o supunem la vot, d-le leutnant. Dacă ne despărţim, şansele de supravieţuire scad, fie că ne

retragem, fie că nu.

— Soluţiile, în general, şi deci şi cele militare, nu ţin cont de voinţa majorităţii.

— Vorbeaţi de conştiinţă... ,

— Conştiinţa, Erich, scuză-mă, feldwebel Himmel, e o chestiune prea personală ca s-o facem publică. Votul e poate democratic, dar noi sîntem soldaţi.

— Situaţia este excepţională, d-le leutnant !

— Sînt ofiţer, n-am dreptul decît să-mi trag un glonte în tîmplă... Dar îl am oare ?... Cum vă dictează conştiinţa...

Nu se mai aud. Discută din ce în ce mai încet. Vocile se interferează. Nimic inteligibil. Pînă ieri ne fuseseră aliaţi... Aliaţii cui ? Noi nu ne-am ales niciodată aliaţii. Istoria ni i-a ales...

— Am decis, d-le leutnant, supunem la vot ! Mai întîi dacă rămînem împreună, indiferent ce va urma. Apoi dacă ne retragem peste munţi sau (vocea îi tremura) ne predăm românilor... Vă întrebăm dacă doriţi să participaţi la vot ?

Intr-un tîrziu vocea leutnantului se auzi stins :

— În momentul ăsta am încetat de a mai fi o formaţiune militară. Indiferent ce va urma. Vom fi orice votul va decide, dar numai soldaţii Germaniei nu... Da, votez alături de voi şi bunul Dumnezeu să vă ajute ! Propun ca votul să fie deschis, prin ridicare de mină. Sînteţi gata s-o faceţi ?

— Sîntem, răspunseră toţi într-un glas.

— Cine este pentru ca să rămînem împreună indiferent de rezultatul votului următor ? Vocea feldwebelului Himmel se auzea clar, lipsită de emoţie. Unul, doi, trei, patru, cinci şi cu mine, şase. Evi-

dent, Blessing e contra.

— Mă abţin. Nu vreau ca acest vot să mă apese pînă la sfîrşitul zilelor mele. Cum n-am alte propuneri...

— Nu ţi-am cerut explicaţii, Blessing ! (Feldwebelul Himmel părea foarte autoritar). Să trecem, dacă aşa am hotărît, la cel de al doilea vot. De voie bună şi nesiliţi de nimeni, în faţa conştiinţei noastre şi a lui Dumnezeu, supunem la vot dacă să ne retragem sau să ne predăm românilor. Cine este pentru ca să ne retragem ?... Unu, doi. Cine este pentru ca să ne predăm românilor ? Unu, doi, trei. Cine se abţine ? Unu... Cu trei voturi pentru, dcuă contra şi o abţinere.. ■

— Un moment, Himmel, santinelele ?

— Aveţi dreptate, d-le leutnant, să voteze şi santinelele. Pentru că nu pot părăsi postul, să ,ne trimită votul lor în scris. Dacă-mi permiteţi, l-aş trimite pe Hans să ni-l aducă.

— Trimite-l, Himmel. ,

— Hans, ai şapte minute la dispoziţie !

— Am înţeles !

Alerg spre bucătărie. Hans trece în fugă pe culoar. Am şi eu şapte minute să-mi adun gîndurile. Nu mă mai tem *pa* pot să fiu surprins. Nemţii au problemele lor. Aproape că nici nu-mi vine să cred. Sînt prins în joc şi aştept cu nerăbdare urmarea. Unde să fie fetele ? Hans se întoarce exact în timpul fixat. Aştept să închidă uşa şi revin la locul vechi de pe hol. Decizia era luată. Glasul leutnantului părea schimbat, voalat.

— Aşadar, am hotărît. Ne predăm românilor, domnilor...

Uşa se deschise precipitat şi leutnantul trecu pe

lîngă mine, fără să mă vadă, absent. Alerg spre bucătărie în vîrful picioarelor şi mă opresc în chiler. Deschid fereastra şi mă arunc orbeşte în noapte. Un pocnet de pistol se sparse în urma mea, repetat de ecoul muntelui spre care mă îndreptam. înţeleg. Leutnantul decisese că are. dreptul...

Crengi mă lovesc peste tot, cad, mă ridic şi iar cad. Urc povîrnişul cu ultimile puteri. Ajung pe tăpşanul unde-i lăsasem. Fluier de două ori scurt şi odată lung cum ne înţelesesem. îmi răspund imediat. Nu le zăresc figurile dar îi aud cum se apropie de mine. Le povestesc pe îndelete cele întîm- plate jos. Nu aştept comentarii din partea lor. Tac. Auziseră pocnetul pistolului şi, înainte de orice, se bucurau că eram din nou cu ei. Cînd tăcerea devenise apăsătoare ca şi noaptea adîncă, care ne înconjura, Ică mă întrebă :

— Care-i urmarea, domnule locotenent ?

Ică e un bărbat de 20-25 de ani, cu simţ practic dezvoltat. Emoţiile sale durează puţin. Prin contrast, George mi se pare mai interiorizat. îl simt nelinişţit pînă în măduva oaselor. George, George...

— Urmarea e decisă. Mîine dimineaţă după ce ne punem cît de cît în ordine îi luăm prizonieri după cum le e voinţa. Apoi la vale pînă la prima localitate. Fetele ne vor ajuta să ne orientăm. Le vom spune că unitatea noastră... în fond, putem să nu le spunem nimic. Sînt doar prizonierii noştri.

Ică nu pare încrezător în planul meu :

— Ne ducem aşa, pur şi simplu, cu un cîrd de nemţi prizonieri ? !

— Da.

— Şi dacă se împotrivesc ?
— De ce-ar face-o ?
— După moartea locotenentului lor...
— Nu s-a schimbat nimic. Doar un prizonier mai puţin.

Totul mi sc părea simplu şi ideea mă atrăgea. N-a fost să fie aşa.

Drumul la întoarcere spre adăpost, pe întuneric, a fost un chin. L-am suportat mai uşor gîndindu-ne optimişti la ziua de mîine.

30 septembrie

Ică s-a sculat primul şi a trecut la punga cu sare. Periuţa i se mişcă ritmic, în toate direcţiile. Arc şi pentru ce. Dantura frumoasă, zîmbet cuceritor, seamănă cu un actor. Nu-mi amintesc care... dar seamănă. Şi peste toate, detaşarea. Uşurinţa sa de a accepta orice împrejurare ca ceva firesc, chiar şi războiul ăsta. Pînă şi întrebările sale, atîtea cîte sînt, se consumă repede, ca şi îndoielile...

George s-a trezit dar, se pare, nu pe deplin. Mai visează încă, vis urît cu vîrcolaci, născuţi din durere şi groază de o minte înclinată spre fabulaţie şi tenebre. îndoielile sau întrebările la el ţin îndelung, chiar dacă nevoia de dialog e firavă. Nu numai cine vorbeşte, gîndeşte...

Ne radem la sînge şi ne punem hainele cît de cît în ordine după care părăsim adăpostul în zori. E o dimineaţă de sfîrşit de septembrie, copacii se ascund încă în pădurea ce ne înconjoară, totul e umed şi incert. Umbre îmi joacă în faţa ochilor şi pînă şi George, cît e de lung, mi se pare un pitic

dintr-un basm ce nu l-am uitat niciodată. Am senzaţia apăsătoare că ne-am redus cu toţii dimensional, tocmai acum cînd contrariul ne-ar fi fost mai de ajutor... Subit mă îndoiesc de planul ce l-am iniţiat. A fost suficientă o singură rază de soare să-mi redea optimismul.

Ocolul e acolo. Santinelele sînt la locul lor. Coborîm în prăpastie. Sîntem totuşi o ,,unitate“, mergem în şir indian, cu mine în frunte. Ne ferim cît putem, hotărîsem să-i luăm prin surprindere. Ajungem aproape de ocol, pe drumul de aseară. în dreptul gardului ne despărţim. Ică şi George urmează o latură mai lungă, tîrîş, fără zgomote. Mie mi-a revenit cealaltă parte, mai scurtă. Ştiu că trebuie să renunţ la porthart pentru o mai mare libertate de mişcare. Am cîteva secunde să-l ascund sub vraful de frunze arămii de la rădăcina unui stejar solitar. Despărţirea mi-a lăsat un gol în inimă. Tot războiul îl am scris acolo... Mîine o să-l recuperez, mă consolez în timp ce mă tîrăsc spre locul de întîl- nire... Sînt aproape în spatele santinelei. Aştept semnalul dat de Ică. Cînd îl aud sar în picioare şi strig în nemţeşte :

— Sus mîinile !

Santinela se întoarce fulgerător dar văzîndu-mă cu pistolul întins nu ezită şi ridică mîinile supus. George se repede şi-i ia arma. Remarc într-o fracţiune de secundă că santinela de pe drumeag se făcuse nevăzută. Neamţul ne priveşte cu ură, nu arată a fi dispus să fie făcut prizonier. Pun asta pe seama mîndriei rănite de-a se fi lăsat prins chiar în post. Din casă se aud voci şi uşi trîntite.

Cînd prima rafală ne-a trecut pe deasupra capu-

lui, ne-am lăsat cu toţii la pămînt. Sîntem prinşi de un baraj de foc din două părţi. Ne tîrîm spre şanţul drumului în timp ce santinela de lîngă noi fuge fără s-o putem împiedica.

— Nu prea par să se lase prinşi, remarcă înciudat George.

N-apuc să-i răspund, din spatele casei nemţii ne-nconjoară. Abia atunci observ o a doua maşină oprită în faţa ocolului. Trag cu ură un foc într-un cauciuc. Maşina se lasă într-o parte în timp ce sintern somaţi să ne predăm. Ridicăm mîinile neîncrezători. Un feldwebel ne strînge armele. .

— Români ?, mă întreabă un Oberleutnant şi o paloare cred că mă cuprinse imediat : erau SS-işti.

— Români, îi răspund.

— Bine aţi venit, domnilor. Cu ce ocazie ?

încep să pricep. SS-iştii sosiseră după plecarea mea. Datele problemei se schimbaseră. Nemţii se hotărîseră să continue lupta. Şi noi căzuserăm exact cînd le era dorul mai mare...

Păşesc cu necaz pe drumul pe care sînt condus. George şi Ică mă urmează cu capetele plecate. Intrăm în casă şi sîntem .,cazaţi“ în chiler. Fetele asistă neputincioase la sosirea noastră. Par plînse şi speriate. încerc să le întreb, în treacăt, unde ne aflăm, dar un Unteroffizier mă loveşte cu palma. Oberleutnant-ul îmi ia apărarea :

— Domnul e locotenent, cum îţi permiţi ?, după care rîde ironic şi eu îmi opresc o înjurătură în gînd. Uşa chilerului se închide în urma noastră. Mă reped imediat spre geam. De afară mă priveşte nepăsător, un paznic cu mutră de bivol. Revin cu picioarele pe pămînt : sîntem închişi. George şi Ică nu înţeleg nimic, aşteaptă explicaţii :

— Au venit în urma mea, cu maşina din faţa casei. Nu-mi dau seama ce gînd au cu noi. Ne vor interoga...

desigur ştiţi, un Oberleutnant nu discută cu grade inferioare... Unteroffizierul Muller are alte metode...

Arunc o privire spre Unteroffizier. Nu-mi dau seama ce gînduri îl frămîntă, pare sculptat în piatră, cu ochii goi, lipsiţi de orice expresie. Oberleutnan- tul se aşează pe scaun, îşi mîngîie favoriţii cu gesturi pe care i le cunosc de acum, apoi după o pauză intenţionată, menită să mă facă să mă gîndesc asupra consecinţelor ce mi le asum, continuă :

— Ofiţer de carieră ?

— Nu.

— Se explică. Războiul e o ştiinţă, o artă, pentru care trebuie să te dedici de la început, fără ju- mătăţi de măsură. Apreciez toţi militarii, chiar dacă sînt de partea cealaltă a baricadei, pentru că au o trăsătură comună : sînt realişti. Nu se izbesc cu capul în zid, inutil. N-aveţi nici o şansă. Numai adevărul ne interesează, fără fabulaţii. (Mă fixează cu ochii. Sînt tăioşi, duri.) Ne-aţi trădat ca popor, ne-aţi trădat ca stat şi ne-aţi trădat ca armată. Calculele vă sînt greşite. Germania are o armată mare, invincibilă.

— Nici o armată nu-i invincibilă. Istoria...

— Care istorie ? Istoria nu-i decît un şir lung de trădări ! Germania va scrie istoria sa ! Cu sîn- gele vărsat de fiii şi fiicele sale. Cu orice sacrificiu... Războiul nu s-a terminat... Abia începe... Şi la sfîr- şitul său vom repune Germania în drepturile sale legitime. Vom clădi o Germanie nouă, exemplu pentru toate statele lumii... Pentru că noi n-am produs numai războaie, cum se afirmă de ticăloşi... Am educat poporul, i-am dat conştiinţa puterii şi

responsabilităţii sale superioare prin cultură şi organizare... Fumaţi ?

— Nu, mulţumesc.

Şi-a aprins o ţigară rău mirositoare. Tutunul bulgăresc lua acum alt drum, gîndcam fără să vreau urmărindu-i divagaţiile. Simţea că am cu totul o altă părere şi atacă frontal :

— Din ce unitate faceţi parte ?

— Nu pot să vă răspund.

— La cîţi kilometri se află de noi şi ce direcţie urmează ?

Tac. E calm şi destins. S-ar zice că apreciază atitudinea mea.

— Nu mă aşteptam să-mi răspundeţi. Cel puţin nu acum... Ne vom întoarce, domnule locotenent, ne vom întoarce... Aveţi trei minute să-mi răspundeţi : cine sînteţi, de unde veniţi şi încotro vă îndreptaţi ! Fără rătăciri ! Trei minute. Se schimbase mult. Era hotărît şi veninos. Işi privi ceasul de la mînă, după care nu-mi mai acordă nici o importanţă. La naiba cu minutele sale ! N-aveam nici un răspuns. Ne rătăcisem. Cum să-l fac să înţeleagă pe el care nu înţelege nimic din ce se petrece în jurul său ? îmi dădeam seama de inutilitatea oricărei iniţiative. Aşteptam să treacă minutele maseîndu-mi îngrijorarea care mă cuprinsese. Eram într-o situaţie fără ieşire.

Cînd timpul acordat s-a scurs m-a întrebat din priviri.

— N-am alt răspuns, d-le obcrleutnant. Sus e un adăpost în care ne-am petrecut ultimele zile. Doar noi trei. Pur şi simplu, ne-am rătăcit.

— Mă credeţi imbecil ?... Sînt dezolat pentru ce va urma.

Ultimele cuvinte le rostise în româneşte. 11 privesc surprins dar îmi întoarce spatele şi unteroffizierul Müller îmi face semn să părăsesc încăperea. Mă conduce pînă la chiler, după care trîntcşte uşa în urma mea.

— Ce-au vrut ? mă întrebă George.

Nu doresc să-i sperii mai mult. Sínt abătut şi chiar dezorientat.

— N-am prea înţeles. Nu-şi explică prezenţa noastră aici. Sínt în retragere şi ne cred dezertori. O să vă interogheze şi pe voi. Nici un cuvînt despre vizita mea aseară aici.

— Ce-o să le spunem ?

întrebarea lui Ică stătea şi pe buzele lui George. Trebuia să le dau un suport moral, o explicaţie plauzibilă a situaţiei.

— Neamţul vrea să se asigure că nu sínt unităţi româneşti prin apropiere. Caută o cale de retragere spre nord. Venirea noastră i-a pus în încurcătură. Nu-mi dau seama ce explicaţii le-au dat nemţii care ocupau ocolul, dar nu cred că şi-au dezvăluit adevăratele intenţii. Să nu i le spunem nici noi. Un singur răspuns : ne-am rătăcit. I-am zis şi de adăpostul de sus, la o adică putem să i-l şi arătăm.

Tăcem cu toţii. E aproape zece.

Uşa chilerului se izbi de perete. Unteroffizierul Müller se propti în cadrul uşii şi strigă spre George :

— Mă, tu ăla de colo slab, vino cu mine !

George, care nu ştie o boabă nemţeşte, se uită la mine. îi fac semn să-l urmeze. Ne părăseşte

demn ca un adevărat soldat.

Ică pare brusc îmbătrînit. Incertitudinea în care ne aflăm îl macină mai mult decît mă aşteptam. Caut să-l îmbărbătez :

— Sînt în retragere... N-au timp de noi. în cel mai rău caz o să ne târască după ei să le arătăm drumul.

— Dacă-l ştiam nu ajungeam aici...

— O să evadăm, găsim noi ceva...

— O să evadăm...

Nu mă crede. Nici eu nu cred...

Din cînd în cînd îmi arunc privirea pe fereastră, dar „bivolul“ e la post şi mă urmăreşte nepăsător cu automatul gata de tragere.

— Ai' trage şi-n mă-sa...

Ică are dreptate. „Bivolul“ nu pare dus la biserică. Cu spatele său ocupă tot cadrul geamului. Şi numai după ce obosit de nemişcare s-a întors cîteva grade, un petic mic de cer albastru m-a făcut să simt odată mai mult situaţia în care ne aflăm': sîntem prizonierii unui fanatic.

Unsprezece ceasuri.

Nu mai suport. Ar fi trebuit să se întoarcă. De fapt tot timpul nu m-am gîndit decît la el... E atît de tînăr !

...L-au trîntit pe podea, leşinat. Cu greu l-am adus în simţiri cît să ne murmure :

— Sînt nişte ticăloşi... Le-am spus că ne-am rătăcit. Nimic altceva. Nu m-au crezut. E unul care ştie româneşte. M-au bătut, domnule locotenent...

Şuviţe de sînge î se scurg pe la colţul buzelor, încerc să i le şterg cu batista. închide ochii şi leşină din nou. îl întindem în patul tare. Aerul e aproape irespirabil. Arunc cu un scaun în geam. „Bi-

volul“ bagă automatul pe fereastră şi e gata să ne ciuruie. Răcnesc că n-avem aer, înţelege şi-şi retrage arma, rămînînd în continuare în alertă. Ică priveşte în gol. Aproape că-i citesc gîndurile... L-ar fi vrut pe George mai slab, să le spună nemţilor totul... Cît n-aş da să greşesc !

George pare că s-a trezit, dar n-are putere să vorbească. Işi mişcă ochii urmărindu-ne. Din cînd în cînd geme uşor.

Douăsprezece ceasuri.

Unteroffizierul Müller şi-a făcut din nou apariţia. Mutra îi pare de tinichea, totul numai o mască. E rîndul lui Ică. Nu găsesc cuvinte să-l îmbărbătez. Cred că e şi inutil. Hotărîrea lui e luată ...Se strecoară pe lîngă neamţ, palid ca un mort.

Mă ocup în continuare de George, care cere apă. Bat în uşă şi strig. Un neamţ îmi aduce o gamelă plină. O iau şi-i picur cîţiva stropi pe buze.

— M-au bătut... De ce, domnule locotenent ?

...Ică n-a mai revenit. Pe la două totul se precipită. Comenzi guturale, zăngănit de arme. Nu ştiu ce să cred. George mă întreabă stins cu o uimitoare naivitate :

— Au venit ai noştri ?

N-am timp să-i răspund. Prin faţa geamului trece un neamţ cu mîinile legate la spate urmat de alţii cu automatele pregătite.

Unteroffizierul Müller dă ordine grav. Neamţul legat este aşezat cu faţa spre munte, lîngă gard. Escorta ia poziţie cam la zece paşi în spatele său. Cade secerat sub rafala automatelor. George leşină din nou în timp ce .grupa de execuţie se întoarce şi

în pas de front defilează prin faţa oberleutnantului. Mă mir cum de nu cîntă... Peste cîteva momente doi soldaţi mai aruncă un cadavru peste celălalt mort. îl recunosc în trecere. E leutnantul ce şi-a pus singur capăt zilelor... Celălalt, gîndesc, trebuie să fie feldwebelul Himmel.

Înţeleg. Ică le-a spus totul.

Orele trec chinuitor ele greu. George e foarte slăbit şi mă tem să nu aibă vreo hemoragie internă. Paznicul de afară s-a schimbat cu altul. Pare mai omenos, ne priveşte cu o oarecare curiozitate. S-a lăsat întunericul. Mă întind lîngă George, cu faţa în sus. Mi-e foame, n-am mîncat nimic toată ziua, dar nu vreau să le cer de mîncare, nici eu nu ştiu de ce.

— O să ne omoare ?

— Nu, George, stai liniştit, n-au nici un motiv.

— O să ne omoare... Şi pe fete o să le omoare... Sînt răi...

— Crezi în Dumnezeu ?

— Cred.

— Atunci să ne-ajute Dumnezeu !

...Vreau să dorm să uit cele văzute. Afară se aud lopeţi şi se văd lanterne aprinse. îi îngroapă. Apoi zgomote de motor dinspre partea unde era parcată maşina pe care o remarcasem de sus. Ce-o fi cu fetele ? Dar cu Ică ? Nu-l condamn încă... Poate are explicaţii... Apoi totul se estompează, oboseala din mine îşi spune cuvîntul şi nu-mi mai amintesc nimic.

...Mă trezesc zgîlţiit uşor. Mă ridic în capul oaselor. O voce care mi se pare de femeie, chiar lîngă mine, printre lacrimi, reuşeşte să-mi spună la ureche :

— Nu strigaţi ! Eu sînt Mara. Am pătruns pînă aici. Trebuie să fugiţi. Imediat ! Mîine vă omoară. Aşa au hotărît.

— Cum te-ai strecurat ?

— Mie teamă că n-o să înţelegeţi. Omul dumneavoastră le-a spus tot. L-au închis şi pe el. N-au nici o cruţare... L-au omorît şi pe unul de-al lor... Pe alţii îi ţin legaţi. Nu ştiu ce-o să le facă. Pe noi ne-au lăsat în pace... Deocamdată s-au răfuit între ei. Numai de nu le-om urma la rînd. Fugiţi, domnule locotenent ! Sînt obosiţi, paznicul de afară a adormit. Acum e momentul !

— Nu-mi pot lăsa camarazii.

— Luaţi-l şi pe el, duceţi-l în braţe, faceţi ce puteţi, numai nu mai staţi un minut ! ...Celălalt... nu merită... Nu merită... Din cauza lui a murit un om ! Neamţ, e drept, dar un om care se hotărîse să depună armele. Ba chiar să şi rămînă pe meleagurile astea...

George s-a trezit, aude tot. Nu vrea să-mi fie o povară.

— Lăsaţi-mă... Văd moartea cu ochii... La ce să vă mai încurc. Ică, băiatule, Dunăre-n sus, Dunăre-n jbs... Plecaţi odată I

Nici prin minte nu-mi trece să plec fără George ! Ori scăpăm amîndoi, ori nici unul ! Ică nu mai intră în calculele mele, şi-a luat soarta în mîinile sale.

— Să mergem, George !

Nu protestează. N-are putere nici să ţină ochii deschişi. îl ridic de mîini şi ajutat de fată îl punem cît de cît în picioare. George rezistă cît s£ nu leşine iar. Ne apropiem de fereastră. E deschisă. Pe acolo

venise şi Mara. Doamne, cît curaj trebuie să fi avut ! Pe jos numai cioburi... Paznicul nostru doarme chiar sub geam, dar e aproape imposibil să trecem cu George fără să ne simtă, oricît de obosit ar fi. Am o altă soluţie. Mă ridic în mîini pe uşor şi-mi trec picioarele dincolo. Rămîn nemişcat cî- teva secunde şi studiez terenul în întunericul mîn- gîiat slab de cîteva raze de lună. Paznicul îşi ţine automatul la piept iar capul îi atîrnă pe ţeavă. Ris- cul e mare dar mi-l asum în lipsă de altă soluţie. Dintr-o săritură i-l smulg şi-n următoarea fracţiune de secundă îi ard una în moalele capului. N-a avut timp nici să simtă despre ce e vorba. Sper să nu-l fi adormit de tot... Sînt mai liniştit acum cînd nu mai poate să ne surprindă.

George face eforturi mari să coopereze cu noi. în sfîrşit, l-am trecut fereastra ! Mara sare şi ea şi ca o umbră se furişează prin spatele casei spre altă fereastră unde disnare imediat. Nici n-am apucat să-i mulţumim. îl iau ne George în cîrcă şi fac cîţiva paşi cu el. Atîrnă greu, deşi e numai piele şi os. Tn felul ăsta n-o să aiung nici n>nă la liziera pădurii... Trebuie schimbat ceva. George murmură continuu : •

— Lăsaţi-mă, fugiţi, scăpaţi măcar dumnea- voastră !

— Scăpăm împreună, fii bărbat !

— Sînt. dar n-am putere...

Mai fac cîtiva paşi. Nu sînt departe de maşină... Un gînd nebun, născut de disperare. îmi dă tîrcoale. Dar dacă ? îl car pe George pînă la ma- şină. Nu era păzită în mod special. îl reazem de o roată dinspre partea opusă santinelei. Cunosc

marca. Maşină de campanie, decapotabilă. Deschid încet portiera şi pipăi volanul. Apoi caut trusa de scule, care trebuie să fie la locul ei. Şi este. Am la dispoziţie cîteva minute să refac circuitul electric de contact. Din fericire ştiu cum s-o fac, am mai făcut-o şi cu altă ocazie, la Odesa, numai că în cu totul alte împrejurări. Un singur gînd mă chinuie : să nu mă surprindă santinela de la poartă pînă nu refac contactul. Nu ştiu nimic despre drum, dar nu mă ¡alarmez, orice drum e bun şi duce undeva... O bucată trebuie să-l parcurg fără lumină şi, dacă se poate, şi fără motor. Sînt în pantă, doar să iau pietrele de la roţi şi să slăbesc frîna de mînă. Un şurub se încăpăţînează să nu se desfacă, George geme ca un prunc bolnav. Scap o cheie pe jos care face zgomot lovindu-se de ceva metalic. Opresc orice mişcare şi aştept urmarea. Slavă Domnului, nu se Intîmplă nimic, doar George geme în continuare în locul în care l-am lăsat. Reuşesc să-l desfac în timp ce picături mari de sudoare cad pe volan. Am contactele în mînă, doar să ating sîrmele... Le fixez separat de volan. Mă dau jos din maşină, dar abia am timp să iau automatul şi să mă ascund în spatele portierei. Santinela se apropie de maşină. Calcă apăsat, nu se grăbeşte. Pun mîna pe gura lui George şi-i şoptesc să nu se mişte şi să nu mai geamă Neamţul pare o umbră, nu-l zăresc prea bine, noaptea e acum mai întunecoasă. Deschide portiera dinspre partea opusă nouă şi se urcă în maşină. îşi aşează picioarele cît mai confortabil, parcă ar vrea să se odihnească acolo. Nu ne-a simţit. O sudoare rece mi se scurge pe spate. Tot

efortul depus şi speranţa pe care începusem să mi-o clădesc s-au dus pe apa sîmbetei... Dar nu, norocul se pare că-mi surîde din nou, dinspre partea santinelei se aud sforăituri cazone care nu mă pot lăsa indiferent. Ocolesc maşina prin spate, George nu dă nici un semn de viaţă, şi mă apropii pină în dreptul neamţului cu automatul în mînâ. îl strîng bine de ţeavă şi-l pocnesc cu patul drept în cap. Sforăiturile amuţesc pe loc. Binecuvîntez în gînd vorbele Marei privind starea lor de oboseală, în timp ce-l trag jos din maşină sprijinindu-l să nu facă zgomot. Mă întorc la George şi-l lovesc uşor cu palma.

— Totul e în regulă, în cîteva clipe plecăm.

Se trezeşte. înţelege c-am trecut hopul. îl iau aproape în braţe şi-l urc cu ultimele puteri în maşină pe bancheta din spate. închid peste tot afară de portiera şoferului. Cred că sînt nebun, dar asta sînt ! Alerg cît pot la stejarul din spatele ocolului. Nu pot renunţa la manuscris ! E viaţa mea acolo... Răscolesc febril frunzele pînă dau de porthart. îl trec pe după gît şi mă întorc cît pot de repede la maşină. N-au trecut decît cîteva secunde. Urmează punctul culminant. Cu ţeava automatului scot una cîte una pietrele puse sub roţi. Maşina dă semne de viaţă. Mă arunc la volan şi mă gîndesc la bunul Dumnezeu. Slobod frîna, scot din viteză şi ne mişcăm scîrţîitor. George geme dar nu-i dau atenţie, Nu-mi doresc imediat decît să intru pe drumeag şi să nu cădem în prăpastie. Nici nu mă gîndesc să aprind farurile, trebuie să mai trec de o santinelă. Totul decurge conform planului, mă înscriu pe drumeag, maşina e din ce în ce mai vioaie şi o pornim

la vale. Trecem peste cîteva gropi pe care le iau în plin, George nu mai reacţionează, şi lăsăm în urmă ocolul, pe care mai mult îl simt decît îl văd. Număr în gînd metri parcurşi şi apreciez că am cam fi nu departe de a doua santinelă. Mă hotărăsc să pornesc maşina ca să am un grad de manevrabilitate mai mare. Apropii sîrmele cu mîini tremurînde şi fac contactul. Un pocnet răsună în noapte. S.-a pornit ! E un zgomot catastrofal ! N-am timp să judec consecinţele, santinela e la post şi agită o lanternă să opresc. Bag în viteză şi aprind farurile. O lumină orbitoare invadează locul şi-l prinde la mijloc pe neamţ. Apăs acceleratorul pînă la fund şi trec în viteză pe lîngă santinelă care abia mai are timp să sară într-o parte, pierzîndu-şi echilibrul. Pînă să-şi revină îl las în urmă cu vreo cincizeci de metri. O rafală de automat se sparge în urma mea... Accelerez la maximum, maşina trosneşte din toate încheieturile dar răspunde la comenzi. Drumul e numai găuri şi pietre mari îmi răsar în cale pe care le ocolesc pe cît pot. La ocol s-o fi dat alarma şi n-am alt gînd decît să pun kilometri în urma mea, căci nu-mi fac nici o speranţă că nu voi fi urmărit de nemţi. Au la dispoziţie încă o maşină. Alerg nebuneşte pe drumul îngust şi accidentat, fără de fapt să ştiu încotro mă îndrept. Regret lipsa mea de prevedere. Mara ar fi putut să mă ajute... Doamne ! Indicatorul de nivel pentru benzină stă nemişcat pe zero ! Nu se poate ! Nu se poate ! Degeaba urlu, se poate, acul blestemat mi se înfige direct în inimă şi colac peste pupăză, din susul muntelui se aude du-duitul unui alt motor, mai puternic şi mai rapid ca al meu... îl cunosc şi pe ăla, doar am făcut tot răz-

boiul... Maşina saltă periculos dar piciorul nu-l ridic de pe accelerator pînă ce din spate nu se mai aude nimic. Cîţi litri de benzină să mai am în rezervor ? Dau cu pumnul în indicator, acul tremură pentru o clipită după care devine inert pe zero. Continui să merg nebuneşte pentru că am impresia că iar se aude maşina care mă urmăreşte. Trec peste un podeţ în curbă cu mai bine de 70 la oră, seîndurile trosnesc sub roţi, dar rezistă şi maşina trece peste o apă neagră la circa cinci metri sub noi. Strîng volanul cu amîndouă mîinile pînă nu-mi mai simt degetele. George nu dă semne de viaţă. L-aş fi vrut să geamă, să plîngă, să ceară ceva. George tace. îl strig, nu-mi răspunde, ceva nu-i în regulă cu el. George, George... Nu mai rezist. Opresc maşina în- tr-0 curbă şi mă întorc spre el. O pată roşie îi înflorise pe tîmplă. George e mort ! Rafala santinelei... O furie oarbă mă cuprind[0]. Privesc automatul, încărcătorul e aproape plin. întorc maşina cu faţa spre curbă, în amonte. Las farurile aprinse. Sar din maşină şi mă ascund după un copac gros cîţiva metri mai sus. Am în palmă toată panorama. Cum trec curba din umbra muntelui cad direct în lumina farurilor. Cîteva secunde doar. Pînă înţeleg despre ce e vorba... N-am timp să mă gîndesc prea mult, ma-şina se aude deja. Pregătesc automatul. Acum ! Maşina ia curba în viteză şi intră imediat în zona farurilor mele după cum prevăzusem. Sînt patru ocupanţi. Trag două rafale scurte în plin. Maşina îşi pierde controlul şi se repede în prăpastia care se căsca la marginea drumului. O mai văd cum se răstoarnă de două-trei ori, pierzîndu-şi roţile şi portierele pînă nu mai zăresc nimic. O lumină

orbitoare preface noaptea în zi urmată de o explozie care m-a făcut să mă lipesc instinctiv de copacul în dosul căruia mă ascunsesem. Tîrziu, în noapte, se sting şi zgomotele... Lumini cresc şi descresc în întuneric pînă ce noaptea îşi reintră în drepturi. Mă întorc la maşină şi mă ocup de George... O lacrimă îmi cade pe fruntea seminaristului... îl întind cu faţa în sus pe banchetă. îi adun mîinile pe piept şi-i închid ochii, îmi reiau locul la volan şi pornesc maşina spre necunoscut. Nu simt nici o bucurie că am scăpat. Doar o totală indiferenţă. Maşina intră şi iese din gropi aproape fără s-o ghidez. Umbrele copacilor îmi joacă în faţa ochilor, amplificate. N-am nici un crez, nici o voinţă, o sfîrşeală totală mă cuprinde.... Poate în copacul care vine, pe care nu-l văd, dar îl simt că trebuie să fie acolo, la întîlnire... Poate în următorul... Sau în hăul de pe margine... Volanul tremură sub mîini iar piciorul apasă automat pe accelerator. Gonesc cu 80 de kilometri la oră, e maximul ceT poate da motorul... Curba era în ac de păr. Apăs reflex pe frînă dar maşina alunecă ca pe săpun, se răsuceşte în mijlocul drumului, apoi, nestăpînită, se aruncă în hăul de sub noi... E întuneric... Tot mai întuneric. Plutesc... Am o senzaţie de eliberare... Sînt liber. George ? Georgeee !...

...Octombrie 1944

Plouă mărunt. Frunzele căzute tresar orchestral. Picăturile îmi masează faţa dar n-am putere să-mi acopăr ochii. Deschid temător pleoapele şi nu întrezăresc decît un cer plumburiu

şi străin. În jur, copaci fără număr, depărtaţi şi îndoielnici spre orizontul ce se fringe, unde totul se transformă în pădure şi necunoscut. Şi, deodată, o vizită : o veveriţă. N-am ştiut niciodată că privită atît de aproape seamănă cu un şoarece. Sare agilă, mă urmăreşte amical apoi se ascunde brusc. Probabil am mişcat picioarele. Sau mîinile.

Plouă tăcut. îmi adun puterile şi-mi ridic braţele. O durere ascuţită îmi cuprinde umărul drept.

Cred că am braţul dislocat. Mă răsucesc spre stînga şi manevra îmi reuşeşte. Orizonturi noi mi se deschid. Stau pe un povîrniş cu picioarele în sus şi capul în jos. Cureaua porthartului îmi strînge gîtul, sufocîndu-mă. Trebuie să-mi schimb poziţia. Ameţesc. Cînd îmi revin, pe buze se preling picături de ploaie cu gust de sînge. îmi pipăi fruntea şi degetele se înroşesc. Mă tîrîi pînă la primul copac, mă ridic în capul oaselor şi mă sprijin de trunchi. Am acum o poziţie care-mi permite să-mi văd picioarele. Sînt la locul lor. Braţul drept mă chinuie la fiecare mişcare. Cu mîna stingă mi-l sprijin de centură. Ce-ar fi să mă ridic ? Nu, e deia prea mult. De cît timp stau aşa ? îmi privesc ceasul. Are geamul spart şi acele sărite. Totul e înnegurat, nici o rază de soare. Ar putea fi bine şi dimineaţă şi după masă.

începe să-mi fie frig. Hainele îmi sînt jilave, ploaia mi-a pătruns pînă la os. Caut cu mîna validă prin buzunare şi-mi găsesc batista. O lipesc de frunte şi apoi o duc în faţa ochilor. E plină de sînge. Nu mai pot rămîne aşa. Trebuie să întreprind ceva. La ce bun ? Nu-mi răspund, sînt sătul de întrebări. O forţă peste mine,

necunoscută, şi care ţine probabil de instinctul de conservare, mă împinge pe verticală. Mă ţin de copac şi rămîn în această poziţie pînă îmi revin după efort. Fac un pas, apoi încă unul, mă clatin dar nu cad, şi merg, împleticit, dar merg la vale. Din copac în copac. Nu ştiu unde mă îndrept, valea mi se pare singura cale de urmat în starea în care mă aflu. Braţul drept nu-l mai simt. E umflat, uniforma mă strînge în zona umărului. Merg aşa de minute bune. Parcă am mai prins puteri. În rest, nimic nu se schimbă. Ploaia se scurge molcomă peste pădurea adormită. Doar copacii par mai deşi şi mai subţiri, e din ce în ce mai greu să mă strecor printre ei. Nici o potecă, nici o urmă lăsată de om nu-mi întîlneşte privirea. într-un tîr- ziu dau de un fir de apă. Aş vrea să mă arunc dea- supra-i dar nu mă încumet. Mă strîng la pămînt şi-mi spăl fruntea. Apa se înroşeşte instantaneu. Clătesc batista şi-mi curăţ rana pînă frigul îmi pătrunde în creier. Iau apoi apă în palmă şi o sorb cu buzele. E dulce.

Tratamentul m-a înviorat. Mă ridic şi o iau pe firul apei. Blestemată pădure ! Merg de vreo oră şi nu dau de nici o potecă. Pentru că n-am nici un re- per, mă ţin pe cursul apei. S-a mai mărit cu alte firişoare, în curînd n-o s-o mai pot trece cu piciorul. Număr în gînd paşii ce-i fac. Nu mă interesează calculul în sine, la ce bun ?, dar mă îmbie la mers.

Apa a devenit mai leneşă, diferenţa de nivel se apropie de zero. Mă grăbesc cu ultimele puteri. Orizontul se deschide deodată, pădurea se termină brusc şi mă trezesc pe malul unui lac cu lăstăriş pe margini. Lacul pare mare, nu-i zăresc capătul. Pîrîul ce m-a condus se varsă încet, lăsînd în lac o dîră de vreo zece metri. Nici urmă de oameni. Mă

aşez pe mal şi-l privesc. Pare trist sub bătaia ploii care s-a înteţit.

Sînt istovit. Şi ploaia care nu se mai opreşte ! Părul îmi cade pe frunte acoperindu-mi rana. încerc să-mi fac un bandaj din batistă. Nu reuşesc. Sînt silit să mă folosesc şi de mîna dreaptă. S-a înţepenit de tot sub centură, mii de ace îmi împung degetele. Fac nodul şi arunc legătura pe cap după care o aşez pe frunte.

Plouă cenuşiu. Stau şi aştept, nici eu nu ştiu ce. Dureri mă încearcă peste tot, umărul îmi zvîcneşte sub uniformă parcă ar vrea s-o rupă. Gînduri negre îmi umplu capul şi regret că n-am murit zdrobit de vreun copac. De jur-împrejur nici ţipenie de om. Am uitat cînd am mîncat ultima dată...

Urmăresc cu privirea malul lacului, nemişcat sub ploaia care nu se mai opreşte. Aceleaşi imagini îmi umplu cîmpul vizual : pădure şi apă. Cît vezi cu ochii numai pădure, numai apă...

Sper că nu visez. Par nişte oameni care se apropie urmînd malul lacului. Siluetele se desting tot mai clar. Sînt salvat...

Nu mă bucur pentru că nu pot uita cele întîmplate... N-am putere să-i întîmpin. Oricum sînt în drumul lor. Par militari. Cu atît mai bine. Le zăresc şi uniformele... Doamne, sînt nemţi !

N-am voinţă să mă ascund. M-aş putea tîrî pînă după primul copac, încă nu m-au observat, dar n-am s-o fac. M-am hotărît, rămîn pe loc. Am ameţeli, o sfîrşeală îmi cuprinde tot corpul...

Se apropie.

Cînd l-am recunoscut nici măcar nu m-a surprins. Oberleutnantul din mîinile căruia abia scăpaseră şi de la care nu mă puteam aştepta la nici o îndurare se afla la mai puţin de o sută de metri... Şi

ce dacă ? N-ar fi ăsta cel mai bun prilej ? Un glonţ şi gata... Oberleutnantul nu glumeşte...

Un soldat duce o ladă metalică. Ce-o fi în ea ? Credeam că speranţa e ultimul sentiment care piere La un om. Constat că nu-i aşa. Nu-mi mai fac nici o speranţă şi totuşi sînt curios... încă nu m-au observat, mai am încă timp... Doar să vreau...

Mă tîrâsc pînă la primul copac, apoi mă las în voia Domnului.

Trec grăbiţi pe mal, abia am timp să-i reţin pe retină. îmi schimb locul pentru a-mi mări perspectiva. Se opresc şi cercetează malul lacului. Lada pare grea, îi obligă la pauze, şi-mi dau posibilitatea să nu-i pierd din vedere, dar forţele îmi scad văzînd cu ochii. N-am putere să-i mai urmez. Cînd sînt pe cale să renunţ, oberleutnantul se opreşte, scoate o hartă şi o cercetează. La o comandă soldatul se dezbracă pînă la chiloţi, ia lada în braţe şi se a- runcă cu ea în lac. Cînd oberleutnantul hotărăşte se opreşte şi scufundă lada. Cam la două sute de metri de mal. După care se întoarce şi se îmbracă rapid. Oberleutnantul îşi strînge harta şi fac cale întoarsă. Mă ascund din nou, trec pe lîngă mine tăcuţi şi aproape se pierd în depărtare... Ies din ascunzătoare şi mă tîrîi spre cărare, urmărindu-i. Nu ştiu de ce fac asta...

Am scăpat, dar n-am putere să mă bucur... Nici n-am timp s-o fac. O împuşcătură. Mă arunc instinctiv la pămînt...

În depărtare, oberleutnantul se apleacă asupra soldatului căzut la pămînt. încă o împuşcătură, după care îşi bagă pistolul în toc şi părăseşte

cărăruia luînd-o direct prin pădure. Cînd mintea mi s-a limpezit, am senzaţia că totul n-a fost decît un vts. Dar n-a fost. M-am hotărît să mă gîndesc în altă parte, mai aproape de viitorul meu imediat. încotro să mă îndrept ? Nu-mi răspund. Nu-mi răspund pentru că n-am putere să mă îndrept nicăieri...

Mă întind pe pămîntul ud, cu faţa în sus, acoperindu-mi ochii cu porthartul. Plouă neîntrerupt. Pădurea mă cheamă.

Din depărtare se aud cîini. Sau poate lupi... Mă tîrăsc în neştire...

8 octombrie 1944

M-au găsit între viaţă şi moarte, departe. ...O patrulă de cercetare. ...Doctorul nu mi-a dat nici o şansă. Dublă pneumonie... L-am auzit... Scriu cu mîna stîngă. Braţul drept îl am imobilizat. De ce-o fac oare ? Cui îi foloseşte ?...”

Vocea scriitorului se stinse uşor, ca un ultim dangăt de clopot. Cînd muzica izbucni din nou, Arşinel opri casetofonul. Căpitanul se sculă din fotoliul în care stătuse nemişcat pînă la ultima vorbă a scriitorului. Se plimbă nehotărît dintr-un capăt în altul al încăperii.

— înţelegi ceva ?

— În ce sens ?

— Are vreo legătură cu cele întîmplate aici ? Dacă-i numai literatură ?

— De ce atunci înregistrarea ?

— Se practică... Să fie doar ficţiune ?

— Am putea verifica, mormăi Arşinel. Unde-s hîrtiile din biroul lui loachim Moraru ? Spuneai de un jurnal, aş vrea să-l văd. Căpitanul îi arătă cu degetul o mapă pe noptiera sa. Arşinel o răsfoi în grabă şi se opri la jurnalul căutat. Parcurse cu privirea ultimele pagini.

— E o continuare... Jurnalul se termină la data de 10 septembrie 1944...

Să se convingă apăsă pe butonul de revers al casetofonului derulînd banda pînă la primele vorbe ale scriitorului: „27 septembrie 1944...“

— Ce zici ?

Vanica nu-i răspunse. Arşinel îşi reluă ideea :

— Să facem un efort. Dacă jurnalele se continuă unul pe altul înseamnă că...

— loachim Moraru îşi pregătea noua carte.

— Fără să scrie un rînd, direct pe bandă ? ! Nu cred... Vocea îi era sigură, neezitantă, fără pauze inutile, aş zice mai curînd că citea... Dacă premiza e acceptată există şi o continuare scrisă a jurnalului pe care n-am găsit-o. Continui ?

— Desigur.

— N-am găsit-o, presupun pentru că loachim Moraru n-a dorit încă s-o facă publică... Există, cred, o raţiune... Mă opresc aici.

— Eu nu m-aş opri, continuă căpitanul. E o prezumţie interesantă. Să zicem că ai dreptate. De ce s-o ţină secret ? Concluzia vine de la sine. Dacă lucrurile stau aşa, putem spune că jurnalul nu e o ficţiune literară.

Arşinel îl privea sceptic.

— Compară, îi spuse hotărît căpitanului, întin-

zîndu-i jurnalul şi celelalte hîrtii scrise de loachim Moraru. Alt scris ! Am remarcat şi prima dată cînd le-am văzut, dar fără să merg mai departe. Jurnalul e scris de o altă mînă. Evident, cu mult înainte. Corect ?

— Mă rog, şi... ?

— Deocamdată atît... I-ai citit cărţile ?

— Ce-ţi veni ?

— Aş vrea să ştiu mai multe despre loachim Moraru... îţi dau un sfat : citeşte-le !

Cineva bătu în uşă. Era hotelierul Brebu cu un mesaj – aşteptat – de la doctorul Untu sub forma unei scrisorele adresată căpitanului şi un pacheţel. Le întinse destinatarului după care se retrase discret. Vanica citi mai întîi scrisoarea :

Detective,

la primul, cum ţi-am spus. Nimic nou. La al doilea, diabet pronunţat. Otrăvire cu cianură de potasiu. Ora morţii : 24, cu bătaie o jumătate de oră. în rest, toate bune.

Dr. Untu,

PS 1. Placheta luată pentru analiză, în regulă din punctul meu de vedere. Ţi-am mai trimis una şi pentru tine.

PS 2. Dacă nu eşti mulţumit de serviciile mele, adresează-te modicului legist. Se face bine peste o săptămînă. Dictum sapienti sat est. *

Desfăcu pacheţelul. Conţinea rezultatele autopsiilor, placheta luată la analiză şi o a doua, neîncepută. Reciti scrisoarea doctorului. („Curat stil de doctor ! Noroc cu citatele !“). Compară plachetele. Pe o parte, pe ambele părţi. Acelaşi medicament. Nici o deosebire. Le băgă înciudat în buzunar şi mai citi o dată scrisoarea medicului. Ar

fi trecut peste toate, plachetele erau identice, dar Vanica refuză.- Simţea că doctorul descoperise ceva, altfel nu i-ar fi trimis o plachetă neîncepută. Să descopere ce ? Era gata să pună mîna pe telefon să-l întrebe,

♦ Latina : „Omului deştept îi ajunge o vorbă“, maximă a poetului Titus Maccius Plaulus.

timpul său e tot atît de bine măsurat, dar renunţă. Cercetă din nou plachetele. Nu remarcă nici o deosebire. Exact acelaşi medicament. Deodată, nu-şi putu reţine un strigăt de surpriză :

— Evrika ! Nu pot decît să-l felicit ! Nu ştiu cît de bun este ca medic, păcat însă că nu s-a făcut detectiv !

După o clipă de entuziasm, descoperirea îl posomori. Realizã în gînd toate combinaţiile posibile.

— în condiţiile astea oricine putea să-l otrăvească pe loachim Moraru !

— Care condiţii ?

Vanica nu-i dădu nici o explicaţie. îi întinse într-un plic placheta şi-l întrebă dacă ar mai putea identifica amprentele de pe ea. Arşinel luă plicul şi dispăru imediat în baie, în timp ce căpitanul se întinse în pat cuprins de gînduri. După douăzeci de minute, Arşinel identificase două amprente, din care una o socotiră normală : a lui loachim Moraru. A doua amprentă nu se regăsea în ,,colecţia“ lui Arşinel.

— Ce spui ?, întrebă căpitanul.

— Să-l găsim pe ,,proprietar“ e o cale lungă. Avem amprentele de la toţi : scriitorul, Cezar Moraru, Cristina Savu, Clara, avocatul, Piticu şi chiar soţii Brebu. Nu se regăseşte. Dacă amprenta asta va juca vreun rol în stabilirea adevărului, atunci criminalul e dinafara cercului... Poate fi oricine... N-ai vrea să-mi spui odată ce-a descoperit doctorul ?

Pe măsură ce explicaţiile căpitanului erau percepute de Arşinel, figura îi devenea din ce în ce

mai gravă,

CAPITOLUL XIII

Căpitanul se trezi brusc şi se uită la ceas. Bătăi insistente se auzeau în uşă. Era abia cinci şi jumătate. Deschise şi ieşi pe hol. în faţa sa, cu ochii umflaţi de nesomn, se afla hotelierul Brebu.

— Vreau să vă vorbesc, zise imediat ducînd degetele la buze, semn de taină şi tăcere.

— Intraţi, răspunse căpitanul. Ce s-a întîmplat aşa cu noaptea în cap ? A mai murit cineva ?

— Nu încă. Trebuie să-l arestaţi imediat ! Altfel ne omoară pe toţi !

— Cine ? !

— Cezar Moraru ! N-aş fi crezut în ruptul capului, de nu l-aş fi auzit cu urechile mele !

— Staţi jos şi povestiţi-mi totul.

— Apoi povestea-i lungă. între timp nebunul, că numai un nebun poate să facă ce-a făcut, cine ştie ce mai pune la cale !

— Fiţi mai clar.

Căpitanul simţea că e pe cale să-şi piardă calmul.

— Să vedeţi, n-apuc bine să dorm vreun ceas cînd femeia mea mă şi trezeşte. Ascultă, îmi zice, inginerul e jos la domnişoara. Pe ăştia nici morţii nu-i mai astîmpără ! Taci femeie !, îi zic. Ce, parcă-i prima oară ? Cînd s-a rupt digul odată, poa’ să curgă apa cît o vrea. Tot una-i ! Tac, bărbate, îmi zice, dar parcă vorbesc de unchiu-său. Mă ridic în capul oaselor şi-mi încordezi auzul. Aţi văzut dormitorul nostru, e exact deasupra camerei. Se auzea aşa, ca din perete.

— Ce se auzea ?

— Nebunul îi spunea că dumneavoastră ştiţi că l-a ameninţat cu moartea pe loachim Moraru şi că trebuie să fugă imediat ! Apoi s-a făcut deodată linişte. Parcă i-ar fi acoperit gura cu palma.

— La ce oră i-aţi auzit ?

— După douş’pe.

— Sînteţi sigur ?

— Da.

— Altceva n-aţi mai auzit ?

— Nimic. Toată noaptea ne-am chinuit. Cînd s-a îngînat de ziuă, m-am gîndit că, fie ce-o fi, ziua n-am frică nici de dracu’, trebuie să vin să vă informez. Şi-am venit. 11 arestaţi ?

— Să mai vedem... De arestat e uşor... Şi dacă-i nevinovat ?

— Cum să fie ? !

— Bine, bine, să mai analizez.

Astfel expediat, hotelierul plecă complet nedumerit. îi stăteau pe limbă o mie de înjurături.

Căpitanul se îmbrăcă şi ieşi tiptil în holul vilei, fără să-l trezească pe Arşinel. Trecu în holul mic prin dreptul camerelor lui Cezar Moraru şi Cristinei Savu. Se urcă la mansardă şi se opri, pentru cîteva momente, în faţa dormitorului familiei Brebu. Asistă fără nici un efort la o discuţie aprinsă în care era acuzat de inacţiune, de lipsă de curaj, că va fi făcut responsabil pentru toate fărădelegile ce vor urma ! Trecu mai departe amuzat de cele ce auzise. Se opri, obligat, în camera în care erau depozitate echipamentele pentru înot şi pescuit. Făcea a- numite calcule urmărind un fir de el ştiut. Şi din nou aceeaşi întrebare : de ce tocmai acel

costum era marcat cu iniţialele IB ? Prin geam soarele îl privea neputincios.

Coborî în holul mare, bătu la uşa cu numărul 5, uşor de tot pentru a nu deranja pe ceilalţi conlocatari. Nici un răspuns. Amplifică puţin bătăile. De asemenea, nici un răspuns. Se îndreptă spre uşa cu numărul 6. Repetă bătăile. Cristina Savu îi deschise destul de repede.

— Dumneavoastră ? ! N-aveţi probabil somn.

— De vreo zece ani mi-e somn tot timpul, dar n-am ce face. Meseria... Vă rog să mă scuzaţi, Cezar Moraru e la dumneavoastră ?

— întrebarea ţine de meseria...

— Ţine.

— în ce sens ?

— La propriu şi dacă vreţi şi la figurat. Domnişoară, Cezar c aici ?

— Doarme. Lăsaţi-1...

Căpitanul o privi în ochi. Devenise dintr-o dată foarte tristă. Numai nu plîngea. Era, într-adevăr, prea dimineaţă. Plecă murmurînd, mai mult pentru sine :

— Aveţi grijă de el...

Ajuns înapoi în camera cu numărul 8 îl trezi pe Arşinel.

— E ziuă de mult ! Scularea !

— S-a mai întîmplat ceva ?

— Mărunţişuri.

Vanica îl informă asupra vizitei hotelierului. Arşinel îl privi somnoros.

— Treci azi pe la Fondul literar şi vezi cum stă, mai are de dat, mai are de luat. Vreau informaţii precise despre scriitor. Fă şi rost de cărţile sale. Te priveşte de unde ! Lucrurile se precipită şi pe

tine te prind dormind. Nu-i de mirare... Să nu uit, vreau şi o hartă a împrejurimilor. Nu te uita aşa la mine ! O să avem nevoie.

Arşinel primi noile însărcinări fără comentarii.

CAPITOLUL XIV

Aşezat în fotoliu, căpitanul privea tînăra din faţa sa. Ultimele nopţi, evident dormite insuficient, lăsaseră urme. Discutau de cîteva minute. Cristina Savu, cu lacrimi în ochi, reluă a nu ştiu cîta oară :

— Vă jur că nu Cezar e vinovat ! A fost cu mine, v-o jur !

— Nu jurămintele au să vă ajute să-l scoateţi nevinovat. Adevărul, numai adevărul, mai poate face ceva... Dacă sînteţi sigură că nu el l-a ucis, de ce continuaţi să mă minţiţi ? Ştiu sigur că în seara morţii lui loachim Moraru, prietenul dumneavoastră a fost la el în cameră, s-au certat, ba chiar l-a ameninţat cu moartea ! înţelegeţi, ştiu asta !

— Ştiţi asta ? !, întrebă speriată Cristina Savu. I se citea în ochi spaima.

— Da.

— Chiar dacă e aşa, nu Cezar l-a ucis ! îl cunosc foarte bine. Cezar...

Nu mai reuşi să continue. începu să plîngă cu hohote. După cîteva minute de plîns, se opri şi întrebă mirată :

— Atunci de ce nu-l arestaţi ?

— Pentru că şi eu vreau să cred că Cezar e nevinovat !

— Doamne-Dumnezeule, de ce mă fierbeţi atîta ?

S-ar fi aşteptat la orice. Afară de întrebarea asta.

— Pentru că m-aţi minţit...

— Nu înţelegeţi că Cezar e totul pentru mine ? 1

— Tocmai asta e. Aţi fi putut să şi ucideţi pentru el...

— Vă bateţi gura de pomană. Ştiu că nu l-am ucis eu. Puteţi să credeţi ce vreţi. De el îmi era frică să nu păţească ceva, de mine sînt sigură.

— Atunci cine l-a ucis ?

— Treaba dumneavoastră, descurcaţi-vă !

Ieşită de sub controlul pe care şi-l impunea zilnic, răbufnea influenţa unui alt mediu. Remarcă şi ea panta pe care alunecase. Continuă, scuzîndu-se :

— îmi pare rău că vorbesc aşa. V-aş ajuta, dar nu ştiu cum s-o fac. Nu ştiu cine l-a ucis !

Vanica sesiză schimbarea. Era momentul să intervină :

— Sincer vreţi să mă ajutaţi ?

— Da, din tot sufletul.

— Sînteţi femeie... cu experienţă. Vreau să zic, simţiţi unele lucruri care altora ar putea să le scape, mai ales bărbaţilor. Spuneţi-mi, Clara Bălăşoiu e capabilă de adulter ?

La început Cristina Savu îl privi nedumerită. Apoi îl măsură cunoscătoare şi izbucni în rîs.

— Ha ! Ha ! Ha ! De ce vă faceţi atîtea probleme ? Ion e mort. Şi viu, tot n-ar fi trebuit, zău aşa !

(Unde dai şi unde crapă ! Cum ies acum din încurcătură ?“) Se prefăcu amuzat. O întreabă rîzînd :

— Ce vă face să credeţi ?

— Ce-aţi zis, intuiţia mea de femeie şi altele.

— Cum adică ?

— N-o să mă spuneţi lui Cezar ? E doar sora sa şi, mai ales, sînt unele amănunte care mă privesc personal...

— N-am să-i spun, îi garantă căpitanul.

— Ştiţi, poza aia pe care aţi găsit-o la loachim Moraru o avea de la Gherasim Piticu. M-a cunoscut... ,,acolo“. înţelegeţi ? Convenisem cu Gherasim să uităm tot ce a fost. L-am crezut gentleman. Cînd colo, mă turnase lui loachim Moraru. L-am controlat un pic prin buzunare... după pozâ... şi, căutînd, am găsit, neaşteptat, alta... Şi o scrisoare. I-am subtilizat-o pentru descriere.

— Ce fotografie ?

— Avocatul şi... Clara, pe plajă. Pe dos, o însemnare : Mamaia, 25 August. Sigur anul trecut, pe timpul cînd Clara trebuia să fie la Bucureşti, iar Ion era plecat pe mare cu loachim. îmi amintesc că avocatul declarase că merge la Ploieşti la nu ştiu ce proces. Cînd colo, probă evidentă fotografia, dumnealor făceau „proces“ împreună !

îşi reaminti de unde pornise discuţia şi se înveseli iar. Uitase prin ce trecuse.

— Ia uite unde stătea cocoşelul !

Rîseră împreună. Cristina Savu încercă să-şi pună în ordine faţa. Se machie. Profitînd de pauză, căpitanul schimbă subiectul. O întrebă direct.

— La ce oră v-a vizitat aseară ?

Reacţionă violent.

— Mă urmăriţi ! Tot timpul mă urmăriţi ! Ne bănuiţi de crimă. Vă repet a mia oară, sînt nevinovată ! Şi Cezar e tot nevinovat ! Dacă v-aţi oprit la noi, vă pierdeţi timpul !

— De ce v-a vizitat ?

— Se teme de dumneavoastră, dar e nevinovat. Credeţi-mă, nu l-a ucis el ’

Se transformase mult de la prima discuţie. Avea acum o altă stare psihică. Vanica renunţă. Continuă pe altă linie :

— Mi-aţi spus data trecută că la ultimul pescuit Cezar a prins doi peşti. Vă reamintiţi ?

— Da. A fost prima dată cînd Cezar a prins ceva !

— Cîţi peşti s-au prins ?

— Doi crapi Cezar şi unul eu.

— Cum de vă reamintiţi aşa bine ?

— Ţineam socoteala. Eram în concurs. Şi apoi nu erau aşa de mulţi.

— Ce faceţi cu peştii ?

— îi dăm hotelierului pentru gătit.

îşi regăsise vocabularul de societate. Căpitanul trăsese însă concluziile. Se uită la ceas. Discuţia se prelungise peste cît îşi planificase. Se ridică de pe fotoliu şi făcu cîţiva paşi, apoi se opri.

— S-a mai întîmplat ceva ?

— Scrisoarea şi fotografia.

— Chiar mă miram că nu mi le cereţi.

Căută în poşetă şi dintr-un buzunar îi dădu o hîrtie împăturită, de culoare roz. Căpitanul o luă şi parcurse rîndurile :

„Dragă Ady,

ultima scrisoare mă forţează să-ţi răspund,

cred, o dată pentru totdeauna. Propunerea ta nu pot s-o accept pentru că e o fugă de împlinire. Dacă nu va fi decît tot un spectacol ? Neîmplinirile le vom regăsi în ceea ce numeşti o nouă iubire, do fapt aceeaşi într-o altă dimensiune... Multiplicînd gestul nu facem decît s-o consumăm pînă la dispariţie. Repetabila „întoarcere“, sugerată de tine, nu are nimic repetabil în ea... Nici măcar speranţa. Adio,

Clara“

Vanica silabisi un mulţumesc după care ieşi sub privirile întrebătoare ale tinerei care aştepta un comentariu mai consistent. La fotografie nici măcar nu privise.

*

* *

Maria Brebu era în bucătărie, aşa cum îşi închipuise. Căpitanul arboră o mină veselă, care rămase fără efect. O urmări cum spală vasele. Tuşi de cîteva ori pentru a se face simţit, apoi spuse :

— Doar o întrebare

— Nici o întrebare ! Vă priveşte cum vă descurcaţi. Noi v-am spus tot ce ştim, n-aţi vrut să ne ascultaţi. N-am ce să spun mai mult.

Căpitanul zîmbi binevoitor.

— Cîţi peşti s-au prins de turişti ultima dată ?

— Vă ţineţi de fleacuri ! Auzi dumneata (nu mai era nimeni afară de ei doi), noi îi spunem cine e asasinul, criminalul, care trăieşte şi mănîncă printre noi şi dumnealui îi arde de peşti ! Ce vorbesc eu de peşti, îi arde şi de altele...

O întrerupse :

— Vorbeam de peşti. Cîţi ?

Maria Brebu îl privi ca pe o dihanie. Era o femeie simplă care exterioriza tot ce gîndeşte. „Ce mamă de bătaie ţi-aş trage eu !“, apoi îşi reaminti că, totuşi, persoana din faţa sa reprezintă legea şi în lege nu poţi da, trebuie s-o respecţi. Răspunse mai puţin îmbufnată :

— Peştii care i-au adus ultima oară ?

— Exact.

— Ce, ăia erau peşti ? ! Pentru şapte guri, cîţi sînt ei, trei peşti ? !

— Sigur ?

— Nu le-a ajuns nici pe-o măsea. Dacă punea bărbatul meu crîsnicul, să vezi peşti ! Nu cu drăcii din alea. Auzi, să dai după peşte cu săgeata ! Pute lacul de peşti. Acum, aţi face bine să mă lăsaţi în pace. Spuneaţi de o singură întrebare... Mă ţineţi de la treabă şi eu am probleme serioase, nu ca alţii....

Supărată, ridică oala cu zoi cit toate zilele şi-o aruncă în chiuvetă cu o uşurinţă surprinzătoare. Determinat de demonstraţia de forţă ce i se făcuse, renunţă s-o mai întrebe ceva. Se retrase în camera sa şi-şi propuse să se odihnească cel puţin un ceas, îl aşteptau încă ore lungi de analiză. Se acumulaseră în ultimul timp o serie de elemente care trebuiau ordonate. Şi cît mai rapid. Simţea lipsa lui Arşinel, plecat cu instrucţiuni, spera, precise.

CAPITOLUL XV

îl găsi complet schimbat. Era clar că discutase cu logodnica sa. Părea speriat, deşi, desigur, Cristina Savu îi reprodusese toată discuţia avută între ci. îşi dădea seama că era ccl mai suspectat. Stătea

* în fotoliu cu jaluzelele la fereastră trase. Se aşează în fotoliul de lîngă el. Ar fi vrut să aprindă lumina dar renunţă. Poate astfel tînărul va face destăinuiri complete.

— Veţi spune numai adevărul ?, întrebă căpitanul grav, ca un judecător la primul proces din carieră.

— Da, răspunse abia perceptibil Cezar Moraru.

— Numai adevărul ?

— Numai... continuă tot atît de slab.

— Ce garanţii îmi oferiţi că nu mă minţiţi iar ?

— Voi spune numai adevărul. în seara aceea am fost la el. Ne-am certat. Unchiul nu voia sub nici un motiv să mă lase să mă căsătoresc cu Cristina. Am spus prostii. Dar nu înseamnă că l-am omorît eu.

— Cum a decurs dialogul ?

— La început m-a privit întrebător. în general dorea ca după masa de seară să nu fie deranjat. Voia să fie singur. I-am spus : „Mai sînt 10 zile ! îmi dai sau nu consimţămîntul ? “ Mi-a răspuns foarte categoric : „Nici să nu te gîndeşti. Trebuie să-ţi iei gîndul de la Cristina. N-ani să fiu niciodată de acord cu această căsătorie.“ Am continuat : „Dar nu înţeleg ce ai cu ea ? De ce te încăpăţînezi aşa ?“ „Pentru că nu-i de tine. O să-ţi găsesc eu o fată..., dacă tu nu eşti în stare“. „N-am nevoie de

nici o altă fată ! Eu pe Cristina o vreau. Să nu crezi că dacă pe Clara ai măritat-o cu cine ai vrut, ai să poţi face la fel şi cu mine ! Te înşeli rău de tot“. „Ba nu mă înşel deloc. Doar n-o să te las să te însori cu o tîrfă !“ Aşa mi-a spus. Fără ruşine. Ştiam trecutul Cristinei sau îl bănuiam. Nu credeam că-l ştie şi unchiul. Am replicat ridicînd glasul : „Mă însor cu cine vreau ! N-am nevoie de consimlămîntul tău !“ Mi-a răspuns că mă dezmoştcneşte. „Poţi să faci ce vrei ! Mă însor peste maximum 10 zile !“ S-a enervat tare. S-a ridicat în picioare şi mi-a zis : „Drumul la cununie trece numai peste cadavrul meu !“ Vorbe spuse la mînie.

— Şi ce i-aţi răspuns ?

— Tot vorbe spuse la mînie. I-am răspuns că dacă va fi necesar, voi trece şi peste cadavrul său I Regret foarte mult cele spuse. Imediat mi-a dat o palmă şi a murmurat printre dinţi : „M-am străduit să te cresc ca un tată adevărat, renunţînd chiar la viaţa mea personală. Acum văd că nu faci două parale“. Apoi m-a dat afară. Asta-i tot. Trăiesc cu coşmarul că s-a sinucis din cauza mea.

— Din punctul ăsta de vedere, puteţi fi liniştit. Nu s-a sinucis. A fost otrăvit.

Cezar Moraru se sculă brusc în picioare. Se plimbă cîteva minute prin cameră. Căpitanul îl lăsă să-şi descarce toţi nervii.

— De-aş fi sigur că nu s-a otrăvit ! De-aş fi sigur..., repeta întruna.

Profită de ocazie pentru a-i privi mîinile. îi tremurau. Privirea îi era împăienjenită.

— Şi cînd mă gîndesc ce bine ne simţeam noi aici ! Aveam tot ce ne trebuie. Aş fi stat toată vara. Dar n-a fost să fie. Vine odată timpul cînd de prea

mult bine ţi se face urît. Şi noi numai într-un bine o duceam ! Aveam de toate, eram mulţumiţi, cu toate că armonia începuse să se fisureze pe ici, pe colo.

Căpitanul nu socoti necesar să intervină. Cezar Moraru îşi continuă monologul :

— Ba nu, mint, am simţit că o să se întîmple ceva ! Unchiul, care nu crezuse nici un moment că am să mă ataşez de Cristina de aşa manieră încît să-i cer mîna, cînd şi-a dat seama că nu e nici o glumă la mijloc a devenit foarte nervos. S-a certat pînă şi cu Ion ! Desigur, cauza eram numai eu. Prezenţa Cristinei alăturea de mine îl făcea să-şi piardă calmul. Cred că a discutat chiar cu Ady, avocatul, dacă poate, într-adevăr, să mă dezmoştenească. Altfel n-ar fi spus-o aşa cu tărie. Nu aruncă vorbe în vînt. Era un tip cu personalitate.

— De ce s-a certat cu Ion Bălăşoiu ?

— Cred că din cauza mea. Tocmai ieşeam de la ei. O ţinea tot pe-a lui. Eu pe-a mea. Simţeam că nu-mi mai suportă prezenţa şi am plecat. A intrat imediat la el Ion. Nu ştiu ce-au discutat. în ultima vreme nu se mai împăcau ca înainte. Unchiul nu-mi spunea dar simţeam o anumită tensiune între ei. A ieşit roşu ca racul. A venit la mine şi mi-a spus să termin odată cu Cristina, că nu se mai poate discuta cu unchiul. Şi asta e numai în detrimentul său. Bineînţeles, l-am repezit niţel. Nu s-a aşteptat din partea mea. Eram şiieu nervos. Nici n-am mai apucat să-mi cer scuze. S-a înecat a doua zi. Cu cine mă supăr un pic, moare în condiţii dubioase. Am ajuns să nu mai dorm noaptea !

— Numai din cauza asta ?

Cezar Moraru nu sesiză ironia. Căpitanul accentua :

— Mă gîndeam la Cristina Savu...

— Dacă vreţi să ştiţi adevărul, ca mă reţine să nu-mi iau cîmpii. De n-ar fi fost ea...

— Ce-aţi făcut în dimineaţa în care s-a înecat Bălăşoiu ?

întrebarea căzu pe neaşteptate. Cezar Moraru se strădui să-şi reamintească.

— Dimineaţa ? S-au întîmplat atîtea în ultimul timp, s-ar putea să le încurc. A, da, mi-am amintit. După micul dejun am fost cu Clara şi Cristina şi-am jucat badminton, cam la o jumătate de km do vilă. Apoi ne-am plimbat pînă spre prînz. După cum vedeţi, nimic deosebit.

— Şi ceilalţi ?

— Ion şi unchiul au rămas în vilă. Nu ştiu ce puneau la cale. Drept să vă spun nu mă interesa, nu mă gindeam decît la Cristina. Ady plecase de dimineaţă iar Gherasim îşi făcea rondul prin pădure. Acum îmi dau seama ce absent eram... Nu înţeleg nimic... E groaznic !

Căpitanul nu mai spera nimic de la Cezar Moraru. Se retrase în camera sa şi scrise cîteva rînduri. Apoi ieşi şi se urcă la mansardă. Hotelierul tocmai se întorsese acasă.

— Vă deranjez ?

— Mă odihneam, spuse hotelierul, morocănos.

— V-am văzut prin fereastră. Cosiţi iarba manual ?

— Da. Pe coastă ar fi şi greu altfel.

— Cit timp vă ia pînă terminaţi ?

— Cel puţin încă o săptămînă, dacă am norocul să nu plouă.

— Cosiţi şi după masă ?

— După cum am timp.

— Ce-aţi făcut în după masa în care a dispărut Bălăşoiu ? Aţi putea să vă reamintiţi ?

— Nu e greu, tocmai începusem treaba.

— Sigur ?

— Odată ce v-o spun.,.

Tot ne coastă ?

A.

— Pe coastă, răspunse hotelierul convins că omul din faţa sa bate cîmpii.

— De acolo debarcaderul se vede ca-n palmă, nu-i aşa ?

— Se vede.

— În după masa zilei cînd a dispărut Bălăşoiu, aţi văzut pe cineva intrînd în apă ?

— înafara turiştilor?

— Mai ales.

Hotelierul era din ce în ce mai uimit. („Cine ştie ce vrea în realitate să mă întrebe şi umblă să mă îmbrobodească.“) Răspunse mai mult în silă:

— N-am văzut pe nimeni.

Căpitanul mizase pe acest răspuns. Scoase din buzunar scrisoarea pe care o avea pregătită şi i-o întinse hotelierului :

— Vă rog s-o duceţi doctorului Untu, cît mai urgent. Dacă se poate chiar acum. Nu l-am mai prins la policlinică şi acasă, din păcate, mi s-a spus că nu are telefon.

Hotelierul acceptă s-o ducă imediat, cu convingerea că nevastă-sa are perfectă dreptate : băgăreţul ăsta de trei parale e un ţicnit.

11 conduse pe hotelier pînă la debarcader. În timp ce barca se îndepărta de mal, se întoarse cu faţa spre vilă. Măsură din ochi distanţa pînă la debarcader. încercă să-şi imagineze ce s-a petrecut în

ziua cînd a dispărut Bălăşoiu. Avea sentimentul ciudat că adevărul e lîngă el şi nu trebuie decît un pas să facă să-l atingă. Un singur pas.

...În uşă îl aştepta Arşinel. Nu părea prea vesel. Nici căpitanul nu era într-o stare de spirit dintre cele mai bune.

— Timp pierdut. N-am găsit nimic în legătură cu problemele noastre. Curat, cel puţin din acte. A dus o viaţă destul de grea. înainte a fost brutar, a-poi electrician, depanator radio şi abia după 60, scriitor. Romanele lui ,.Atunci s-a născut ziua“ şi ,,Corăbiile negre“, ambele cu subiecte, de război, le-am împrumutat de la o bibliotecă şi le-am adus cu mine după cum ai spus. Maiorul lonescu e gata să explodeze, dacă n-a şi făcut-o între timp. A, era să uit. Scriitorul e dator vîndut la Fond. I se mai dăduse un termen. Ultimul. Are un contract pentru o carte. A amînat predarea de mai multe ori. Nici nu e de mirare. Tot pe sub apă cînd să mai şi scrie ? !

Căpitanul luă una din cărţile aduse de Arşinel şi îi mîngîie coperţile gînditor. Se rostogoli în pat ?i se apucă s-o citească. După ce parcurse cîteva pagini scoase şi-şi puse alături şi jurnalul ce-l avea în mapă.

Pe măsură ce intra în detaliile cărţii părea tot mai satisfăcut. După jumătate de oră de lectură, timp în care Arşinel foileta grăbit cealaltă carte a scriitorului, îşi rosti primele impresii.

— Exact ca în jurnal. îţi dai seama ? E un pla-giat. loachim Moraru n-a făcut dccît să publice jurnalul scris de altul !

Brusc, căpitanul se hotărî să-l viziteze pe Sever Adrian.

După ce-i deschise, avocatul încercă din mers să mai aranjeze cîtc ceva prin cameră.

— Nu vă deranjaţi, sîntem între bărbaţi. îmi pare rău că vă reţin, dar vă rog să mă ajutaţi într-o problemă.

— Vă ascult.

— Mulţumesc. De cînd cunoaşteţi familia Moraru ?

Avocatul îşi mîngîie lobul urechii. O umbră îi trecu chiar pe chipul său frumos.

— A, pentru asta aţi venit ? De doi ani. Cum trece timpul ! Parcă ieri l-am cunoscut... Cred că, totuşi, nu pentru amintiri...

— De ce nu ? De exemplu, cum a devenit scriitor loachim Moraru ?

— Nu prea ştiu multe. Doar din auzite. După ’45, loachim s-a mutat de la Ploieşti la Bucureşti. O vreme n-a prea dus-o bine, a avut o viaţă chinuită. Cum războiul lăsase urme adinei în familie s-a gîndit să-l ,.pună” pe hîrtie. Din amintiri. Spre surprinderea sa, i-a mers. L-au publicat, viaţa i s-a schimbat. A mai scos o carte destul de rapid şi, nu ştiu de ce, s-a oprit aici. Cu traiul pe care-l ducea a intrat în datorii. V-o spun ca să nu mă mai întrebaţi : începuse să vîndă din tablouri... Nu, nu făcea o tragedie, evident, dar...

— Dar ?

— Nu mai avea nici un proiect. Era la un moment de răscruce. îl simţeam. Parcă-i secase izvorul inspiraţiei... Devenise nervos. Desigur, punea totul pe seama legăturii dintre Cezar şi Cristina, dar cred că avea şi alte motive. îşi făcuse un nume care trebuia confirmat. Ori el nu mai scria

! Ion, trebuie să vă spun şi asta, îl tapa de bani. De, o nevastă de talia... costă. Cît mai putea s-o ţină aşa ? Trebuia să ia o hotărîre... N-a luat-o pe cea bună. Sinuciderea...

Nu mai continuă. Aştepta comentariile.

— Da, sinuciderea... Şi relaţiile dintre Ion Bălăşoiu şi soţie ?

— Adică ?

— Nu se prea împăcau.

— Nu trebuie să faceţi un efort prea mare să vă daţi scama. Nu se potriveau. Alte firi, alte posibilităţi. Clara e o fiinţă superioară. Dacă n-ar fi fost loachim nici nu s-ar fi căsătorit cu Ion... Prea multe intimităţi... Nu vii servesc la nimic.

— Ar fi putut să-l ucidă ?

— Pe Ion ?

— Da.

— întrebare inutilă. Clara e în afară de orice bănuială.

— Aşa gîndesc şi eu, adăugă Vanica. Aşteptam o confirmare.

— O aveţi. Sînteţi mai liniştit ?

— Liniştea e o stare aparentă în meseria noastră... Mai aveţi ceva de declarat ?

Avocatul se posomori dar cu un efort continuă :

— Ar mai fi poate ceva... Nu-mi dau seama la ce v-ar ajuta. Mă rog, nu eu trebuie să apreciez. între Ion şi loachim relaţiile începuseră să se deterioreze. loachim tocmai aflase despre o bănuială care planase cîndva asupra lui Ion. O tînără, din viaţa sa de dinainte de Clara, murise în condiţii... Probabil o întrerupere ilegală de sarcină. Ion, desigur, era nevinovat, dar loachim avea, se pare, alte păreri. Ar fi vrut să afle ,,istoria“ de la Ion dar o aflase pe alte căi. Sincer să fiu, nu văd nici o

legătură cu situaţia noastră. Am vrut doar să subliniez că exista o stare tensională la amîndoi.

— Suficientă să poată lua o hotărîre necontro-Lată ?

— Nu, o exagerat. Rămînea doar regretul că o forţase pe Clara să accepte căsătoria... Vedea bine că nu se potriveau.

— Se gîndea la un divorţ ?

— Nu cred cîi lucrurile ajunseseră aşa de de-parte sau, mai bine-zis, loachim nu mă lăsase nici-odată să înţeleg că dorea un divorţ între Clara şi Ion. Erau, desigur, discuţii...

...Arşinel îl aştepta nerăbdător.

— Cum a mers ?

— loachim Moraru s-a sinucis. Datorii, lipsă de inspiraţie, criză morală şi pasul final... În plus şi o istorie cu un avort...

— Te-a convins ?

— Supoziţii... Ca şi ale noastre. în jocul în care ne-am prins zarurile nu merg numai pînă la şase. Trebuie să răspunzi regulilor jocului. Ascultă-mă, cînd o să punem punct, o să ne mirăm ce simplu a fost...

CAPITOLUL XVI

încet uşa se deschise şi o umbră se strecură a-fară. Se opri cîteva momente şi încercă să străpungă întunericul care domnea pe culoar. Se obişnui cu bezna din jur şi se îndreptă spre holul

mare al vilei, pipăind cu mîna pereţii. Bătu discret în uşă. După cîteva clipe i se deschise :

— Tu ? Aici ? !

— Da, eu. Te miră ?

— Deosebit. E o imprudenţă. Ar putea da naştere la multe complicaţii. Nu vreau să fim auziţi.

— Altădată...

— Altădată era cu totul altceva. Acum toate s-au schimbat. Începînd cu ce te priveşte pe tine...

— Nu putem continua discuţia aşa. Mă inviţi înăuntru sau nu ?

— Intră, dacă insişti. Inutil să-ţi spun, consecinţele te privesc direct şi personal. Cred că le-ai analizat şi singură.

îi făcu loc să intre. Ceva scîrţîi uşor ca un cui scos dintr-o seîndură veche de brad.

Căpitanul ridică ochii de pe hîrtiile pe care le răsfoia, îşi încordă atenţia şi sări imediat din pat. Din doi paşi fu la uşă. Mai avu timp să audă un zgomot slab, aproape imperceptibil. îşi dădu seama că provenea de la o uşă închisă cu mare grijă. Deschise larg geamul de la camera sa şi cu mişcări suple sări afară. Ocoli în fugă vila. Aplecat să nu poată fi observat – cerul era senin şi luna părea un soare în curs de dezvoltare – parcurse cu multă prudenţă ultimii metri şi se opri exact sub geam. Era deschis.

— ...Nu ştiu de ce-ţi spun toate astea. Am avut o viaţă grea. Niciodată n-ai trecut prin cîte am trecut eu... Am ales singura cale care depindea în totalitate de mine, numai de mine. Orice altceva am încercat, n-am reuşit. Am fost o fiinţă slabă, recunosc. Dar, înţelege, am şi unele circumstanţe ate-

nuante. L-am întîlnit pe Cezar. S-a îndrăgostit de mine nebuneşte. Am început să ţin la ol. Ştiu asta foarte bine, nu mi s-a întîmplat pînă acum. Nu mă mai tentează nici un alt bărbat.

— Atunci poţi să spui cărui fapt îi datorez vizita ta aici ?

— N-am venit pentru ce crezi sau insinuezi. Am venit pentru lucruri mult mai serioase. Mi-ai promis că ai să uiţi ce-a fost între noi. E adevărat ?

— Mi-am ţinut promisiunea.

— Minţi ! M-ai turnat lui loachim imediat ce ţi-ai dat seama că Cezar mă iubeşte.

— Inexact. Te rog să încetezi. E trecut de miezul nopţii.

— Nu fi laş. Fotografia aceea... De ce-ai dat-o lui loachim ? De ce m-ai pîrît bătrînului ?

— Lasă-l în pace ! E mort. Mai bine ai grijă de tine. Se caută un criminal. De ce n-ar fi de genul feminin ?

— Lasă speculaţiile, n-am nici un amestec. Sînt îngrijorată pentru Cezar. E suspectat de crimă. L-a ameninţat cu moartea şi ăla ştie. E îngrozitor ! Nu vreau să ratez căsătoria asta. E nevinovat. Sînt sigură !

— Dacă e după cum spui n-ai motive să fii îngrijorată.

— Chiar dacă nu se va găsi adevăratul criminal ?

— Ce motiv ai să crezi că nu se va găsi ?

— Totul mi se parc foarte încurcat. Cine garantează că nu se vor înşela şi-l vor aresta pe Cezar ?

— Nimeni.

— Nimeni ? !

— Da. Căpitanul ştie ce face. Dacă va ajunge la concluzia că Cezar c vinovat...

— Eşti nebun ! Dc ce m-ai pîrît ? Ticălos bătrîn !

— Mai ai şi alte întrebări ?

— Eşti lipsit ele inimă. Dacă tot trebuie să fie cineva vinovat, de ce n-ai fi tu ?

— N-am ameninţat pe nimeni cu moartea. Au şi erorile o limită...

— Ajută-mă să găsim criminalul...

— Cum s-o facem ? loachim era totul pentru mine. Sínt primul care doresc să-l prindă. Te-am pirít din stimă pentru el. Doream să ia o hotărîre în cunoştinţă de cauză...

— $i iadul e pavat cu intenţii bune... Cine e criminalul ? Dacă eu nu sínt, şi nu sínt, şi Cezar nu e, nu rămîneţi decit voi...

— Ţi-ai pierdut minţile ? !

— Ţi-e frică ?

— Nu, dar m-am săturat... Linişteşte-te ; dacă Cezar e nevinovat, nu va păţi nimic.

— Dumnezeule !. ce sigur eşti pe tine. De-aş putea... Doamne, dc-aş avea certitudinea !

Cristina Savu ridicase tonul, Gherasim Piticu se grăbi să închidă fereastra. Căpitanul reveni în cameră.

CAPITOLUL XVII

Turiştii mîncau grăbiţi. Prezenţa lui Vanica şi

Arşinel în mijlocul lor le tăia orice chef de vorbă. Fiecare încercare a căpitanului de a închega o discuţie cu unul, cu altul, se lovea de răspunsuri politicoase şi atît. Chiar şi Cristina Savu care îi arătase o oarecare bunăvoinţă, ba îi făcuse şi unele semne uşor de înţeles, cu referire directă la Clara Bălăşoiu, devenise subit tăcută. Se simţea voinţa logodnicului său ca masa să decurgă în perfectă linişte. Căpitanul, pentru care în aceste clipe lipsa de conversaţie era greu de suportat, încercă o tentativă cu Clara Bălăşoiu.

— Nu ştiam că jucaţi badminton !

— Simplă joacă, răspunse Clara.

— Spuneam aşa... Nu e bine să vă gîndiţi tot timpul numai la cele întîmplate. Nu mai rezolvaţi nimic.

— Credeţi că pot uita ?

— Sînt convins că vă vine foarte greu să uitaţi. Soţul şi apoi unchiul... O pierdere ireparabilă.

— Da, d-le, ireparabilă...

— Mai ales condiţiile în care s-a petrecut...

— De neînchipuit... Izbucni în plîns.

— îmi pare rău, nespus de rău că v-am făcut să plîngeţi...

— Nu vă scuzaţi, nu e cazul. Gîndul meu e numai la ei...

— Toate trec, va trece şi asta... Mîine, poimîine vă reîntoarceţi acasă.

— Serios ? 1

— Aşa cum v-am zis...

Discuţia luase sfîrşit. Se purtase intenţionat aşa. Numai că nu îi ajutase mare lucru. Speranţele sale într-o participare lărgită nu se confirmaseră.

în timp ce Arşinel îşi sorbea tacticos ceaiul, căpitanul se ridică de la masă şi se retrase în camera nr. 8. Se întinse în pat cu picioarele sprijinite pe tăblie. Era poziţia sa de maximă confortabilitate, pe care o socotea necesară acum cînd urma să tragă linie şi să adune. Mai avea nevoie de un răspuns pentru care scrisese doctorului Untu şi era sigur că îl va primi la momentul potrivit, însoţit de doctor în persoană, întrucît a doua zi era duminică şi nu dădea consultaţii. Se gîndea că de răspunsul ce-l va primi depindea aproape toată analiza sa, tot ce-au făcut pînă acum. Şi dacă nu e cum cred ei ? Dacă cineva i-a strecurat deosebit de abil o informaţie falsă şi ei n-au putut s-o depisteze ? îşi dădea perfect seama ce greu va fi să tragă concluziile. Şi mai ales să le impună. Spera să nu greşească şi răspunsul să fie cel aşteptat, una din piesele ce-i lipseau şi pe care se baza toată analiza. Şi dacă nu e ? întrebarea nu şi-o punea pentru prima oară. Şi tot ca prima dată îşi puse problema şi invers. Refuză din nou noile concluzii.

Era ora 21. Cum la ora asta, foarte probabil, Brebu Maria era pe cale să-şi termine treburile se scula şi se îndreptă spre bucătărie. Ştia că nu va fi primit tocmai cu plăcere dar îşi propuse să rămînă calm. Va veni şi timpul său. Cum îl văzu, Brebu Maria reacţionă mai violent decît se aşteptase :

— Dacă se mai întîmplă ceva sînteţi direct răspunzător ! Vine iar noaptea ! Mi-e şi frică să mai urc sus ! Nebunul e liber ! De ce, domnule ?

— Pentru că... Refuză să continue. Era inutil. Maria Brebu ştia ce ştia şi n-ar fi acceptat o altă

variantă.

— Pentru că nu credeţi ce v-am spus.'.. Ca să nu zic altfel...

— Lăsaţi-o mai moale... Simţea că se înăbuşă... Fac apel la memoria dumneavoastră.

— Memoria ?! La ce bun aveţi nevoie de mine cîncl tot ce vă spun vă intră pe o ureche şi vă iese pe cealaltă ?

— Nu-mi iese... Fiţi sigură. Vă amintiţi ziua cînd a dispărut Bălăşoiu ?

— Cum să nu. Credeţi că aşa ceva se uită uşor ? Toată noaptea l-am aşteptat să se întoarcă.

— Bine, bine, dar dimineaţa, înainte de dispariţie, ce-aţi făcut ?

— Dimineaţa ?! Ce să fac ? Ce fac întotdeauna. Mîncare, curăţenie. Atîţia vlăjgani, mănîncă nu glumă !

— Deci aţi stat în bucătărie... Toată dimineaţa ?

— Toată !

— Cine mai era cu dumneavoastră în vilă ?

— Nu le-am ţinut socoteala. Unii vin, alţii pleacă.

— E foarte important, din punctul meu de vedere. încercaţi să vă reamintiţi. Probabil aţi mai fost şi prin holul mare...

— Lăsase cineva uşa de la hol deschisă şi nu voiam să se umple toată vila cu miros de mîncare.

— N-aţi observat pe nimeni ? Poate aţi auzit ceva, doar nu era vila goală ? ! Faceţi un efort !

Brebu Maria se lăsă convinsă şi îi răspunse mai potolită.

— Din camera nr. 3 se auzea vocea domnului Moraru, Dumnezeu să-l ierte.

— Ce spunea ?

— Se certa cu cineva... sau aşa ceva. Atît am auzit că nu era să trag cu urechea : „Ce-am hotărît, rămîne hotărît !“ A mai zis : „S-a înţeles ? Şi mai ales, gîndeşte-te la Angela Mitu !“ Cred că celălalt înţelesese, că n-a răspuns nimic.

— De ce „celălalt“ ?

— Pentru că femeile plecaseră cu Moraru, tînărul, încă înainte să termin eu de strîns masa de dimineaţă.

— Puteau să mai fie încă doi cu loachim Moraru :

— Nu puteau.

— Nu ? ! De ce ?

— Pentru că ieşiseră. Şi avocatul şi domnul Ghe- rasim. Vă rog să mă lăsaţi în pace. Nu vedeţi că-i tîrziu şi nici n-am terminat de spălat ! ?

Căpitanul avea nevoie de amănunte. Insistă în continuare.

— Aveţi dreptate. Sper însă că vreţi să aflăm adevărul...

— Ce adevăr, d-le ? ! Mai bine l-aţi aresta pe nebun !

— Toate la timpul lor.

Era gata să plece. La uşă îi veni în minte o nouă întrebare. Se întoarse şi zise :

— După ce-aţi închis uşa de la hol, aţi trecut din nou prin dreptul camerei 3. Aţi mai auzit ceva discutîndu-se ?

Brebu Maria încercă să-şi amintească.

— Vorbe, pentru mine de neînţeles. Spunea că şi-a pierdut răbdarea ...sau aşa ceva. Apoi nimic. Probabil m-au simţit.

— „Celuilalt“ nu i-aţi auzit vocea ?

— Nu.

Ieşi din vilă cu convingerea că sînt pe drumul bun. Aşa gîndeau şi ei. Lucrurile se legau pe deplin. Aproape se bucură că mîine va veni doctorul Untu. Era sigur că va veni. Se îndreptă spre

camera sa cînd auzi paşi la uşa de la intrare. Hotelierul Brebu se întorcea de la Vila Cucilor cu un bilet de la doctorul Untu. îl deschise grăbit. Doar trei cuvinte :

,,,Deus ex machina“.

Alăturea, împăturită, o hîrtiuţă. O luă cu băgare de seamă. Se scarpină în cap, apoi îşi zise’ că pe doctor nu-l dă modestia afară din casă. Ar fi trebuit să fie supărat. Nu era. Cu hîrtia împăturită se duse întins la Arşinel.

— Scoate-ţi sculele“ şi vezi ce-i cu asta ! Mi-a trimis-o doctorul. Apoi scoase o altă hîrtie şi i-o puse alături.

— Ce zici ?

Arşinel le cercetă cu lupa. Nici un dubiu. Amprentele erau identice. Rămase fără glas.

— S-a întîmplat ceva, tinere ?

Căpitanul savură situaţia numai cîteva momente. Dispuneau de elementul căutat dar aveau acum nevoie şi de alte probe. Verificau un angrenaj fin, cu piese dintre cele mai neaşteptate şi în schema ce-o gîndiseră nu-şi aveau locul încă toate. Dacă sînt două angrenaje ?

— Ce ne mai zvîrcolim atîta ? Să verificăm... Ceaţi zice de Gherasim Piticu, spuse Arşinel, conştient de gîndurile ce-l frămîntau pe căpitan.

— Mai am timp ?

— Destul. Crezi că s-a culcat aşa de devreme ?

Cu paşi repezi Vanica se îndreptă spre camera nr. 4 în care locuia Gherasim Piticu. Nu dormea. Nici n-avea de gînd să se culce şi, în general, se aştepta să fie vizitat. Părea obosit şi mîhnit. Căpitanul îi acordă circumstanţe atenuante.

Ultimele zile puseseră la încercare nervii tuturor. Chiar şi el se simţea obosit şi descurajat. Cînd avea impresia că sînt pe cale să prindă de capăt firul acţiunii, a- tunci apăreau elemente noi care îndepărtau concluzia. Desigur, nu dădea importanţă deosebită dialogului dintre Gherasim Piticu şi Cristina Savu, dar dorea să asculte şi explicaţiile scafandrului. Să sondeze mai adînc în perimetrul relaţiilor dintre ei care erau altfel decît apăreau la suprafaţă. Evenimente care aparent n-aveau nici o legătură cu cazurile care le anchetau, dar de care nu puteau face abstracţie. Gherasim Piticu putea da o dezlegare. Cel puţin la unele...

— Cu ce vă pot ajuta ?, îl întrebă direct Gherasim Piticu.

Căpitanul dădu încurcat din umeri. Apoi se aşează în primul fotoliu din cale.

— Sîntem intr-un punct mort. Ancheta e complicată. încă n-am tras nici o concluzie.

Gherasim Piticu îl privi surprins. Reacţionă dezamăgit.

— Nu se poate. Chiar n-aţi găsit nimic ? Nu înţeleg de ce nu acceptaţi ideea sinuciderii ?

— Două morţi, una după alta, nu vi se par prea multe ?

— Ion s-a înecat.

— Am motive suficiente să anchetez şi moartea sa. Tot o crimă...

— Două crime ? Exclus !

— De ce ?

— Pentru că două crime sînt, oricum, prea mult. Din punctul meu de vedere, Ion s-a înecat. Aveţi motive serioase ?

— Uncie motive... Vă deranjasem însă pentru altceva. Ce ştiţi despre cartea la care scria Ioachim Moraru ?

— N-am nici o idee.

— Eraţi, totuşi, confidentul său.

— Nu-i plăcea să ne vorbească despre proiectele sale. Poate doar lui Ion. De altfel, sînt sigur, aici era cu totul în vacanţă, nici nu cred că avea ceva în lucru, vreau să zic, serios...

— Apreciaţi că preocupările literare erau lăsate pe planul doi ?

— Desigur.

— I-aţi citit cărţile publicate ?

— Cum să nu. Dacă nu v-au căzut în mînă pînă acum, vi le recomand cu căldură, n-o să regretaţi...

Căpitanul îl urmărea cu atenţie. Se părea că divagaţiile literare pe care le provocase îl deconectau de la subiectul de bază.

— Cînd l-aţi întîlnit prima oară pe Ioachim Moraru era deja prieten cu Ion Bălăşoiu ?

— Se cunoşteau din timpul războiului. S-au regăsit după ce Ioachim şi-a publicat prima sa carte.

— Da, mormăi căpitanul. Nu găsiţi că trăiau pe picior cam mare ?

— Fiecare avea veniturile sale. Nu-mi dau seama.

— Avea totuşi ceva în proiect ?

— Presupun că da. Nu mi se confesa, dar odată ce a apucat-o pe acest drum, intenţiona să nu se oprească la mijloc.

— Totuşi au trecut ceva ani de la publicarea ultimei cărţi...

— Era într-o perioadă de acumulări.

— Două cărţi în atîţia ani ?

Nu-i sprijini ideea. Din punctul său de vedere, Moraru era un mare scriitor.

— Spuneaţi acum cîteva minute că soluţia sinuciderii lui Moraru nu trebuie abandonată. De ce credeţi că s-ar fi sinucis ?

— Pentru că nu văd altceva...

— Aveţi vreo idee cum ajungem la mal ?

— Ştiu cu... Dacă nici dumneavoastră... cu atît mai mult cu... Am impresia că lucrurile s-au complicat. îmi vorbiţi de două crime... în măsura în care nu greşiţi şi aveţi suficiente indicii să le numiţi „crime“, atunci criminalul se află printre noi. Gîndul ăsta mă îngrozeşte !

— Se certau în ultima perioadă ?

— Cine ?

— loachim Moraru cu Ion Bălăşoiu.

— N-am observat.

— îl tapa de bani ?

— Oarecum... La ce vă ajută ?

— Ne ajută.

— Clara e pretenţioasă. Leafa sa nu era prea mare. Se ajutau, erau doar în familie.

— N-aţi simţit o anumită tensiune între ci ?

— Afară de cazul Cristina ?

— Da.

— Aveau uneori comportări ciudate. Ion, mai ales, îşi mai ieşea din pepeni. De ce nu v-aş spune ? loachim nu mai avea bani şi Ion nu părea să înţeleagă...

Gherasim Piticu plecă abătut capul.

— Numai atît ?

— Cc-aţi mai dori ?

— Despre Clara. Am o scrisorică. Aştept comentariile dumneavoastră.

Ii întinse hîrtia primită de la Cristina Savu. Gherasim Piticu parcurse rîndurile scrise de Clara Bălăşoiu şi adresate avocatului.

— De unde o aveţi ? Mi-a dispărut împreună cu o fotografie.

Căpitanul scoase şi fotografia şi o întinse scafandrului.

— Asta e ?

— Da. Sînteţi, văd, foarte bine informat. Clara şi avocatul... Doream s-o fac să renunţe. Ion Bălăşoiu putea să-i surprindă în orice moment şi era iute la mînie. M-am considerat întotdeauna un prieten al lui loachim Moraru şi, prin el, al întregii familii. Voiam să preîntîmpin un scandal. Am vizitat-o şi am luat-o cu binişorul. N-a negat. Surprinzător, mi-a spus că şi ea intenţiona s-o termine cu avocatul. Pornită pe panta destăinuirilor şi, probabil, să mă convingă, mi-a arătat şi o scrisoare pe care o pregătise să o trimită lui Ady. M-a rugat chiar să i-o dau eu avocatului pentru că se simţea urmărită de Cristina. Am luat-o. Fotografia... Da, fotografia mi-a dat-o într-o criză de adolescenţă. Voia să renunţe la avocat şi, totuşi, îi părea rău. Un sentiment confuz o domina în acele momente. A pus şi fotografia lîngă scrisoare şi mi-a spus să i le dau împreună. Să înţeleagă. Scrisoarea e... ciudată. Amestec de renunţare şi regrete... I-am promis că o să fac să ajungă la destinaţie şi, bineînţeles, să păstrez secretul. M-am întors în camera mea, gîndindu-mă că pînă seara voi găsi un moment potrivit, nu numai să-i înmîncz mesajul, dar şi să-i vorbesc. Pînă seara însă mi-au dispărut. Da. ăsta e cuvîntul, mi-au dispărut. Le pusesem în portmoneu. La masă

m-am dus în cămaşă şi mi-am lăsat portmoneul în haină. Cred că atunci mi le-a luat. Desigur, cineva dintre noi, interesat, pentru că nu mi-a dispărut nimic altceva. Imediat am bănuit-o pe Clara. Credeam că renunţase la acest pas. M-am dus la ea. Nu, nu dînsa le furase. De atunci nici nu-mi mai vorbeşte. Acum cred că le-a luat Cristina Savu. Căuta altceva, care nu mai era la mine. A găsit scrisoarea şi fotografia şi le-a luat. Nici eu nu ştiu de ce. După ce a murit Ion, desigur, nu mai au importanţă. Clara e liberă să facă ce vrea... De unde le aveţi ?

— Cum aţi presupus, de la Cristina Savu. Ce căuta în portmoneul dumneavoastră ?

— O altă fotografie. De data asta, a ei. I-o dădusem însă lui Ioachim. Poate vorbesc cu păcat, sau înţeleg eu altfel lumea, acum, mai la bătrîneţe. Nu mi-e frică de cuvinte, Cristina fusese o tîrfă. S-a agăţat de Cezar şi i-a căzut cu tronc. Am ezitat mult dacă să-i spun lui Cezar sau lui Ioachim. Pînă la urmă m-am decis să-i spun lui Ioachim. Să decidă el dacă e cazul să intervină. Lucrurile ajunseseră departe. Căsătoria părea iminentă... Ioachim a reacţionat energic, dar Cezar nu s-a potolit. V-am mai spus, lucrurile evoluaseră peste aşteptările mele. Credeam că-i ajut, dar mai mult am făcut rău. Trebuia să nu mă bag. Dar poţi oare trece nepăsător peste astfel de situaţii ? Cristina ştie tot. M-a vizitat într-o seară. E cu nervii la pămînt şi nici nu mai ştie ce face. îi este frică să nu-l acuzaţi pe Cezar... Nu, Cezar n-are nici un amestec. Cezar e nevinovat.

— Unde să ne îndreptăm ?

Neprimind nici un răspuns căpitanul se ridică şi

se îndreptă spre uşă.

— Cine e Angela Mitu ?, îl întrebă, întinzîndu-i mîna.

Gherasim Piticu .ridică din umeri.

— E prima dată cînd aud numele ăsta...

CAPITOLUL XVIII

— Ai terminat-o ?, întrebă căpitanul privind cartea din mîna lui Arşinel.

— Da.

— Cum ti se pare ? Ne ajută cu ceva ?

— Nu cred.

— Mai concret.

— E mai elaborată. Jurnalul e doar canavaua pe care a ţesut o poveste. Un medic, pe frontul de est, e ucis de un locotenent de intendenţă din gelozie. Războiul, – război, preia şi responsabilitatea acestei crime. Totul pe un fundal cenuşiu de tranşei pline de noroi, de răniţi purtaţi dintr-un spital în altul, de luptă surdă în care tunurile trag fără să ştie în cine.

— Şi locotenentul ?

— Războiul explică totul. Un glonte fără adresă... O întîmplare...

Vanica îl asculta cu gîndul aiurea. ,,Piesele“ de care dispuneau nu-şi găseau încă în totalitate „pătrăţelul“ lor dorit de căpitan. Nu erau două angrenaje. Era unul singur... Oare ? !

— Trebuie să mai verificăm ,,trecutul“. Dă telefon să vină şoferul Capră să te ia. Vezi cu ce se ocupa Bălăşoiu, ce-a fost cu Angela Mitu, cc-a declarat prin autobiografii... Ştii ce trebuie să demonstrăm ! Caută dovezi ! Scotoceşte tot şi asta în cel mai scurt timp. Dacă vei avea nevoie de ajutor nu pregeta să-l soliciţi chiar colonelului. Mi l-a promis la plecare. Acum, cînd sîntem pe punctul să demonstrăm imposibilul, toţi vor sări să te ajute. Vrem dovezi, înţelegi, dovezi ’

Se încălzise. Ar fi putut să-i întrebe mai multe pe viitorii soţi Moraru pe care-i avea la dispoziţie, dar dorea elemente din afară, neviciate de calcule şi fricǎ.

— Nu-ţi face griji, te înţeleg perfect. De ne-ar înţelege şi alţii... De acest pas depinde totul.

— Ai vreun dubiu ?

— Prea e complicat. Să fie viaţa aşa de complicată ?

— Viaţa, nu. Din păcate, noi discutăm despre moarte...

...Doctorul Untu îşi făcu apariţia ca o vijelie. Nici nu ajunsese bine în hol şi strigă în gura mare :

— Unde e detectivul ?

Auzindu-l, căpitanul ieşi în pragul uşii.

— Ţi s-au înecat corăbiile ? Te văd pleoştit de tot !

— Nu toată lumea poate fi dispusă... Mai întîi mulţumesc că aţi răspuns invitaţiei.

— Ai avut noroc că azi e duminică. Mi-am permis o scurtă pauză. Vreau să văd unde aţi ajuns.

— Nu prea departe. Mai ales c-am avut de învăţat şi citate... Ultimul, cel puţin, e o adevărată pildă de modestie.

— Bravos, tinere, încep să-mi schimb părerea despre dumneata. Se pare că poţi mai mult decît arăţi.

— Hapciu !

— Sănătate !

Intrară împreună în cameră.

— Cine-i criminalul ? *i*

— Nu ştiu. Hîrtia ce mi-aţi trimis...

— Să nu facem o tragedie dintr-o hîrtie. Deos fortioribus adesse. *

— Nu fac nici o tragedie, dar, „rien n'est beau que le vrai ♦♦ Vă rog să nu mă acuzaţi de imitaţie...

— Deloc, tinere. S-ar zice că-mi face chiar plăcere... Asta cine-a spus-o ?

— Pentru că vă pierdeţi timpul liber cu mine, vă spun : Boileau în epistola sa „L'éloge du vrai". Doctorul Untu îl privi surprins.

— Ai studiat asta ?

— Da.

— Ai avut nevoie în meseria dumitale ?

— Hapciu ! Vă rog să mă scuzaţi !

îşi scoase batista să-şi şteargă nasul. Doctorul Untu reluă foarte serios :

— Cred c-ai răcit. Să mă uit niţel la ochii dumitale.

11 examină fugar şi decise.

— Eşti răcit cobză. în miezul verii ! Intri imediat în pat !

---

b

♦ Latină : Zeii sînt de partea celor tari – Tacit în „Historiae" (IV. 17).

♦♦ Franceză : Nimic nu-i mai frumos ca adevărul.

— Vă rog, fiţi amabil, de mîine. Azi urmează să trag concluziile. Credeţi că le-aş putea trage din pat ?

— De ce nu ? Spui ce ai de spus şi apoi executarea ! N-o să ne ţii conferinţe.

Vru să adauge una din maximele sale ce le avea pregătite pentru orice ocazie, dar se opri.

— Şi dacă am nevoie de conferinţă, cum îi spuneţi, dacă nu mi-am cristalizat toate ideile ?

— Vrei să spui că încă nu ştiţi cine-i criminalul ?

— Cam aşa ceva.

— Ce-aţi făcut pînă acum ? Cu ce v-aţi ocupat ?

— Cu ancheta, încercă timid să se apere Vanica. Aţi lucrat în armată ?

Spre surprinderea sa, doctorul Untu răspunse afirmativ.

— Am un şef care vă seamănă, numai că nu-mi spune maxime, hapciu !, mă pomeneşte.

— N-o lua chiar aşa, tinere, am zis şi eu o vorbă...

— La ce v-aţi aşteptat ?

— Să-mi arăţi criminalul, să-l văd şi eu la faţă şi să-l scuip în obraz ! Dădeam mai mulţi bani pe dumneata. Se vede că m-am înşelat. Ex nihilo, nihil. *

Uitase lecţia de acum cîteva minute. Era realmente desumflat.

— Din păcate n-o să-l puteţi scuipa. Nu vă permite legea.

— Ce-mi vorbeşti, domnule, de lege ? Care lege ? Legea junglei, după care s-a condus el ? De legea asta îmi vorbeşti ? ! Te rog să mă scuteşti.

♦ Latină : Din nimic, nimic.

— Vorbeam de altă lege... Poate o să mă înţe-

legeţi la timpul potrivit.

Doctorul remarcă nuanţa nouă din glasul căpitanului. Speranţa începu să-i renască. Se vedea că era ros de curiozitate. Mai ales că avea şi un punct de vedere propriu asupra chestiunii, pe care dorea să şi-l verifice. Şi chiar şi nişte merite... Asta voise să spună prin răspunsul său de trei cuvinte : „Deus ex machina“. Se vedea deja în rolul zeiţei Artemis, coborîtă din ceruri în holul mare al Vilei Limpedea cu misiunea de a rezolva conflictul ! Numai că pentru a ajunge acolo, dorea să cunoască mai întîi punctul de vedere al detectivului. Şi pînă acum nu aflase nimic. Se uită]a ceas. Era ora 12.

— Cînd ai de gînd să-i dai drumul ?

— Imediat după masă.

— Nu poţi să începi mai devreme ?

— Nici un minut mai devreme. Vreau ca toată lumea să fie adunată. Acum, dacă nu vă supărăţi, vă rog să mă scuzaţi cîteva minute. Mai am cîteva probleme de pus la punct.

Doctorul înţelese că prezenta sa în camera detectivului nu mai era dorită. Ieşi bosumflat. Abia acum căpitanul respiră uşurat. Avea nevoie de cîteva clipe de linişte pentru a-şi pune în ordine ultimele idei.

*

♦ *

Masa era întinsă ca întotdeauna. Maria Brebu îşi pusese în joc toată experienţa şi reuşise să-i dea un aspect deosebit. Un buchet de flori de cîmp, proaspăt culese de hotelier, trona în holul mare al vilei. Farfuriile erau ameţitor de albe pe fondul roşu închis al feţei de masă, aleasă astăzi în mod

deosebit din cele patru rînduri de care dispunea. Tacîmurile şi şerveţelele erau aşejzate cu o scrupulozitate matematică, exact în locul potrivit, cu un sîmţ al proporţiilor pe care nu l-ai fi bănuit la gospodină, condamnată să suporte pe picioarele sale o greutate de peste o sută de kilograme.

La masă erau puse trei tacîmuri în plus. Pentru doctorul Untu, pentru hotelier şi chiar pentru ea. Un vin negru pregătit din timp în beciul vilei urma să creeze mesenilor, pe cît posibil, o dispoziţie mai optimistă, avîndu-se în vedere că turiştii, în totalitate, mai mult sau mai puţin, erau în doliu. Din această cauză, cu excepţia poate a florilor de cîmp, totul păstra o nuar.ţă sobră, adecvată momentului.

Era ora unu, zi de duminică. Doctorul Untu se aşează zgomotos în locul repartizat în capul mesei. Urmară în linişte, Clara Bălăşoiu tristă, îmbrăcată în negru (o prindea atît de bine, îneît aveai impresia de doliu căutat), viitorii soţi Moraru, palizi şi urmăriţi de trac, dar străduindu-se să păstreze o ţinută demnă de familia Moraru, Gherasim Piticu şi avocatul Sever.

Depăşit de evenimentele la care asistase în ultimul timp, îşi făcu apariţia şi hotelierul Brebu. Părea stingherit în faţa atîtor oameni mult mai înstruiţi ca el şi mai că ar fi dat înapoi şi s-ar fi reîntors bucuros la bucătărie, dacă Brebu Maria, soţia lui de drept şi de foarte mulţi ani, nu i-ar fi dat un ghiont amical în coaste care l-a propulsat definitiv şi irevocabil pe locul stabilit pentru el.

în cele din urmă, sosi Arşinel şi Vanica. Cît despre căpitan nasul îi era mai roşu ca de obicei şi, de neînţeles, depunea eforturi să şi-l menţină în

această stare, frecîndu-l zdravăn la fiecare 30 de secunde cu o batistă de dimensiuni apropiate cu ale unui prosop. Gestul cu batista era însoţit permanent de un „hapciu*’ puternic, ceea ce i-a făcut pe mulţi din cei adunaţi la această masă să regrete prezenţa lor acolo.

Doctorul Untu, pentru care starea detectivului lua proporţii nebănuite, încercă o tentativă de izolare a bolnavului dar, pînă la urmă, fu nevoit să renunţe şi să-l accepte printre comeseni într-un colţ cît mai îndepărtat. Era în această acceptare şi o recunoaştere a faptului că nu se putea lipsi de căpitan, aşa cum o piesă care se respectă, nu se poate lipsi de eroul principal în actul final. Cu excepţiile de rigoare, puse, mai ales, pe seama doctorului, masa a decurs plat, fără alte momente notabile.

CAPITOLUL XIX

După ce şi ultimele bucate fură înghiţite şi tăcerea care domina încăperea devenise stînjenitoare, căpitanul se ridică de pe locul său îndepărtat şi se apropie de centrul încăperii :

— Astăzi urmează să vă reîntoarceţi acasă. Din păcate, mai puţini decît aţi venit... loachim Moraru şi Ion Bălăşoiu au fost asasinaţi...

Vorbele căpitanului izbiră în plin. Un murmur de dezaprobare cuprinse toată adunarea. Turiştii îl

privirii cu neîncredere, rece. Vanica aşteptă să se facă linişte, apoi continua imperturbabil.

— Mai întîi, Ion Bălăşoiu. Totul pleda pentru un înec banal. Era însă greu de acceptat că cineva putea să moară înecat cu echipamentul de care dispuneţi. loachim Moraru mi-a făcut o prezentare a locului în care s-a înecat, zona de nord a lacului, pe care o ocoleaţi în timpul pescuitului. Ne-am întrebat de ce tocmai acolo ? N-am găsit decît un răspuns : acolo era singurul loc în care se putea explica înecul ! în altă parte a lacului, cu toată adîncimea sa, orice accident s-ar fi putut evita prin simpla ridicare la suprafaţă ! Ipoteza unui atac de cord a fost respinsă de medicul Untu încă de la început. Moartea lui loachim Moraru, prin otrăvire cu cianură de potasiu, la 48 de ore de la primul deces, ne-a canalizat forţat eforturile în această direcţie. Crimă sau sinucidere ? După primele cercetări neam oprit la prima soluţie şi la un cerc de bănuiţi : toţi cei prezenţi în această vilă. Şi, îndeosebi, la Cezar Moraru. Argumentele : l-a vizitat în seara respectivă pe unchiul său, (i s-au găsit amprentele pe braţele fotoliului) şi l-a ameninţat cu moartea. Mobilul : căsătoria sa vis ă vis de dezmoştenire. Nu ne rămî- nea decît să-l arestăm. N-am făcut-o, deşi Cezar Moraru a negat mult timp prezenţa sa acolo în seara crimei. Şi tocmai această prezenţă punea în dubiu culpabilitatea sa ! între timp, constatăm că şi Ion Bălăşoiu a fost ucis. Tubul de alimentare cu amestecul de oxigen al costumului său fusese tăiat. Criminalul, pentru că acum eram convins de crimă, înotase alături de el şi în momentul cînd a conside- ' rat că nu poate fi surprins, pe la spate., cu un cuţit, i-a tăiat tubul şi l-a împiedicat să se

ridice la suprafaţă, ţinindu-l de butelii. Ion Bălăşoiu a fost ,,forţat” să moară. Din acest moment, aveam de investigat două crime. Ordinea în care s-au întors participanta de la ultima partidii de pescuit a exclus din cercul bănuiţilor din capul locului, pe lingă avocatul Sever şi Gherasim Piticu care n-au luat parte la pescuit din diverse motive, pe Cristina Savu şi Clara Bălăşoiu care au ieşit din apă după maximum jumătate de oră, timp insuficient, aşa cum ne-am convins (verificările le-a făcut un scafandru al nostru) pentru a ajunge pînă la zona nordică a lacului unde a fost găsit Ion Bălăşoiu. Mai rămîneau Cezar Morarii şi unchiul său, întorşi ultimii. Din nou Cezar Moraru ! Nu l-am arestat nici de astă dată, din cauza unor peşti... Peştii pe care i-a prins. Insist asupra acestui amănunt pentru că a dus la descoperirea criminalului. Drumul dus şi întors pînă în punctul nordic al lacului pentru un înotător bun durează o oră, exact perioada în care s-a întors Cezar Moraru. Rezultă de la sine, prin eliminare, criminalul era cel sosit în aceeaşi perioadă de timp, dar fără □eşti... Ultimul ce mai rămăsese în discuţie : loachim Moraru.

Căpitanul privi asistenţa. Doctorul Untu, care avea, desigur, multe întrebări de pus, dacă nu de contrazis, prefera, împotriva firii sale, să tacă. Clara Bălăşoiu şi Cezar Moraru erau însă stupefiaţi. Nu le venea să creadă că unchiul lor fusese un criminal. Erau gata să protesteze, dar instinctul de conservare îi făcu să păstreze tăcere. Poate e mai bine aşa. Criminalul e mort. Şi ce dacă e unchiul lor ? E mort, nimeni şi nimic nu-i mai poate face ceva. Bănuiala care plana şi deasupra lor trecuse. Cristina

Savu gîndea chiar în perspectivă. Cezar Moraru putea să privească viitorul fără teamă. loachim Moraru, temutul loachim Moraru care se împotrivise atîta căsătoriei lor, înlăturase, chiar şi după moartea sa, acuzaţia care apăsase pe umerii firavi ai logodnicului ei. Cît despre împotrivire, din punct de vedere moral, rămînea fără efect în faţa celorlalţi. Era împotrivirea unui criminal... Gherasim Piticu privea în podea un punct care nu exista dccît în închipuirea sa. Îmbătrînise mult în aceste clipe. Doar avocatul se arăta neconvins.

— Se pare cîî nu sînteţi de acord ?, îl întrebă căpitanul.

— N-aş putea spune că m-aţi convins. Nu cred că există o instanţă din lume care să condamne un om pe baza argumentelor care le-aţi adus. Probele sînt... foarte subţiri. Norocul dumneavoastră, dacă cuvîntul poate fi folosit în situaţia de faţă, este că acuzaţi un mort. Ca avocat al familiei nu sînt însă de acord să-i pătaţi memoria. O să protestez oficial.

— Nu vă împiedică nimeni s-o faceţi.

— Nu vreau să mă înţelegeţi greşit. Mi se pare logic ce susţineţi. Numai că nimeni nu condamnă un om după logică, ci după logica faptelor. Atît doream să subliniez şi în acest sens voi acţiona la timpul potrivit.

Căpitanul, care se aştepta la unele obiecţii concrete, îşi continuă expunerea :

— Argumentele, – mai bine-zis faptele, sînt silit să-l completez pe avocatul Sever, par subţiri numai în această fază a expunerii. Să revenim însă la îl oodoua crimă. Cel mai mult ne-a mirat lipsa oricărei urme de otravă în vreo cană, pahar, ceva. Eram nevoiţi să acceptăm că Cezar Moraru, după ce i-a

administrat otrava, a şters orice urmă şi a pus totul în ordine, cu speranţa că nimeni nu va remarca prezenţa sa la locul crimei. Aici intervine o idee fericită a doctorului Untu care ne sugerează cum s-a produs crima. După cum ştiţi, loachim Moraru era bolnav de diabet şi lua la fiecare două zile un medicament pe bază de insulină, numit insulid. Acest medicament, produs de o firmă din R.F.G., se livrează în plachete de cîte douăsprezece drajeuri. (Scoase din buzunar o plachetă de insulid şi le-o arătă). Pe de o parte a plachetei este înscrisă denumirea medicamentului, pe partea cealaltă e denumirea firmei iar între foiţele subţiri de aluminiu sînt prinse drajeu- rile. Ceea ce vedeţi acum este o plachetă de insulid pe care mi-a trimis-o doctorul Untu. (Scoase a- poi încă o plachetă consumată şi le-o arătă.) Comparaţi-o cu aceasta a lui loachim Moraru. Din punct de vedere al compoziţiei drajeurilor, analizele efectuate n-au constatat vreo diferenţă. Doctorul Untu a observat însă altceva care n-are nici o legătură cu profesia sa. Pe plachetele cu insulid pe care le avea, numele firmei înscrise pe spate este răsturnat în raport cu numele medicamentului de pe faţă. Priviţi acum placheta lui loachim Moraru. Numele firmei este înscris normal, nu răsturnat ! Făcînd a- ceastă descoperire am înţeles cum s-a produs crima. Criminalul ştia de boala lui loachim Moraru şi de medicamentul pe care şi-l administrează. Mai mult, ştia şi frecvenţa în care îl lua. Pentru a-l omorî i-a sustras o plachetă pe care urma s-o folosească, a dezlipit cele două foiţe de. aluminiu şi a înlocuit un

drajeu de insulid cu altul, umplut cu cianură de po-
* tasiu, îmbrăcat într-o cămaşă digerabilă de sucul gastric. Bineînţeles, aspectul exterior era identic. Apoi a lipit la loc cele două foiţe aşa cum ar fi fost normal, cu numele firmei şi al medicamentului nerăsturnate unul faţă de altul. înţelegînd cum s-a produs crima am extins cercul bănuiţilor, alibiurile unora sau altora nemaiputînd fi luate în consideraţie. Schimbarea drajeului putea fi înfăptuită de oricine cu mult înainte de seara în care a avut loc moartea lui loachim Moraru ! ...Ştiam cum s-a produs crima, dar, practic, eram ca la început. Obligaţi revenim la „soluţia“ Cezar Moraru...

— Nu-i adevărat, protestez, strigă Cezar Moraru.

— Vă jur că e nevinovat. Nevinovat !, îi sări în ajutor Cristina.

— Nu e nevoie să vă juraţi. Aşa cum spune avocatul Sever, faptele contează. Şi faptele, din păcate, nu vă sînt favorabile. Mărturia Cristinei Savu rămîne fără efect prin comparaţie cu mărturiile lui Gherasim Piticu sau a soţilor Brebu... în faţa oricărei instanţe, Cezar Moraru e vinovat de moartea lui loachim Moraru. E adevărat, .domnule avocat ?

— Oricît de greu îmi e să confirm, ca avocat, numai ca avocat, recunosc că împrejurările nu-i sînt favorabile.

Uitîndu-se apoi spre Cezar Moraru îl întrebă mîhnit :

— Ai putut să faci asta ?

— Nu, li-am făcut-o ! Nu-mi pasă ce spun soţii Brebu ! Nu l-am ucis eu şi vă rog să înţelegeţi asta ! Nu sînt încă nebun şi ştiu ce-am făcut. M-am certat cu el, l-am ameninţat, într-un fel, cu moartea,

dar nu l-am ucis eu. Şi nici n-aveam de gînd s-o fac nici dacă mă dezmoştenea. Sînteţi pe un drum greşit !

Se ridicase în picioare pentru a da mai multă greutate ultimelor cuvinte, apoi se lăsă să cadă în scaun, rămînînd nemişcat.

Căpitanul se grăbi să continue.

— Dar care ora drumul bun ? Exista o şansă... Una la mie... Criminalul să-şi li lăsat amprentele la faţa locului, adică pe tabletă, prea sigur pe „me- todaᵘ sa... O şansă pe care n-am neglijat-o. Colegul meu, locotenentul major Arşinel, ii analizat placheta în întregime, milimetru cu milimetru şi a descoperit amprentele lui loachim Moraru pe care le-am considerat ,,normale'' şi, în plus, ceea ce speram : încă una. O comparăm cu amprentele tuturor celor prezenţi aici de faţă şi pe care vi le-am luat pe o cale sau alta. Stupoare ! Nu aparţinea vreu-nuia. O idee bună care nu ne ajutase totuşi să înaintam în descoperirea adevărului. Atunci ne-am amintit că nu verificasem încă o persoană. Era .de datoria noastră s-o facem. L-am rugat pe doctorul Untu să-mi trimită de la morgă amprentele lui Ion Bălăşoiu, singurele pe care nu le posedam. Le-am comparat. Aceleaşi volute şi depresiuni ! Astfel Cezar Moraru iese din joc. Aveam acum soluţia : Ion Bălăşoiu schimbase drajeul otrăvindu-l pe loachim Moraru...

Căpitanul se opri din expunere. Doctorul Untu, fair-play, îl privea cu simpatie. Ceilalţi erau incapabili să se exprime în vreun fel. încet, încet, încrederea îşi făcea loc în mijlocul lor. Noul criminal era tot mort. Mai mult chiar, era şi victimă

! Şi invers... Erau recunoscători căpitanului pentru cele descoperite. Uitaseră, pentru moment, prin cîte tre*t* cuseră, respirau uşuraţi că se termina aşa... Chiar şi avocatul nu se putu abţine să nu remarce :

— Logic şi mai ales bazat pe fapte ! Sínt, desigur, mihnit că s-au petrecut în mijlocul nostru... O pată asupra tuturor. N-aţi vrea să ne spuneţi şi ce i-a determinat s-o facă ?

— întrebarea care mi s-a pus ne întoarce cu ani în urmă. După terminarea războiului. loachim Moraru, devenit capul familiei prin moartea fratelui său Pascal Moraru, nu s-a dovedit prea întreprinzător. Mai multe meserii pe care le-a practicat nu l-au ajutat să depăşească un anumit nivel. S-a hotărît să scrie şi să bată drumul redacţiilor. Prima sa carte „Atunci s-^a născut ziua“ este primită favorabil de critică. Urmează o a douéi carte „Corăbiile negre“, de asemenea, apreciată. Viaţa sa capătă astfel un alt sens. într-o zi apare însă Ion Bălăşoiu, cunoştinţă din timpul războiului, şi noul venit se bucură de la început de favoruri deosebite. Mai mult chiar, Clara Bălăşoiu. acum domnişoară în toată puterea cuvîntului, nu-l lasă deloc indiferent. Spre surprinderea tuturor, lucrurile avansează şi Ion Bălăşoiu îi cere lui loachim Moraru mîna unicei sale nepoate. Nu putea fi căsătorie mai nepotrivită, dar loachim Moraru acceptă. Cu toate acestea căsătoria nu l-a făcut fericit pe Ion Bălăşoiu. Clara rămîne pentru el o străină. Era soţia sa, e adevărat, dar numai cu numele.

Trec ani, loachim Moraru nu mai scrie nimic. Situaţia sa la Fondul literar e dezastruoasă.

Ultima amînare era cu scadenţă apropiată. Trebuia predat manuscrisul în contul căruia ridicase avansuri apreciabile?. Un manuscris care nu exista. Venituri care nu mai acopereau cheltuielile. Apar corturile. Tablourile dispar unul după altul. Ion Bălăşoiu e din ce în ce mai pretenţios în cererile sale, scriitorul e din ce în ce mai lipsit de resurse. Conflictul avansează. loachim Moraru se decide să-l suprime pe. Ion Bălăşoiu. Un „accident“ în timpul pescuitului...

Căpitanul făcu o scurtă pauză şi-şi puse un pahar cu sifon pe care-l bău pînă la fund. Apoi îşi şterse nasul, zgomotos, cu batista sa cadrilată. întrucît nimeni nu interveni, continuă :

— E oare atît de simplu să condamni un om la moarte ? Lucrurile sînt mai complicate... După război, loachim Moraru intrase în posesia unui manuscris al unui ofiţer, mort pe front, pe care l-a publicat, cu unele adăugiri, sub titlul „Atunci s-a născut ziua“. Ion Bălăşoiu intră în scenă după oubli- carea acestei cărţi, care poartă şi subtitlul „Întîm- □lare de război“. O întîrrtplare care îi era cunoscută ui Ion Bălăşoiu şi dorea să-l întîlnească pe autor. Şi-l întîlneşte. Numai că loachim Moraru nu e ofiţerul pe care-l cunoştea ci un necunoscut. Plagiatul e clar, urmează şantajul. Clara Moraru devine Clara Bălăşoiu iar parte însemnată din veniturile şi averea lui loachim Moraru trec în posesia sa. De la un timp însă scriitorul începuse să dea dovadă de nesupunere şi să nu mai accepte şantajul la care era supus. loachim Moraru intrase în posesia unor date din trecutul lui Ion Bălăşoiu care-i permiteau un grad de libertate. O tînără,

Angela Mitu, prietenă . apropiată a lui Ion Bălăşoiu, murise cu cîţiva ani în urmă în condiţii dubioase : o întrerupere ilegală de sarcină. Cercetările nu dăduseră nici un rezultat, fata ducînd secretul în mormînt. Bănuit de intervenţie a fost însă Ion Bălăşoiu, prietenul oi, cum am spus, şi în plus, cadru medical. Lipsind dovezile, Ion Bălăşoiu scăpase pînă la urmă basma curată.

loachim Moraru aflase însă de acest caz şl unele amănunte care-l puneau pe gînduri pe Ion Bălăşoiu. Se punea problema desfacerii căsătoriei sale cu Clara... Se vedea deodată înlăturat din cale. Nu putea accepta această situaţie care-l readucea la condiţia sa modestă de la început. Trăiau pe picior mare şi nu mai voia să dea înapoi. Era un orgolios şi iute la mînie, după cum s-a exprimat cineva dintre dumneavoastră în cunoştinţă de cauză... Ce a urmat, cunoaşteţi. Cînd loachim Moraru îl „îneca“ pe Ion Bălăşoiu era şi el deja condamnat la moarte. Ho- tărîrile au coincis în timp, realizările cu mică diferenţă. Două crime, doi criminali. Victime şi asasini... Asta-i tot... ,

Fără să mai spună un cuvînt căpitanul părăsi încăperea urmat de Arşinel. Afară îi aştepta şofe-rul Capră cu maşina pornită.

— Victorie ?

— Dimpotrivă.

— Ne întoarcem acasă şi nu arestăm pe nimeni ?

— Nu...

— Nu pricep nimic. Mă rog, eu nu sînt decît plutonier major... Ana, cel puţin, o să se bucure...

CAPITOLUL XX

Căpitanul urcă grăbit cele cîteva trepte risipite artistic pînă la intrarea în Sediu, urmat de Arşinel, nu cu toată convingerea, după cele două

ore de zăpuşeală petrecute în maşină pe drumul de întoar

cere, clar cu dorinţa intimă de a trece cit mai repede şi peste acest moment mizer al existenţei sale de subordonat.

' Le deschise plutonierul major Ana Radulian. de parcă pînă atunci nu făcuse decît să pîndească uşa.

— Aţi sosit la momentul potrivit !, spuse ea, aflată în civil de data asta, adică intr-o rochie nouă şi care ar fi trebuit să-l dea gata pe căpitan de la prima vedere, după certitudinile înşirate în faţa oglinzii de tanti Miţi, văduvei şi mătuşa plutonierului, exemplar demn al unei generaţii care mai credea în miracole. Căpitanul, crescut sub alte auspicii, din sîmburi ţărăneşti şi incapabil la o vîrstă cel puţin împlinită să distingă bejul de maro, trecu pe, lîngă Ana şi de data asta fără să observe starea fre- mătîndă a plutonierului în ,,ambalajul“ său de import şi se opri exact în spatele biroului unde începu să scotocească febril. Scoase o hartă şi o întinse pe birou. Potrivi braţul lămpii îneît să cuprindă tat dreptunghiul divers colorat după care se întoarsa spre colaboratori, ştergîndu-şi insistent nasul. Pri- vindu-l, plutonierul major ajunse la o concluzie care-i picură durere în suflet : căpitanul era bolnav.

Vanica însă nu părea să dea atenţie răcelii OP care era stăpînit în ultimul timp. Avea cu totul alte preocupări.

— îţi aminteşti discuţia noastră după ce am as cultat înregistrarea scriitorului ?, întrebă căpitanul.

— Da, plină de idei, îl ironiză Arşinel.

— Ideile noastre, bune sau rele... Ceva rămîne valabil chiar după ce am închis cazul dc la Vila Limpedea. Presupui ce ?

— Aştept mai bine să-mi spui. Nu mai vreau să tot fac presupuneri.

— Ani. admis că jurnalul nu e ficţiune literară. Toată susţinerea noastră a plecat de aici.

— Şi ?

— Dacă jurnalul e „adevărat“, de ce n-ar fi şi înregistrarea ? Acum iii atent ce urmează : loachim Moraru căuta lada. Din cauza asta nu publica încă jurnalul. Ion Bălăşoiu îi deschisese ochii că evenimentele din jurnal se petrecuseră în realitate. Tot circul cu pescuitul subacvatic era făcut să dea o explicaţie acestei căutări. înţelegi ?

— Probabil din această cauză n-am găsit această parte din jurnal. O ascunsese.

— Sau o distrusese. Astfel se explică şi înregistrarea. Vezi urmarea ?

— Văd şi nu mă bucur. Vrei s-o găsim noi... S-o luăm de la capăt...

— Exact.

Ana Radulian scoase un suspin care trecu neobservat de căpitan, atent la harta din faţa sa.

— Numai lacuri. De toate mărimile şi adîncurile. Unde credeţi că se află punctul căutat ?, întrebă căpitanul.

întrebarea era cu totul retorică, plutonierul ne- fiind deloc în temă şi cu alte griji, iar locotenentul sătul de întrebări. Nici căpitanul nu se aştepta la un răspuns concret, aşa că reluă apatic, împungînd harta cu degetul arătător.

— Asta e lacul nostru. Vila Limpedea e pe aici. Sînt patru lacuri în zonă similare. Nu ne putem apuca să le arăm pe toate...

După acest scurt monolog, căpitanul părăsi

încăperea cu harta şi batista în mînă, făcîndu-i semn din mers lui Arşinel să-l urmeze în biroul colone-
lului, în timp ce Ana Radulîan, rămasă singură în birou, privea neputincioasă uşa ce tocmai se închi-
' sese în urma căpitanului. Cînd s-au întors, păreau mult mai îngînduraţi şi după felul cum începură să-şi pună ordine în hîrtii, Ana înţelese că se pregăteau din nou de plecare. („Măcar de-ar fi sănătos !... Cu cîteva ceaiuri l-aş fi pus pe picioare !“)

* * *

într-o zi de vară tîrzie, căpitanul şi Arşinel băteau la poarta unui ocol silvic. Un paznic bătrîn, îmbrăcat în uniformă de pădurar, le deschise alungind cîinii din preajma porţii.

— Bună seara.

— Bună, precum ziceţi, dar ce vînt vă abate pe la noi ?

— Ne lăsaţi să intrăm ?

Le deschise poarta larg şi le făcu semn să intre.

— Nu vă e frică ? Doi necunoscuţi, în putere...

— De ce să-mi fie ? Cui i-e frică nu stă în mijlocul pădurii... Nu mai spun că ciobăneştii-s cu ochii pe dumneavoastră. La o adică, doar un semn...

Arătă cu mîna spre cei doi cîini lăţoşi, mari cît un viţel fiecare, întinşi acum la umbra cerdacului, cu limbile roşii atîrnîndu-le din gură.

îşi scoseseră legitimaţiile şi brusc paznicul luă o atitudine mai oficială.

— De cînd sînteţi paznic pe aici ?

— De după război. Am uitat şi anii...

— Chiar aşa ?

— După ce m-am întors, c-am fost prizonier, m-am oprit la ocol şi-am rămas aici... Am o mînă beteagă...

— Ocolul ?

— Vechi şi el, de dinainte de război. Un leat cu mine !

Paznicul încercă să rîdă dezgolindu-şi dinţii rari şi negri. Cum nimeni nu-l urmă redeveni serios şi tăcut.

— Ne interesează o istorie din ’44. Poate aţi auzit... într-un ocol ca ăsta în luna septembrie 1944 era cantonată o companie de nemţi. La ocol erau şi două romînce, surori. Au murit mulţi atunci... Căutăm ocolul şi, dacă-i posibil, surorile...

Paznicul se gîndea cu gura întredeschisă. Mîna stingă îi at-îrna inertă pe lîngă corp accentuindu-i infirmitatea. Cîteva momente doar, după care, brusc, dădu semne de înviorare.

— Cred că ştiu cîte ceva. A fost tărăboi maqe.

— Exact, îl aprobă Arşinel.

— Din auzite, că eu m-am întors în ’47. Dar dacă-l căutaţi acum, apoi n-aveţi noroc.

— De ce ?

— L-au înghiţit apele.

— Cum adică ?, continuă căpitanul.

— Lacul de acumulare, hidrocentrala. Praful şi pulberea s-a ales din tot...

Arşinel nu-şi putu stăpîni un gest de surpriză. Căpitanul se scărpină în cap, sub privirile

înţelegătoare ale paznicului. ,

— Şi femeile ?

— Surorile alea ?

— Da.

— Cine mai ştie. Or fi babe de-acum...

— Şi satele din împrejurimi ?

— Le-au mutat.

— Unde ?

— Mai în munte.

Arşinel scoase o hartă. Alta decît cea consultată pînă atunci. Paznicul, spre surprinderea ,,flăcăilor“ părea familiarizat cu dreptunghiul de hîrtie.

— Puteţi să ne spuneţi pe unde era ocolul ? Harta e de dinainte de construcţia hidrocentralei.

Bătrînul se aplecă asupra hărţii cu smerenie. Arşinel încercă să-l ajute.

— Aici e ocolul în care ne aflăm. Pe aici am venit. Cam pe acolo sînt satele Cosmcşti şi Vîntureasa.

— Da, da, repeta paznicul urmărind cu-n deget bont punctele arătate de căpitan. Apoi se dumiri şi puse sigur degetul pe un punct.

— Aici, la capătul drumului. Nu-i arătat, dar acolo a fost. Acum pînă la cotă totu-i numai apă.

înconjură cu mîna o suprafaţă de pe hartă, localizînd lacul de acumulare. Arşinel îl urmărea atent în timp ce căpitanul se ridică de pe bancă stîrnind un mîrîit dinspre partea .,ciobăneştilor“, care-l făcu să revină la poziţia iniţială.

— Şi satele pe unde-s acum ?

— Trebuie să fie pe aici, desigur ce-a mai rămas din ele, c-a fugit ţăranul la oraş.

înfipse degetul într-un alt punct de pe hartă, co-

lorat în maroniu.

Arşinel scoase un creion şi făcu un cerc în zona arătată.

— Cum sc cheamă satele alea ?

— Şi-au schimbat numele, de, şi obiceiurile, că au şi lumină electrică. Unul se chema Porceşti, creşteau oamenii porci... După mutare nu le-a mai convenit numele şi l-au schimbat în Creasta. Celălalt sat. mai arătos, cum naiba îl chema c-am uitat, da, şi doar baba mea-i de pe-acolo..., Dumnezeu s-o hodinească, da, ca să vezi... Malu îi zicea şi parcă tot Malu a rămas.

— Ştie lumea nemţeşte pe acolo ?

— Da' de unde ! Ţărani din tată-n fiu, ce să facă dînşii cu nemţeasca ?

— Nu vă amintiţi ? Două surori, la ocol, aici !, căpitanul îi arătă punctul pe hartă.

Paznicul dădu să se gîndească apoi renunţă. Nu-şi amintea nimic altceva decît doar că fusese prăpăd pe-acolo. Apoi, deodată îi îmbie :

— Să vă dau ceva să beţi ? Am o apă rece şi bună.

— Mulţumesc. O gură doar, că sîntem grăbiţi, spuse căpitanul privind spre cîini. Paznicul, înţele- gîndu-i temerile, îl linişti.

— Nu vă temeţi. Dacă staţi locului nu vă fac nimic.

Rămaşi singuri, Arşinel explodă.

— Am alergat degeaba ! Atîta muncă ! Hidrocentrala a schimbat toate datele problemei.

Căpitanul privea atent harta întinsă pe masă, într-un tîrziu ridică ochii şi spuse apăsat.

— N-am alergat degeaba. Ştim unde era ocolul. Un prim punct cîştigat. Şi unde s-au mutat satele. Alt punct cîştigat.

— Sau pierdut !

— Cît ştim şi nu orbecăim, cîştigat. Şi încă ceva, mult mai important.

— Ce ?

— Lacul din jurnal.
— Lac de acumulare !
— Inexact !
— Inexact ? !
— Da. Urmăreşte relieful. Lacul de acumulare e obligat să se întindă pînă aici. Şi ce se vede mai la sud, cu albastru ? De ce n-ar fi lacul nostru ?

Arşinel nu-i răspunse. Privea zona arătată de căpitan pe hartă cu speranţa că Vanica a pus pune- – tul pe i.

Paznicul se întoarse cu o cană mare de lut plină cu apă şi nişte pahare din sticlă groasă în care se vinde muştar la băcănie. îi servi fără zgîrcenie, după care scoase de la sîn o butelcă brumărie, cu o licoare ce bătea spre negru, care-l făcu pe Arşinel să-şi schimbe pe loc părerea asupra vieţii în general şi particular. Doar căpitanul preocupat de alte chestiuni nu remarcă reala cauză a optimismului subit al subalternului său şi puse totul pe seama descoperirii ce tocmai o făcuseră.

— Şi Capră ?
— Ce-i cu el ?
— Să stea, aşa, singur cuc ?
— Cum adică ?
— Să-l invităm, ziceam. Să-i fac o strigare ?
— La ce ?, întrebă căpitanul.
— La...

Abia atunci observă căpitanul schimbarea în peisaj şi ameninţarea ce plana asupra şoferului Capră.

— Să-l chemăm, dar la un strop de apă !

Capră sosi la chemarea cunoscută a locotenentului major punînd cîinii în poziţie de luptă cu mult

înainte de apariţie, la primele păcănituri ale motorului supraturat în panta spre ocol. Paznicul linişti cîinii. Pe nebăgate de seamă apărură pe masa în jurul căreia se aciuaseră, un calup de brînză proaspătă şi cîteva cepe moi, de apă, apreciate pînă şi de căpitan. Doar şoferul Capră stătea într-un colţ al mesei şi nu se bucura după cum sperase Arşinel.

— Ce iaci, nu ţi-e foame ?

— Nu.

— Nici sete ?

— Mulţumesc, nu.

— Eşti bolnav ?

— Nu.

— Atunci ce ai ?

— Sînt în timpul serviciului.

— Şi noi unde sîntem ? !, întrebă intrigat locotenentul major. Unde ?

— Am necazuri.

— Cu maşina ?

— Nu, cu mine.

— Altă belea.

Căpitanul tocmai luase o bucăţică mică de brînză cît o vitamina C şi rămase cu ea deasupra limbii. ‘ Cum dialogul n-a mai continuat se hotărî s-o mestece. încă două-trei ,,drajeuri“, după care rupse colectivul din starea inactivă în care se afla cu tot murmurul de dezaprobare al locotenentului. La poartă, paznicul îi întinse mîna sănătoasă şi-i zise :

— Văd că plecaţi. Nu v-am spus pentru că nu m-aţi întrebat, dar acum vreo lună, poate mai bine, m-au mai vizitat doi domni ca dumneavoastră şi tot

de ocolul cu nemţii m-au întrebat...

Căpitanul îşi ascunse cu greu mirarea.

— Nu le-am spus nimic. Nu s-au legitimat şl dacă nu s-au legitimat... O făceau pe turiştii...

— Cum arătau ?, întrebă căpitanul.

— Apâi nu prea pot să vă zic. Bălăiori, oameni în toată firea. Unul părea mai înalt. El a vorbit tot timpul. Celălalt n-a scos o vorbă. Avea tot o hartă ca a dumneavoastră, dar parcă nu scria pe românește în ea... A, da, purta ochelari de soare. Au plecat îngînduraţi.

— N-aţi mai remarcat nimic la ei ?

— Drept să vă spun, m-am bucurat cînd am scăpat de ei... Şi harta aceea... De vorbit, vorbea ca mine, era român, dar nu s-a legitimat... Eu, tovarăşe, dacă cineva nu se legitimează...

— Cam ce. vîrstă aveau ?

— Păi ăla de-a vorbit să fi fost cam la 55-60 de ani. Celălalt o ţîră mai tînăr. Avea părul mai lung de-şi ascundea chelia cu el...

— Erau pe jos ?

— Nu, cu o maşină Dacia 1300.

— Ce culoare ? -

— Galbenă... parcă galbenă...

— Mai era cineva în maşină ?

— Nu. Chelosul conducea.

— încotro au luat-o ?

— Au urcat spre munte.

— Vă amintiţi cumva numărul maşinii ? -

— Drept să vă spun, nici de culoare nu prea sînt sigur.

— Dar data mai exactă cînd v-au vizitat ?

— V-am zis. Cam o lună... Nu, luasem banii, deci mai mult, parcă într-o sîmbătă... Da, cam cinci săp-

tămîni... Doamne, cum.trece timpul !

Căpitanul nu-i mai puse memoria la încercare.

— Vă mulţumesc. Dacă vă mai amintiţi cîte ceva, vă rog .să mă sunaţi. Şi dacă vă mai „vizitează“ cineva interesat de ocol, să-mi daţi imediat de veste... ,

li întinse o carte de vizită cu numărul său de telefon. Apoi îşi dădu seama de inutilitate. Ocolul n-avea telefon. Continuă :

— Oricum, găsiţi o modalitate să mă informaţi. Din sat...

Se urcară în maşină. Paznicul îi petrecu cu privirea pînă se pierdură în depărtare. Arşincl îl provocă pe căpitan :

— Ai. idee cine erau ?

— E evident. Chelosul era Ion Bălăşoiu, celălalt loachim Moraru...

— Aşa gîndeam şi eu, comentă Arşinel şi apoi reluă dialogul început cu şoferul Capră :

— N-am vrut să ne dăm în petic, dar arăţi ca o ceapă degerată.

— Arăt cum sînt.

Atîta responsabilitate din partea şoferului era de neînţeles. O undă de interes din partea căpitanului îl făcu mai vorbăreţ.

— O ştiţi pe nevastă-mea, a’din’tîia ? Ne vedem din cînd în cînd, că am rămas prieteni. Are un frate care tot umblă după un transfer, de la unul Stamate. Ştiu chestia bine, că i-am ţinut locul vreo cîteva ore într-o zi că avea de dus la dentist. Mă aşez în scaun şi aştept. Ştiţi, ea e secretară.

,.,Cioc, cioc, se aude în uşă“.

— Dumneavoastră ciocăniţi aşa ?, întreb pe omuleţul din faţa mea.

— Da. Aş dori cu tovarăşul... Mă înţelegeţi...

Nu înţelegeam nimic, persoana nu-mi făcea nici o impresie.

— E ocupat. Aşteptaţi ?

— Aştept, dacă nu inoportunez, n-aş vrea să vă inoportunez...

— în ce problemă ?

— Cum vă închipuiţi ? ! Cum să am eu o problemă cu tovarăşu' ? Tovarăşii' are minutele, ce spun eu, secundele, numărate. Nu mi-aş permite nici...

— Aveţi o cerere ?, îmi dau cu părerea.

— O, asta-i mai mult decît o problemă ! Cum să am eu, un om aşa ca mine, o cerere la tovarăşu' ? !

— Atunci ce doriţi ?

— O situaţie.

— Care situaţie ?

— Cerută de tovarăşul Stamate.

Parcă m-a electrocutat. Dacă ?

— îl cunoaşteţi pe tovarăşul Stamate ?

— Mi-e rudă, mi-a spus la ureche.

— De aproape ?

— De sînge.

Am reacţionat pe loc.

— Serviţi o cafeluţă naturală ?, l-am întrebat privindu-l lung şi gîndindu-mă la cumnatu-meu.

— Una mică, ştiţi, la tovarăşu' Stamate am mai... Bea cafele cu... Trebuie să atac, mi-am zis, şi imediat îi plasez chestia cu transferul.

— Am o cerere de transfer pe numele..., i-am spus numele, la tovarăşul Stamate. Serviciu contra... serviciu.

— N-aş vrea să mă înţelegeţi greşit, îmi zice. Adică eu, direct de sînge...

— Oameni sîntem, cît ?, pun întrebarea capitală.
— Cinci foi.
— Şi se rezolvă ?
— Pe loc.
— Dau foile şi primesc transferul ?, îl întreb cinstit.
— Exact, îmi răspunde fără nici o ezitare. Era omul meu ! N-am mai stat pe gînduri şi i-am scos sutele, ultimele pe care le aveam, şi i le-am numărat în palmă. A luat banii, i-a strecurat într-un buzunar ,şi apoi mi-a întins o hîrtie împăturită. Am luat-o şi să nu-mi vină să cred. Aprobarea de transfer o aveam în palmă. Nu mai înţelegeam nimic !
— Formidabil ! Cum de-aţi ştiut ?
— N-am ştiut.
— Cum n-aţi ştiut ? ! Aprobarea !
— Care aprobare ?
Simt că încep să mă înfurii. Tipul e prea de tot. înţeleg discreţie, dar nici chiar aşa.
— De transfer, îi spun şi bat cu degetul în hîrtia ce-o ţin în mînă.
— Care transfer ? p
— Pentru care v-am dat foile !
— Care foi ?, mă întreabă candid şi mă gîndesc dacă nu-i tembel.
— Pentru tovarăşul Stamate !
— Care Stamate ?
— Nu-l cunoaşteţi pe tovarăşul Stamate ? !
— Nu.
Simţeam că înnebunesc, îmi venea să-l iau la palme.
— Pînă aici ! Aprobarea e semnată de el ! Scrie clar, negru pe alb !
— Habar n-am despre ce vorbiţi, îmi zice. Eu sînt curier, mi s-a dat să aduc o aprobare, am adus-

o. Asta-i tot.

Mi-a luat piuitul. Pînă să-mi revin, ia-l de undo nu-i. Cînd a venit fosta mea nevastă, am priceput c-am dat banii degeaba. Aprobarea ieşise de mult. Doar o aştepta. Tipul ştia şi mă fraierise. De atunci nu-mi mai găsesc locul, termină şoferul Capră în hohotele de rîs ale asistenţei.

— Măi Capră, tocmai ţie ?, îl şicană Arşinel.

— Mie, ce să-i faci, nu vă mai spun că nevastă-mea, a’din’tîia, nici n-a 'vrut să audă de bani şi acasă numai eu ştiu cum am îmbrobodit-o...

între timp, maşina urca încinsă pe drumul nou dar plin de gropi de pe marginea lacului. Pînă la satele căutate mai erau mulţi kilometri şi urcuşul devenise tot mai accentuat. Apoi drumul părăsi malul lacului şi se încolăci ca un brîu în jurul muntelui spre vîrf. Privind în jos, lacul rămăsese departe, albastru închis sub mîngîierile soarelui. Brazi înalţi străjuiau drumul de o parte şi alta făcîndu-le călătoria mai uşoară la treceri peste prăpăstii adîgci şi misterioase pe care le întîlneau în cale. Şoferul Capră era acum atent la serpentinele ce le urca şi doar la încrucişările cu camioanele ce veneau din sus ca nişte ghiulele, lăsînd în urmă nori de praf, ,îşi mai mişca buzele mărunt reţinîndu-şi cîte o sudalmă.

Urmăreau semnele indicatoare pe lîngă care treceau verificîndu-le cu însemnele de pe harta ce-o ţineau întinsă pe genunchi.

Departe, dincolo parcă de munte, se vedeau risipite cîteva case ţărăneşti pe lîngă care drumul asfaltat cc-l urmau nu ajungea. La o bifurcaţie un semn îi abătu spre stînga pe un drum de ţară ne-

asfaltat aducîndu-l pe şofer în stare de fierbere.

— Măcar de-ar fi drumul bun !

Arşinel dădu din cap că e, şi şoferul, după ce-l văzuse prin oglinda retrovizoare, apăsă hotărît pe acceleraţie luînd din cale din trei gropi una şi săltmdu-i pc ,,locatari“ ca pe „Valurile mării“ la iarmaroc. Cînd şi ultimul kilometru fu străbătut, ajunseră în satul căutat, Creasta, nume bine ales că parcă stăteau pe o creastă. Făcură cîţiva paşi spre o casă mare, arătoasă, din apropiere. Nici ţipenie de om nu se vedea prin sat şi dacă n-ar fi fost cîinii să-i latre ar fi jurat că-i părăsit.

Bătură mult într-o poartă pînă un bătrîn înalt şi cu părul lung şi alb, coborît parcă de pe Columna lui Traian, catadicsi să le deschidă. Pesemne îi confundase că le zise :

— Nu v-aţi dus la nuntă ? Ai mei au plecat cu toţii.

Cînd ajunse în dreptul gardului, privindu-i atent, realiză confuzia :

— Apăi nu sînteţi din sat ! Vă credeam feciorii Ioanei şi chiar mă miram ce mai căutaţi pe-aici c-o ştiu plecată la nuntă de-aseară. M-am înşelat, după cum. se vede, că nu mă mai ajută ochii cum trebuie...

Se ţinea bine, drept .şi falnic ca Ym brad nins în creştet. Aştepta calm în faţa porţii ca străinii să-şi explice prezenţa. Arşinel se apropie de bătrîn.

— Asta-i Creasta ?

— Asta-i.

— Nu pare locuită.

— Toată suflarea e la nuntă. Dacă n-aveam o scroafă să-mi fete... Nunţile pe-aici aşa sînt, cu căţel, cu purcel...

— Case noi... gospodării frumoase... N-ai vrea

să ne inviţi să stăm în cerdac ? Am vrea să discutăm cu dumneata.

Bătrînul le deschise poarta poftindu-i întiantru fără cea mai mică urmă de curiozitate, spre nedumerirea lui Arşinel, care, crescut la bloc cu cheia de gît, nu putea înţelege cum un bătrîn, într-un sat pustiu, deschide poarta la trei străini în putere şi-i pofteşte în curte fără măcar să se întrebe pentru ce.

Ajunşi în cerdac se aşezară pe o băncuţă care parcă-i aştepta. Bătrînul îşi puse mîinile pe piept, mîini mari şi muncite, care explicau chibzuiala din jur.

— Sîntem de la miliţie...

— Să fiţi sănătoşi. .

— Mulţumim... Cum se chema satul înainte ?

— Pînă ne-au mutat îi zicea Porceşti. Acu-i spune Creasta, nu ştiu de ce, ăi ca mine tot Porceşti îi zic şi tot de porci ne ocupăm. .

— Aţi făcut războiul ?

— Făcut, să nu fie cu supărare.

— Era un ocol silvic pe-aici. L-a inundat lacul de acumulare. V-aduceţi aminte ? .

— Da... Era un ocol, mi-aduc aminte.

— Prin ’44 au murit nişte nemţi acolo. Erau şl nişte femei la ocol. V-amintiţi ?

Bătrînul se gîndea. Aşteptarea îl chinuia pe Arşinel.

— Două surori ?

— Da... Şi ?

— Şi ce ?

— Mai trăiesc ?

— Una s-a prăpădit atunci... A doua mai trăieşte şi acum dar e aproape oarbă.

— E aici în sat ?

— Nu, e din Malu, unde-i nunta acum.

— Mergeţi cu noi, vă ducem pe* gratis, îl îndemnă Arşinel.

Bătrînul se uită la străini preţ de cîteva momente apoi se hotărî.

— Merg, c-a fătat şi totu-i în regulă, numai să mă primenesc.

— Dacă vă grăbiţi, vă aşteptăm.

Bătrînul se ridică şi intră în casă. Şoferul Capră murmură :

— Cînd voi ajunge, şi eu ca el... aşa s-arăt.

— S-o crezi tu ! Aştia au ştiut să trăiască. Cînd a fost de muncit, au muncit, cînd de distrat, s-au distrat. Muntele colea, aerul ce să mai vorbim... Nimic pe fugă, totul aşezat, la locul său... Nu ca noi... Cînd o să ajungi la 80 o să-ţi cînte broaştele-n palmă...

• – Cum adică ?

— O să fii cu buricu-n sus.

Şoferul Capră n-apucă să mai comenteze perspectiva descrisă de Arşinel, că bătrînul se şi întorsese. Era acum îmbrăcat ţărăneşte, cu iţari şi cămaşă lungă strînsă de-un chimir lat peste care aruncase un pieptar de miel, frumos garnisit. Pe cap purta o cuşmă în garnitura pieptarului iar în picioare o pereche de ghete înalte, negre, aproape cizme, ce sclipeau de lustruite ce erau. într-o mînă ducea o damigeana de vreo douăzeci de litri,, fără - mei un efort, iar în cealaltă patru căni de lut smălţuite, albastre, de vreo jumătate de litru fiecare.

Puse cănile pe- masă şi le umplu cu licoarea din damigeană.

— Cînd plecaţi la drum, totdeauna să-i trageţi o duşcă pînă Ici fund, da vinul să fie de casă. Să vă dea Dumnezeu sănătate !

Ciocni cu toţi şi goli cana pe nerăsuflate. Căpitanul se opri după cîteva înghiţituri, vinul era o bogăţie, dar...

— Acu', dacă mergem la nuntă să-i mai tragem una, că dînşii-s cu cheful înaintea noastră şi nu se cade să rămîncm de dîrvală.

Cînd ajunse în dreptul căpitanului şi-i văzu cana aproape plină se supără :

— Bea, omule, te văz cam pierit, ascultă la mine, sînt om bătrîn şi n-am de ce. să te mint. Dă-i în fiecare zi c-o cană de-asta şi să vezi cum prinzi puteri... Ăi fi avînd vreo boală ? !

— Stomacul...

— Nici nu se poate leac mai bun ! Şi la culcare să-i mai dai şi c-o jumătate de litru de lapte, din cel gros dacă se poate, şi-ntr-o lună te-mplineşti !

Căpitanul îi urmă stingherit o parte din sfat, să nu fie cu supărare, şi termină băutura din cană. Doar şoferul-se retrase discret, nu că licoarea i-ar fi căzut greu, nici vorbă !...

Arşinel mai ciocni o cană la plecare, ,,să nu şi-o ia bătrînul în cap", după care se urcară cu toţii în maşină.

Satul Malu era pe partea cealaltă a muntelui, din vîrf se vedea în întregime, aşezat mai spre poale şi mai.întins decît cel din care plecaseră, cu case tot arătoase.

Cînd se apropiară cam la cîtevâ sute dc metri dc sat sc auziră chiuituri şi acorduri muzicale^ În

dreptul primei case opriră maşina spre mirareâ bătrînului.

— Nunta-i mai încolo, zise, arătînd cu mîna o casa cu pridvor, acoperită cu ţiglă, cam spre mijlocul satului.

— Vă mulţumim pentru ajutor, dar nu mergem la nuntă.

— Nu mergeţi ? !

— Avem o problemă de rezolvat, continuă Arşinel, care-l simţea pe bătrîn tocmai pe sufletul său.

— Orice treaba poate să aştepte... Cînd avem cîte o nuntă toată lumea lasă treaba... Aşa-i de cînd mă ştiu... \

Căpitanul preluă ştafeta simţindu-l pe Arşinel înclinat să-i dea dreptate bătrînului.

—V-am ruga să ne spuneţi unde stă. Vrem s-o vizităm.

— Numai de n-o fi la nuntă.

— Spuneaţi că nu mai vede.

— De văzut, aşa-i, dar aude.

— încercăm, poate-i acasă...

Bătrînul coborî maibstos 'din maşină, din locul din faţă de lîngă şofer, după ce mai întîi pusese jos, în colb, damigeana ce-o ţinuse tot drumul între picioare să nu se răstoarne. Se uită în stînga, se uită în dreapta. , . w „ -

— Mara, acolo stă !, le zise, -aratind o casa pe o uliţă laterală. Instantaneu, Arşinel şi căpitanul se priviră semnificativ. în sfîrşit o legătură directă între caseta scriitorului şi realitate. Bătrînul îi mai îmbie la plecare :

— Poate vă răzgîndiţi. La noi nunţile ţin trei zile, nu face să nu veniţi. S-ar bucura cu toţii de

oaspeţi.

— Mulţumim de invitaţie... O să vedem...

Bătrînul le strînse mîna, apoi luă damigeana şi se depărtă sub privirile admirative şi nostalgice ale celor rămaşi.

Cu maşina neambalată opriră în faţa casei arătate de bătrîn. Bătură în poartă, dar afară de un cîine nu se arăta nimeni. Cînd erau pe cale să-şi piardă speranţa, o femeie dreaptă şi slabă, cu un băţ în mînă cu care urmărea drumul, ieşi înspre poartă.

— Cine-i ?

— Oameni buni.

— Pe-aici nu-s decît oameni buni. Cine sînteţi ?

— Am vrea să credem, prieteni. Nu ne cunoaşteţi. Sîntem de la miliţie... .

— Bine că nu de la nuntaşi 1 C-au mai fost vreo doi după mine să mă ducă acolo. Poftiţi, cîinele nu vă face nimic, doar latră.

Intrară grăbiţi în curte luîndu-se după femeie, care, curios, nu arăta a bătrînă deloc. Cînd ajunseră în casă, îi pofti să se aşeze pe unde-ar putea. Se mişca sigur în camera în care se aflau, cu pat înalt şi plin de perne şi perpuţe de toate formele şi mărimile. După ce îi simţi pe toţi aşezaţi se lăsă şi ea pe un scaun cu spătar înalt. N-arăta mai mult de 50 de ani'.

— Vă numiţi Mara ?, începu căpitanul.

— Mara Postelnicu. ■

— De cînd vă căutăm.

— Chiar aşa ? !

— Exact. Vizita noastră s-ar putea să nu vă facă

plăcere. O perioadă tristă... în timpul războiului.'..

■ [1]

Mara Postelnicu primi şocul în plin. Un tremur îi cuprinse mîinile şi Arşinel sări s-o sprijine să nu cadă din scaun.

— Nu vă facem nici un rău !, continuă căpitanul. Vrem doar să ştim ce s-a întîmplat atunci la ocol.

Bătrîna se retrase încetişor din mîinile lui Arşinel, se îndreptă în scaun şi rămase mută, privind un punct imaginar.

— Nu vă mai aduceţi aminte ?

Nici un răspuns. Căpitanul insistă.

— Au murit oameni, e imposibil să nu vă amintiţi !

Nu mai vorbea. îşi ţinea buzele strînse, buze mari, cărnoase încă.

— De curînd au mai murit doi... S-ar putea ca şirul să nu se încheie aici. Chiar nu doriţi să ne ajutaţi ?

— Eraţi două surori. Nemţii au ocupat ocolul şi au decis să se predea armatei române. Cînd totul se hotărîse au sosit alţi nemţi şi lucrurile s-au schimbat. Trei români i-au somat să se predea şi au fost luaţi prizonieri. Doi au evadat cu ajutorul dumneavoastră. Ne interesează să ştim ce s-a întîmplat cu al treilea ! Atît...

. Mara Postelnicu se sculă de pe scaun şi se îndreptă spre fereastră. Apoi pe lîngă perete se opri lîngă un scrin de pe care apucă o fotografie înrămată.

— Ea e Anica, soră-mea mai mare... Au împuşcat-o. Eu i-am ajutat să fugă, dar ei au crezut că ea. Murise neamţul ce-i păzea. îl lovise cu o armă în cap unul din cei doi care fugiseră. S-a lăsat împuşcată, salvîndu-mă pe mine...

Ultimele cuvinte se auziră slab, ca un murmur.

— Celălalt român ?, insistă căpitanul după cîtcva momente de pauză.

— Cel de le spusese ?

— Da.

— L-au luat nemţii cu ci... Un trădător... De la el aflaseră noii veniţi de hotărîrea nemţilor cantonaţi la noi de a se preda românilor... Mare lucru că n-am înnebunit atunci...

— Ştiţi nemţeşte ?

— Cîteva vorbe... Am fost suplinitoare într-un sat săsesc...

— După plecarea nemţilor n-a mai rămas nimeni în viaţă ?

— Doar eu. A doua zi, au chemat-o pe Anica şi dusă a fost... N-am văzut cum s-a întîmplat, dar după un timp s-au auzit focuri de armă. Din ce în ce mai multe. Am înţeles. Se împuşcau între ei. Au murit... şi de-o parte şi de alta... Spre amiază l-au luat pe românul ăla şi au plecat. Mă ascunsesem în pivniţă. Cînd spaima mă mai lăsa, mă urcam pe un butoi şi mă uitam prin răsuflătoare.

— Unde-au plecat ?

— La vale, spre lac. Mă aşteptam s-o ia invers, să treacă munţii...

— Care lac ?

— Lacul de la vale de ocol.

Căpitanul căzu brusc pe gînduri. Apoi se ridică şi privi fotografia. Era aşa cum .şi-o imaginase. O altă Mară, tînără şi plină dc viaţă, cu zîmbet deschis şi privirea limpede.

Bătrîna primi fotografia înapoi. O pipăia cu mîinile...

I-au strîns mîna în tăcere în întunericul ce începuse să pună stăpînire pe cămăruţa în care se aflau.

A rămas mai departe în scaunul drept şi înalt retrăind amintiri ce i-au marcat toatîî viaţa, în timp ce pe obrajii uscaţi două lacrimi mari şi cristaline alunecau nestingherite spre bărbie. De afară se auzeau strigături de viaţă lungă şi casă de piatră. Clinele, simţindu-i prieteni, se gudura la picioarele lor parcă ar fi vrut să-i oprească lîngă stăpînă..

în dreptul uşii, căpitanul îi mai puse o întrebare.

— V-a mai vizitat cineva în legătură cu ocolul ?

Bătrîna părea că se gîndeşte.

— Nimeni. Parcă nici n-a trăit vreodată... Aşa de tînără...

Căpitanul aproape că regretă întrebarea pusă. Cîinele începu să latre, punînd pe seama căpitanului supărarea din glasul stăpînei.

CAPITOLUL XXI

Maşina aluneca în voie pe asfaltul ud, spălat de ploaia torenţiala ce abia se terminase. Vila Limpedea rămase mult în dreapta, în timp ce vehiculul îşi continuă drumul încă vreo douăzeci de kilometri.

Aveau acum un plan stabilit în detalii. Episodul înregistrat pe casetă de loachim Moraru se dovedise a fi real şi căpitanul se grăbea să facă următoarea mutare. Vasile-apă-Dulcc îi însoţea urmărind împreună cu Arşinel o linie punctată de pe harta ce-o consultau ori de cîte ori drumul nou,

construit pentru hidrocentrală, lua direcţii nebănuite.

La un moment dat Arşinel dădu comanda stop şi şoferul Capră opri Dacia la liziera unei păduri. Tăcut şi îngîndurat, căpitanul se dădu jos din maşină făcînd cîţiva paşi printre copaci. La vreo sută de metri un drum de căruţe străbătea pădurea spre nord.

— Crezi că poţi să... ?

Şoferul Capră mai făcu cîţiva paşi pe drumeag şi nu se arătă deloc încîntat de perspectivă. ■

— Cîţi kilometri să fie ?

— Vreo şapte.

— Dacă n-ar fi plouat... Ştiu eu, la nevoie o mai împingem.

— îmbarcarea !, ordonă căpitanul şi echipajul se porni imediat.

Maşina scîrţîia din toate amortizoarele, drumul era denivelat şi moale, plin de ochiuri de apă acoperind gropi cărora nu le bănuiai adîncimea. Roţile se afundau în clisa de dedesubt făcînd înaintarea din ce în ce mai anevoioasă. După cîteva sute de metri, un copac, rupt d*e vîntul ce precedase ploaia şi căzut exact de-a curmezişul drumului, îi făcu să se oprească vreo jumătate de oră pînă l-au mutat din drum.

— O ploaie ne-ar mai trebui 1 se lamentă şoferul Capră, privind prin geamul lateral norii negri şi ameninţători ce se adunau pe cer.

în cîteva minute totul se întunecă în jur. Din lateral se porni un vînt puternic care îndoia copacii

tineri spre pămînt. Maşina înainta din ce în ce mai greu. Un fulger înălbi instantaneu totul din jur. Tunetul care a urmat le-a înfundat urechile. Apoi din nou fulgere şi trăsnete. Jocuri de lumini şi umbre care schimbau total peisajul. Tunetele se amplificau mereu şi ploaia, se revărsa în valuri, făcînd inutile ştergătoarele de parbriz. Cădeau din cer tone de apă, transformînd drumeagul într-un pîrîu. Cu volanul strîns în mîini, şoferul apăsa pe accelerator într-o dispoziţie teistă, îngrozit de perspectiva unei împotmoliri. Natura îşi demonstra forţa, ploaia cădea necontenit, roţile maşinii intrau adînc în valuri iar farurile aprinse abia puteau să marcheze drumul între două fulgere. Nivelul apei creştea cu fiecare sută de metri parcurşi. Maşina trosnea, tîrîn- du-se dintr-o groapă în alta, căpătînd poziţii curioase pe înălţimi nebănuite sub şuvoiul de apă prin care îşi croia drum !

Nimeni nu spunea nimic, toţi urmăreau lupta ce-o dădea şoferul cu stihiile.

Copacii zăriţi la lumina fulgerelor păreau din ce în ce mai deşi şi mai subţiri. Curînd, drumul se îngustă, făcînd ca apa de dedesubt să ajungă pînă la jumătatea roţilor. Era o minune că maşina mai înainta în aceste condiţii. O pînză de apă continuă acoperea pămîntul di n jur făcînd şi mai greu detectabil drumul. Motorul trăgea din răsputeri, su- praturat pentru viteza a doua în care-l ţinea şoferul. Vizibilitatea era aproape nulă şi nimeni nu mai spera că, în aceste condiţii, vor putea să ajungă la destinaţie.

Ploaia cădea în continuare masiv, nici un semn nu părea să indice vreo îmbunătăţire, totul era din ce în ce mai întunecat.

La o schimbare de direcţie se produse inevitabilul. Roata directoare de pe partea dreaptă intră într-o groapă pînă peste butuc şi cu toate sforţările şoferului prinse să patineze în loc aruncînd în spate noroi.

— Numai cu boii mai ieşim de aici !, spune necăjit Arşinel.

Nimeni nu-l contrazise, situaţia părea fără ieşire.

Brusc, aşa după cum irupse, ploaia dădu semne de oboseală. O spărtură printre nori lăsă la iveală o pată albastră, luminată de soarele ce se mărea continuu. Ultimii stropi căzuţi făceau cercuri mari, concentrice, în apa care se scurgea clipocind pe sub maşină. Lumina reveni peste tot şi copacii prindeau iar forme definite.

Şoferul Capră puse comanda în marşarier şi încercă noi manevre. Spre surprinderea tuturor reuşi să mişte maşina din loc, scoţînd roata din groapa în care căzuse, după care, ocolind-o, îşi continuă drumul.

în faţă, copacii se răreau, orizontul se deschidea treptat şi după cîteva sute de metri maşina se opri pe malul unui lac.

— De ajuns am ajuns cum-necum, comentă Vasile-Apă-Dulce, dar de băgat în apă n-o să mă pot băga imediat. Să se mai limpezească, acum nu se vede nimic.

— Cît crezi că trebuie să aşteptăm ?, întrebă Arşinel.

— O oră cel puţin.

— Numai bine să stabilim locul, spuse căpitanul şi coborî din maşină direct în noroiul din jur, nepă-

sător la comentarii, urmat de Arşinel, cu harta în mînă. Făcură cîţiva paşi pe malul lacului, pe iarbă, unde picioarele se afundau mai puţin.

— Unde crezi că e locul ?, îl iscodi Arşinel.

— Profesorul a urmat cursul unei ape pînă a ajuns la lac. Să găsim cursul, altul decît ăsta de pe drumeag, şi-o să fim aproape de ţintă. Propun să ne despărţim aici. Eu o iau într-o parte şi tu în cealaltă. Peste aproximativ o oră ne întîlnim în acest punct. E clar ?

— Numai dacă construcţia hidrocentralei şi lacul de acumulare n-au schimbat cursurile de apă de pe aici.

— N-avem altă soluţie.

S-au despărţit conform planului, lăsîndu-i pe şofer şi scafandru să-i aştepte.

După o oră, murdar şi obosit, Arşinel se reîntoarse la maşină. Vasile-Apă-Dulce îşi pregătea echipamentul. îl întrebă :

— Ai noutăţi ?

— Am. Căpitanul ?

— Nu s-a întors încă.

— Să-l claxonăm. Am găsit pîrîul şi presupun unde e locul căutat de noi. Totul corespunde cu harta.

— Dacă mai e vreunul ?

— Asta-i acum ! De ce s-avem numai ghinioane ? Se apropie de maşină şi claxonă de două ori. Peste vreo zece minute apăru şi căpitanul şi cum rezultatele sale erau nule se hotărîră să urmeze indicaţiile lui Arşinel.

Şoferul Capră scoase din maşină barca pneumatică făcută pachet, iar Vasile-Apă-Dulce îşi luă echipamentul după care părăsiră maşina luînd-o pe

drumul arătat de Arşinel.

Soarele strălucea acum puternic pe un cer albastru străbătut de vinişoare alburii, ultimele rămăşiţe ale norilor istoviţi. Drumul era greu, pămîn- tul moale şi cleios îl făcea şi mai insuportabil. După vreo jumătate de oră de mers Arşinel se opri şi, după el, toată coloana. în faţă, un pîrîu de munte supradimensionat se vărsa în lac făcîndu-le înaintarea imposibilă.

Căpitanul privi pe harta întinsă de Arşinel.

— Oprim aici !, le zise şi fiecare lăsă instantaneu pachetele din mînă exact pe malul lacului.

Nici o barcă nu se zărea pe apă, nimeni nu bătea coclaurile din apropiere, ca, de altfel, pe tot drumul nu se întîlniră cu vreo faţă omenească.

Vasile-Apă-Dulce băgă mîna în apa lacului şi o scoase nemulţumit. Clătină din cap de cîteva ori cu faţa spre căpitan în semn că ,,merge, dar ar fi putut să fie şi mai bine.“ Apa era miloasă, mai ales înspre partea de vărsare a pîrîului unde se opriseră, dar scafandrul spera să se mai limpezească în următoarele minute pînă totul va fi pregătit pentru scufundare.

Arşinel şi şoferul Capră se pregăteau să umfle barca pneumatică calculată pentru trei persoane a 75 kilograme. Atmosfera era suprasaturată de vapori şi se făcu pe nesimţite cald.

Operaţiunile pregătitoare decurgeau în bune con- diţiuni şi barca căpăta încet-încet forma cunoscută. •Căpitanul scrută întinderea de apă din faţa sa stabilind un prim punct pentru scufundare. Trecuseră mulţi ani de la întîmplarea „povestită“ de profesor, dar prin împrejurimi nimic nu părea schimbat da mîna omului şi aveau toate otivele să

creadă că vor da de lada scufundată de nemţi.

Cîteva momente de efort din partea şoferului Capră, care se schimba la pompă cu Arşinel, şi barca fu gata pentru lansare. Vasile-Apă-Dulce o pipăi cunoscător şi apoi, mulţumit, începu să-şi îmbrace costumul de scufundător. Rămaşi în slipuri, căpitanul şi Arşinel se pregăteau pentru operaţia ce urma.

Lăsată la apă, barca săltă uşor sub greutatea celor doi şi se desprinse de mal cîţiva metri. Cu vîslele, Arşinel readuse barca într-o poziţie convenabilă scufundătorului, după care Vasile-Apă-Dulce coborî cu buteliile în barca acostată de şoferul Capră, rămas pe mal.

...Vîslele se mişcau ritmic şi ambarcaţiunea se apropie de locul indicat de căpitan. La un semn, Arşinel se opri din vîslit şi Vasile-Apă-Dulce, echipat complet, cu buteliile în spate, se aruncă în apă. în larg, apa părea limpede şi albastră. Scafandrul dispăru imediat în adîncul de sub el, făcînd valuri ce legănau barca.

Trecură minute în şir, priveau spre apă încordaţi dar nimic nu dădea vreun semn că ar fi cineva acolo. De pe mal, şoferul Capră le urmărea agitat mişcările. După vreun sfert de oră, undeva, departe, apăru Vasile-Apă-Dulce. Arşinel vîsli şi-i ieşi în întîmpinare. Scufundătorul se prinse cu mîna de marginea bărcii şi-şi scoase masca.

— E mîl mult. Mi-am stabilit nişte repere, dar trebuie s-o iau metodic. Cum mişc ceva de pe fund se agită totul şi nu se mai vede nimic în jur. Dacă zona e bine aleasă, în vreo trei scufundări o „parcurg“ în întregime.

— Dacă a intrat în mîl datorită greutăţii ?

— Tocmai din cauza asta sînt obligat să merg la rasul mîlului. Răscolind, pierd imediat din vizibilitate...

îşi potrivi masca şi se făcu nevăzut din nou în apă.

— Bine că nu s-a plîns de frig.

— Are tot timpul s-o facă, adăugă căpitanul care avea o experienţă proprie în materie.

Soarele ardea acum nemilos pielea albă şi neobişnuită cu asemenea tratament a căpitanului, sub privirile uşor ironice ale lui Arşinel, mai bronzat şi mult mai bine făcut. O stare de moleşeală datorată căldurii îi deconectă de la obiectivul urmărit, acum atît de aproape. Departe, pe mal, şoferul Capră se bălăcea cu picioarele în apă gîndindu-se lai maşina sa Dacia, la noroaiele străbătute şi la urmele lăsate.

Vasile-Apă-Dulce apăru din apă pe neaşteptate. Căpitanul se uită, gest reflex, la ceas. Trecuseră zece minute. Arşinel vîsli spre scufundător. Presimţea noutăţi favorabile. Cînd barca ajunse în dreptul său, Vasile-Apă-Dulce îşi scoase masca.

— Am găsit-o ! E mai bine de jumătate afundată în mîl. Mă cobor din nou. Ţineţi capătul corzii cu care am legat-o. Cînd smuncesc de coardă, înseamnă că sînt gata şi voi începeţi să trageţi.

— Ce greutate să aibă ?

— Nu-mi dau încă seama. E plină de „verdeţuri“, o să ne chinuim pînă o s-o desfacem.

— S-ajungem noi pînă acolo şi-o să vedem. Căpitanul preluă capătul nailonului şi scufundătorul urmînd coarda se afundă spre ladă. Aşteptarea nu dură mult, coarda se întinse conform semnalului

stabilit şi căpitanul începu să tragă de ea, trecîndu-i-o lui Arşinel aşezat în partea opusă pentru contrapondere. Barca se cabră uşor înspre partea căpitanului, dar rămase stabilă şi coarda trecea prin mîinile lor adunîndu-se la picioarele lui Arşinel.

în sfîrşit momentul aşteptat. Vasile-Apă-Dulce se ivi din adîncuri ghidînd spre barcă lada căutată. Coarda se micşora neîncetat, apropiindu-se. Ajuns lîngă barcă, Vasile-Apă-Dulce împinse lada lîngă căpitan, apoi îşi scoase rezervoarele aruncîndu-se între ei.

Lada, nu prea mare, din metal, părea ruginită sub mîlul ce se scurgea de pe ea în barcă. Căpitanul avea deja dubii privind etanşeitatea sa.

Arşinel vîsli spre mal unde şoferul Capră îi aştepta nerăbdător.

Trecerea lăzii din barcă pe pămîntul încă umed se făcu fără probleme. întoarcerea la maşină luă şi timp şi efort, lada sporindu-şi într-un fel kilogramele cu fiecare metru cîştigat prin noroiul semizvîntat de soarele ce începuse să coboare spre asfinţit.

CAPITOLUL XXII

Ana Radulian radia de fericire. Suferise pentru „maestru“ şi-i ţinuse pumnii cu toată puterea. Acum, cînd se întorsese cu lada, nimeni nu mai punea la îndoială supoziţiile căpitanului, dar nu întotdeauna fusese aşa.

După ce lada trecuse prin mîinile specialiştilor înainte de a fi deschisă, nu detectaseră nimic primejdios, aşteptau nerăbdători momentul cînd capacul ruginit urma să se dea deoparte.

Căpitanul urmărea neliniştit operaţiunile. Trecuseră şaisprezece zile din momentul despărţirii de la Vila Limpedea şi, recunoştea, lucrurile decurseseră mai bine decît spera.

Acum aştepta dovezile cerute de colonel. Palpabile şi originale.

Cu un scîrţîit sinistru capacul se desprinse de ladă sub loviturile plutonierului major Moţonea. Priviră înăuntru. Cîteva automate nemţeşti, cu ţeava scurtă, în stare înaintată de degradare. Dintr-un buzunar metalic interior, iniţial etanş, dar acum pătruns de rugină, scoaseră cîteva legitimaţii militare, aproape ilizibile. Nimic altceva.

Căpitanul deschise o legitimaţie. O privi cîteva momente apoi o puse la loc, pe birou.

— Să le trimiteţi lui Paraschiv, pentru recondiţionare. Să facă tot ce-i posibil. Altfel am lucrat degeaba.

Îngîndurat, Arşinel ieşi din birou îndreptîndu-se spre atelierul Foto.

A doua zi, spre seară, căpitanul era în posesia legitimaţiilor retuşate şi copiate de Paraschiv. Arşinel îi urmărea reacţiile, ca întotdeauna în momente de maximă încordare.

— A meritat atîta efort ?

— A meritat. Mai întîi avem o confirmare, să zicem aşa, şi din partea opusă... O premisă necesară ca nimeni să nu mai pună la îndoială urmarea din jurnalul profesorului. Apoi, ştim acum

exact mobi- Iul morţii lui loachim Moraru... Şi a lui Ion Bălă- şoiu... Ştim... Dar încă nu înţelegem...

— încă ?

— Da.

— Nimic din ceea ce presupusesem iniţial. De ce atîta înverşunare pentru o ladă atît de inofensivă ?...

Răsfoia legitimaţiile privindu-le fotografiile. Figuri colţuroase de oameni tineri... Chiar copilandri. Deodată se opri asupra unei fotografii anume. Broboane de sudoare îi înfloriră pe frunte. Simţind ceva deosebit locotenentul major se apropie de Vanica. îi întinse legitimaţia. Arşinel o analiză îndelung, cu atenţie şi nedumerire.

— Nimic ?

— Deocamdată, nu.

— Fotografia !, aproape ţipă căpitanul.

Arşinel o mai privi o dată. Fără rezultatul aşteptat de căpitan.

— Nu se poate ! Sper că nu greşesc. Fă un efort !

Arşinel se simţea umilit. Apoi, deodată mîinile începură să-i tremure în timp ce o paloare îi cuprinse faţa. îi întinse legitimaţia căpitanului, articulînd cu mare greutate :

— Dumnezeule !... Amintirile ucid... Cum ne-am înşelat oare ?... Ce vom face acum ?

Căpitanul, revenit din uimirea ce-l cuprinsese, apăsă pe butonul soneriei. Ana Radulian apăru în cadrul uşii.

— Du-o la Tehnic. Cere-le o identificare între aceste două fotografii. (îi mai dădu o fotografie scoasă dintr-un plic din biroul său.) Şi, mai ales,

continuă, să se grăbească ! într-o oră să fie gata ! Trimite-l apoi la mine pe plutonierul Moţonea. Nu mai avem dreptul să scăpăm nimic din ochi !, concluzionă căpitanul, adresîndu-se de astă dată lui Ar- şinel.

îmbujurată de emoţia pe' care i-o insufla vecinătatea căpitanului, Ana se prezentă cu referatul de la Tehnic exact într-o oră, aşa după cum i se ceruse. Căpitanul parcurse hîrtiuţa întocmită de Tehnic şi se dezlănţui :

—- Nici o certitudine ! Numai banalităţi ! Ăştia nu-şi asumă nici o responsabilitate ! Lasă totul numai pe noi ! S-ar putea să fie aceeaşi persoană... S-ar putea !... Nu, domnilor, e aceeaşi persoană ! N-am nici un dubiu ! E aceeaşi...

Ana Radulian îl privea cu uimire. îi descoperea valenţe noi, pe care nu le bănuia şi era fericită. Poate avea şi un pic de inimă... (,,E de lemn... Se ofileşte de dorul lui şi nu ridică măcar capul s-o privească în complet... Şi ce sîni ! Doamne, mai bine să mă uit spre picioare, nu, zău, mai bine spre altă parte... Ce alură ! Nu, cel mai bine să mă gîndesc la fotografia de pe legitimaţie, naiba s-o ia ! Atîta alergătură... O fi oare aceeaşi persoană ? !...“)

în timp ce Arşinel era frămîntat de astfel de probleme profesionale, căpitanul citea, pentru a zecea oară, referatul întocmit de Tehnic. Cînd ridică capul de pe hîrtie, era mult mai hotărît.

— Mergi din nou la ei. Spune-le că nu sînt mulţumit. Nu sînt deloc mulţumit !

— Le-au pus şi la raze..., replică Ana Radulian.

— Le-au făcut şi „radioscopie“ ?, interveni ironic

Arşinel.

Plutonierul major se înroşi, dacă, în general mai era posibil, dar căpitanul trecu peste insolenţa întrebării, scutindu-l pe plutonier de unele explicaţii tehnice pe care, evident, nu le stăpînea.

— Ţine legătura cu Moţonea.

— Am înţeles, ţin legătura...

— Procurorul Papazisi ?

— Neschimbat. I-am dus personal raportul preliminar. După ce l-a răsfoit s-a oprit la concluzii. Mi-a zis că, citez, „dacă n-am înnebunit şi continuăm pe linia asta o să înnebunească el...“ A mai zis...

— Spune.

— Nu, nu e cazul. ,

— Ba da, e cazul.

. – Cu voia dumneavoastră. Eu v-aş fi scutit.

— Mă rog, continuă !

— „Dacă rataţi. Evidenţa populaţiei vă aşteaptă !“

— Nu-i nimic, mănîncă lumea o pîine şi acolo...

— Cum e posibil ? !, se lamentă Arşinel.

— Orice-i posibil !

— Chiar şi maiorul lonescu, continuă plutonierul, care înţelegea uneori mai multe decît lăsa să pară.

— Maiorul lonescu ? !

— Da. Cînd i-aţi cerut să vă trimită un scafandru, mi-a zis personal că...

— Nu e cazul să continuaţi... Să nu denigrăm superiorii...

Plutonierul părea că se sufocă. Un nod îi blocă i coardele vocale. Cu ultimele puteri se răsuci şi părăsi pe căpitan într-o dispoziţie care ar fi putut fi vecină cu disperarea dacă un gînd n-ar fi consolat-o. Căpitanul era evident sănătos şi în puteri.

„Aiurea ! Să nu denigrăm superiorii... Mai bine afla ce-a zis“, gîndea Arşinel.

CAPITOLUL XXIII

La două zile după descoperirea lăzii, la cererea căpitanului, Arşinel trimise cîte o invitaţie „locatarilor“ de la Vila Limpedea pentru prezentare la Sediu într-o zi de sîmbătă de sfîrşit de septembrie.

Fusese invitat chiar şi doctorul Untu pentru care căpitanul avea deja o slăbiciune, după episodul cu placheta cu insulid, dar în prezenţa căruia nu spera, invitaţia lăsîndu-i doctorului opţiunea largă de a nu o onora. Spre surprinderea căpitanului, doctorul Untu nu numai că dădu curs invitaţiei, dar sosi cu mult înainte de ora menţionată, punînd în încurcătură pe căpitan prin întrebările puse :

— Te decorează ?

— Poftim ? !

— Atunci te înalţă în grad ?

— Nu e cazul.

— Atunci pentru ce ?

— Pentru continuare.

— Lasă gluma, care continuare ?

— Cazurile pe care le-am închis atunci. Am găsit noi elemente şi o altă urmare...

Pretextând unele treburi urgente, căpitanul se retrase în biroul său de lucru lăsîndu-l pe medic în- tr-o stare totală de nedumerire.

Cînd ora înscrisă pe invitaţii se repetă pe cadranul ceasului electric din biroul căpitanului, Claudiu Vanica îşi făcu apariţia în camera de primiri din Sediu urmat de Arşinel şi de Ana Radulian.

Erau prezenţi cu toţii şi îl priveau întrebători. Evenimentele de la Vila Limpedea se estompaseră, păreau mai odihniţi şi mai siguri pe ei. Cristina Savu ocupase un loc exact în stînga tînărului Moraru, pentru a sublinia o relaţie stabilă fără echivoc. Clara Bălăşoiu, frumoasă şi distins îmbrăcată, strecură o undă de gelozie în inima plutonierului major, preocupat să-şi găsească un loc potrivit pentru stenograma ce urma s-o facă. Gherasim Piticu şi avocatul Sever Adrian ocupau loc la o masă în- tr-o latură a camerei la care doctorul Untu se ataşase fără încuviinţare.

Ana Radulian îşi potrivea creioanele iar Arşinel îşi număra în gînd gumele de mestecat primite de la un prieten întors recent din Grecia.

...,,De ce ne-o fi chemat ? Mai au oare dubii ? Totul a fost aranjat perfect... Nu există crimă perfectă... Am citit asta de multe ori... E poate adevărat. Dar există şi crime nedescoperite... Poate

mai au nevoie de detalii... Sigur, detaliile ce-mi convin... N-am nici un motiv să disper... Am admis doar că voi trece prin asta ! E normal... O ultimă barieră ...spre libertate. Prostii, libertatea e pentru inocenţi... Doar orgoliul mă mai ţine la suprafaţă... Orgoliul de-a susţine că logica mea e mai tare ! Atît !... Aş fi putut să ajung departe... De ce mă mint oare ? Pentru că n-am tăria să recunosc... Nu, asta niciodată ! Mai bin' mort... O am la mine... Martor nedespărţit al alîtor gînduri. Toate acţiunile le-am dus fără ezitai e la capăt, gîndindu-mă că n-am să dau socoteală nimănui... Doar să mişc limba, apoi să strîng cu dinţii... Acum îmi dau seama, în asta constă, de fapt, superioritatea mea. Nu mă mai poate nimeni condamna. M-am condamnat singur, de mult... Doar o mişcare... O singură mişcare... Fără nici o ezitare."

...Arşinel scoase o casetă din buzunar şi făcu semn căpitanului că poate să înceapă. Vanica se ridică în picioare. Părea calm şi sigur pe sine.

— De la ultima noastră întîlnire s-au petrecut evenimente care ne-au obligat să vi le aducem la cunoştinţă. Pentru înţelegerea lor vă propun mai în- tîi să ascultăm o casetă pe care am găsit-o printre lucrurile lui loachim Moraru şi căreia nu i-am acordat în întregime importanţa necesară la Vila Lim- pedea.

Făcu un semn şi Arşinel apăsă un buton al casetofonului din faţa sa. După cîteva acorduri muzicale, se auzi vocea lui loachim Moraru. Căpitanul urmărea reacţiile invitaţilor în timp ce loachim Moraru parcurea evenimentele din 1944. Toţi păreau transfiguraţi. Chiar şi Arşinel, care as-

cultase caseta de mai multe ori, era pătruns încă o dată de dramatismul situaţiilor evocate de loachim Moraru. Cînd caseta parcurgea ultimii metri şi vocea scriitorului făcu loc din nou unor acorduri muzicale, Arşinel opri casetofonul. O tăcere nefirească se lăsă în încăpere. Nimeni nu dădea semne că ar fi înţeles ceva din cele auzite. Căpitanul interveni imediat :

— E vocea lui loachim Moraru. O întîmplare petrecută în toamna anului 1944. Nu e ficţiune nici un cuvînt din cele ce aţi auzit. Am mers pe firul jurnalului. Profesorul a existat, ocolul a existat, fetele la fel. Şi Ică şi seminaristul... Din păcate, şi nemţii... Jurnalul imprimat pe casetă este o urmare a întîmplărilor descrise de loachim Moraru în cartea sa ,,Atunci s-a născut ziua“, pentru care am găsit şi manuscrisele. Continuarea n-am aflat-o însă decît în varianta imprimată pe casetă. După plecarea de la Vila Limpedea ne-am pus totuşi de mai multe ori întrebarea de ce crimele pe care le anchetăm s-au petrecut în acelaşi loc şi aproape în acelaşi timp, astfel încît să fie reciproce ? S-ar putea răspunde : întîmplarea. S-a întîmplat ca Bălăşoiu să-l ucidă pe Moraru exact în perioada de timp cînd şi Moraru şi-a propus să-l ucidă pe Bălăşoiu. S-a întîmplat ! Poate fi o explicaţie. Numai că eu nu cred în „întîmplări“...

— De ce ?, spuse avocatul. Necesitatea îşi croieşte drum pe calea întîmplării. După cum i-aţi descris şi pentru asta cer scuze prietenilor mei, erau un impostor şi un şanta j ist şi pînă la urmă şi criminali. într-un fel... e bine că s-a întîmplat

aşa. Ner- cesitatea...

— Necesitatea ? ! Dar era necesară moartea lui Ion Bălăşoiu ? Era necesară moartea lui loachim Moraru ? Evident, mă refer la o necesitate socială. Nu, nu era necesară. Necesitatea redusă la scara u- nui individ sau unui grup de indivizi, e însă altceva...

— Mă rog, spuneam doar aşa, din punctul meu de vedere...

— Ziceam că nu cred în întîmplare. Şi pentru că nu cred, trebuie să admitem existenţa unei terţe persoane care a montat acest spectacol al crimei. Un regizor... Cineva care a avut grijă ca omorurile să se petreacă într-o anumită zi şi nu în alta, şi, mai mult decît toate, care a ştiut exact cînd vor avea loc fiecare din ele ! Care a cunoscut că unul este impostor şi celălalt şantaj ist, care a ştiut totul ! Cine e acest om ? Aceasta este întrebarea la care urmează să-i dăm răspunsul. ACEST OM SE AFLĂ PRINTRE NOI...

Căpitanul spusese ultimele cuvinte foarte încet. Erau ca o chemare stranie spre ajutor. Se simţea în privirile asistenţei un moment de regret. Fiecare va fi din nou bănuit. Căpitanul sesiză situaţia nefavorabilă în care se afla şi reluă energic :

— Mai sînt încă întrebări fără răspuns în anchetă. De pildă, de ce numai costumul lui Ion Bălăşoiu avea iniţialele proprietarului inscripţionate pe el, cînd toate celelalte erau nemarcate ? De ce tocmai acela ? N-am găsit decît următorul răspuns : pentru ca noi să ne dăm seama că Ion Bălăşoiu nu s-a înecat, că a fost asasinat ! După cum au decurs evenimentele loachim Moraru nu avea acest interes ... „Trebuia“ să vedem această crimă. Să descoperim şi criminalul ! Totul plecînd de la două iniţiale... I. B. Apoi tot jocul. Crimele reciproce... Mecanismul lor care închidea complet cazul... Totul se includea în „schemă“ afară de înregistrarea pe care aţi ascultat-o... Un element pe care regizorul nu-l deţinea...

— Prea multe presupuneri, interveni avocatul. Nimic concret, palpabil. în calitatea mea de avocat al familiei, am datoria să protestez. Nu puteţi continua astfel. E inuman.

— Asta e cuvîntul. E inuman. Dar crima e umană ?

— Nu, desigur că nu. Dar pentru a susţine existenţa unui regizor, aşa după cum spuneţi, sînt necesare elemente, fapte. Recunosc o anumită, repet, o anumită ordine în logica dumneavoastră, dar, ca avocat, nu mă pot opri la ea. Unde sînt faptele ? Cred că e cel puţin riscant să continuaţi aşa.

— E adevărat. Pentru moment am vrut să înţelegeţi, deocamdată teoretic, existenţa unei terţe persoane participantă la crimele de la Vila Limpedea.

— De aici şi pînă la cele concluzionate e o cale foarte lungă !

— Nu chiar atît de lungă. Am impresia că ne aflăm aproape de punctul final. Dacă nu vă supăraţi, aş vrea să pun cîteva întrebări doamnei Clara Bălăşoiu.

— Dumneavoastră conduceţi ancheta, faceţi ce doriţi, spuse avocatul.

Clara Bălăşoiu, care ascultase cu interes crescînd cele spuse de căpitan, intrată deodată în miezul discuţiilor, se ridică involuntar în picioare. Sînii i se mişcau sacadat, într-un ritm şi cu o amplitudine făcute să întrerupă orice logică.

— V-aş ruga să-mi spuneţi unde eraţi în august anul trecut, mai precis pe 25 august ?

întrebarea veni neaşteptat. Clara Bălăşoiu făcea eforturi să-şi revină din surpriză. Pînă la urmă izbuti şi răspunse destul de calmă :

— Dacă memoria nu mă înşeală şi cred că nu puteţi avea prea multe pretenţii, anul trecut în august eram acasă la Bucureşti.

— Vă înşelaţi, sigur vă înşelaţi ! Nu puteaţi fi la Bucureşti !

— De ce nu puteam fi ?

— Pentru că nimeni pînă acum n-a putut fi în două locuri în acelaşi timp...

— Ce vă face să credeţi că eram în altă parte ?

— O anumită fotografie pe care aţi făcut-o la Mamaia, pe plajă. Recunoaşteţi ?

Avocatul Sever interveni energic :

— Unde vreţi să ajungeţi cu întrebările astea ?

Căpitanul nu-i răspunse. Se întoarse iar spre Clara :

— Să vă reîmprospătez memoria. Soţul vă era plecat pe mare. Cîteva zile eraţi liberă să faceţi ce vreţi. Vă doreaţi un singur lucru : să fiţi alături de cel ce vă este drag. Pentru întîlnire vă deplasaţi la Mamaia. Unde trebuia să fiţi în acest timp, domnule avocat ?

— Sînteţi insinuant. Eram la Ploieşti, dacă asta vă ajută la ceva !

— Mă ajută, răspunse căpitanul. Priviţi această fotografie ce poartă data de 25 august, făcută, repet, la Mamaia. Nici un dubiu. Dumneavoastră împreună cu Clara Bălăşoiu. De ce încercaţi să ascun-[4]e[f]i acest lucru ?

Avocatul aruncă o privire rapidă asupra fotografiei şi înţelese că nu mai avea nici un rost să nege * • -'mtinuare.

— Dacă logica după care vă conduceţi vrea să-şi găsească un ţap ispăşitor în mine, vă înşelaţi. întrebările pe care le puneţi nu ţin seama de nici cel

mai elementar bun simţ şi n-au legătură cu ancheta ce-o desfăşuraţi. Nu vă mai pun însă răbdarea la încercare şi recunosc cele ce spuneţi. Eram împreună cu Clara pe plajă la Mamaia. Ne-am fotografiat împreună. Poate o şi iubesc, dacă vă interesează...

Clara Bălăşoiu interveni supărată.

— Ady, nu trebuia...

— Ba da, altfel omul acesta o să mă scoată complice, instigator la crimă !

Căpitanul era mulţumit. Tensiunea se ridicase. Tocmai ce-şi dorise. Un prim pas fusese făcut. După o pauză, lăsată intenţionat, reluă imperturbabil:

— Aveţi perfectă dreptate. Nu sînteţi complice, d-le Sever Adrian. Nu, complice nu sînteţi. Ne-am convins. Sînteţi chiar criminalul ! I-aţi omorît pe amîndoi...

Cuvintele căpitanului rostite rar şi apăsat căzură ca o bombă.

— Pentru c-o iubesc pe Clara l-am omorît pe Ion ? ! Am înnebunit oare cu toţii ?

— N-am înnebunit. Mă bazez pe fapte, pe logica lor, cum spuneaţi într-o ocazie similară. Atunci m-am condus după faptele pe care mi le-aţi strecurat în cale după cum aţi dorit, ajungînd forţat la concluziile dumneavoastră... Astăzi situaţia s-a schimbat.

— Argumente, vă rog, nu vorbe grele !, replică avocatul suprinzător de calm după acuzaţia ce i se adusese.

Căpitanul remarcă schimbarea ce se produsese

deodată în atitudinea avocatului datorată unui efort de voinţă deosebit şi reluă imediat:

— Nu pentru c-o iubiţi pe Clara i-aţi ucis ci pentru alte raţiuni, domnule oberleutnent Wilhem Hirschel!

Avocatul rămase ţintuit în scaun păstrîndu-şi în continuare calmul, făcîndu-l pînă şi pe Arşinel să se îndoiască pentru moment de cele spuse de căpitan.

— D-le oberleutnent, ce-aţi zice dacă v-aş arăta legitimaţia dumneavoastră din timpul războiului ? Cu numele înscris pe ea încă vizibil ? Desigur v-aţi mai schimbat, muşchii obrajilor au mai cedat, dar, totuşi, aceeaşi persoană...

— Aveţi imaginaţie...

— L-aţi ucis pentru că erau pe cale să descopere lada... O ladă de care depindea existenţa dumneavoastră. Ei sperau averi depozitate în ea dar oberleutnentul Hirschel ştia ce conţine... I-aţi distrus jurnalul să nu mai dăm de fir... A rămas înregistrarea... loachim Moraru era un om prevăzător... V-aţi ascuns atîţia ani, aţi făcut o facultate, o carieră... Totul se plăteşte pînă la urmă... L-aţi omorît pe soldatul acela pe malul lacului pentru a scăpa de ultimul martor... Şi pe românul de la ocol l-aţi lichidat... îl chema Ică, adică Costică sau Constantin. I-aţi preluat identitatea... De fapt vă numiţi Sever Adrian Constantin... Vi se spune Ady, niciodată Ică... Prea riscant... Vă amintiţi o replică din înregistrarea scriitorului : „Mă credeţi imbecil ? Sînt dezolat pentru ce va urma...“.

— Ce-i cu asta ?

— Sînt singurele vorbe pe care le-aţi spus în româneşte. Pentru că ştiaţi încă de pe atunci limba română...

2
1
2

— Fabulaţii ! Nu sînt persoana la care vă referiţi, n-am fost niciodată ofiţer în armata germană şi n-am ucis pe nimeni ! Unde vreţi să ajungeţi cu presupunerile ?

— Departe, domnule avocat, pentru că într-adevăr aţi urmat facultatea după război. Studentul Sever Adrian Constantin, cam tomnatic, e drept, dar ca mulţi alţii, întîrziaţi din cauza războiului... Nimeni nu şi-a dat seama de impostură... Atunci, în ceasul al doisprezecelea, v-aţi gîndit că singura şansă să scăpaţi era să vă lepădaţi de uniforma aceea...

— Răbdarea mea e proverbială... Nimic nu-i adevărat în ce susţineţi. Vă aflaţi pe un drum greşit...

Căpitanul îl întrerupse brutal.

— Mă aflu pe drumul bun. Revin la Vila Limpedea. După ce aţi pregătit scenariul aţi trecut la punerea sa în aplicare. în timp ce-l dezbrăcaţi pe Ion Bălăşoiu aveaţi placheta la dumneavoastră. I-aţi lipit degetele lui Ion Bălăşoiu pe ea... Un pas... Apoi aţi marcat iniţialele lui pe costum. Al doilea pas. Cînd m-aţi văzut, m-aţi subapreciat şi aţi crezut că n-o să descopăr tocmai ceea ce doreaţi să descopăr. Aţi început să-mi sugeraţi conflictul. Tensiunea ce se crease între Ion şi loachim. Urma să fac numai legătura. M-aţi „condus“ să înţeleg cum s-au produs crimele... V-aţi creat tot felul de alibiuri... Nici un fir nu ducea la dumneavoastră... Aţi făcut însă o greşală...

— în sfîrşit ceva palpabil. Sper că măcar acum vom avea parte de ceva concret.

Avocatul aruncă o privire spre Clara. Jinduia după o încurajare, Clara nu-i răspunse însă şi avo-

catul lăsă capul în jos, îmbătrînit deodată.

— Pe placheta acuzatoare amprentele lui Ion Bălăşoiu le-am găsit pe partea exterioară. După ce-am găsit legitimaţia am revizuit tot cazul. Dacă prea sigur de scenariu aţi neglijat un amănunt ? Specialiştii noştri au desprins cele două foiţe de aluminiu ale plachetei şi le-au cercetat în interior. Deşi trecuse atîta timp, dispunem azi de .mijloace moderne, într-un lăcaş au descoperit o amprentă. O singură amprentă... Volute identice cu ale dumneavoastră. ...Astea sînt faptele... Puteţi să le găsiţi o altă explicaţie ?

Avocatul nu răspunse imediat. închisese ochii lă- sînd între pleoape doar o linie subţire. După cîte.va momente murmură aproape pentru sine :

— E o înscenare... Am şters toate amprentele... Şi, de altfel, nici o amprentă nu rezistă mai mult de 24 de ore... N-aveţi nici o dovadă... Aş putea să neg în continuare dar nu mai am nici o dorinţă să trăiesc... Clara mă mai ţinea în viaţă... Am privit-o adineaori, în timp ce-mi spuneaţi lucruri cunoscute şi am înţeles că totul a luat sfîrşit în această cameră în care am intrat conştient că mi se poate întîmpla orice. Cineva mă urmăreşte permanent de cîteva zile. E omul dumneavoastră, presupun. Nu v-am subapreciat nici un moment. Scenariul, cum l-aţi denumit, era complicat. Dar tocmai asta îl făcea credibil. Dacă n-aş fi ascuns legitimaţia în 44 n-aţi fi ajuns niciodată la mine. Atunci mai speram într-o întorsătură favorabilă a războiului...

— Cum l-aţi omorît pe Bălăşoiu ?

— L-am aşteptat încă de dimineaţă spre malul celălalt al lacului. împreună doar stabileam zonele

ce le vom explora în timpul pescuitului. Aveam costumul la mine, ascuns în maşină. Cînd a ajuns, era deja singur. Se grăbea spre moarte... I-am tăiat furtunul, aşa după cum v-aţi dat seama. După ce am montat la loc capătul tăiat, l-am lăsat pe fundul lacului. Cînd toţi se precipitau pe mal, am revenit în vilă şi am pus costumul la locul său fără să mă observe cineva. I-am sugerat lui loachim unde să-l caute. L-a găsit. Făcea parte din scenariu... Pentru această crimă n-aveţi nici o dovadă... Dar o recunosc... N-aştept nici o clemenţă. în timp ce mă acuzaţi îmi încheiam deja socotelile cu viaţa... Un fir mă mai ţinea, cînd s-a rupt...

— Cînd a început să vă bănuiască ?

— E o poveste lungă. Pe loachim Moraru l-am cunoscut întîmplător... Întîmplarea... Avea un proces cu un intermediar căruia îi vînduse un tablou şi care nu-şi achita ratele de plată conform înţelegerii. Un proces de duzină. S-a oprit la mine şi mi-a cerut să-l asist în calitate de avocat. A cîştigat acţiunea şi am rămas, într-un fel, prieteni. M-a invitat chiar acasă la el. M-am dus deşi eram un singuratic şi evitam întotdeauna orice relaţie în afara profesiei mele. Un principiu pe care-l respectasem pînă atunci cu sfinţenie. Şi, totuşi, m-am dus de mai multe ori... îmi vorbea de activitatea sa de scriitor, de cărţile publicate. Vorbea frumos, avea idei. Chiar prea multe... Odată mi-a citit cîteva pagini dintr-un jurnal al său de front pe care intenţiona să-l publice. L-am ascultat împietrit. Cunoşteam multe din întîmplările descrise. Mi-a trebuit să fac apel la toată stăpînirea mea de sine să nu

mă trădez dar fără să reuşesc pe deplin pentru că s-a oprit din lectură şi m-a întrebat dacă nu mă simt bine. I-am răspuns că, dimpotrivă, totul e în ordine. N-a mai continuat. Şi-a strîns hîrtiile şi intempestiv, mi-a pus întrebarea dacă am făcut războiul. Aveam fabricată, desigur, o variantă. I-am debitat-o neutru... N-a mai insistat. A renunţat la acest subiect pentru multă vreme. Apoi au început îndoielile... Evenimentele de la ocol îmi rămăseseră proaspete în minte. Nu le puteam uita niciodată... Treceam în revistă pe românii fugiţi atunci şi care, teoretic, mai puteau fi în viaţă şi nu găseam nici o asemănare cu scriitorul... încet, încet, am început să înţeleg : mă minţise. Jurnalul nu-i aparţinea.

Cu această certitudine în minte am făcut pasul următor fără ezitare. Doream să citesc jurnalul în întregul său... O forţă străină de mine care mă domina m-a împins să-i caut prin hîrtii... Am găsit un moment, la cîteva luni după aceea, cînd am rămas singur în camera sa de lucru. Am dat de jurnal imediat. M-am aplecat asupra sa şi l-am citit pe nerăsuflate. Spre sfîrşit, pe cînd ajunsesem la un pasaj care demonstra, negru pe alb, că existase un martor, neluat de mine în calcul, a revenit, neaşteptat, şi m-a surprins cu jurnalul în mînă. N-a zis nimic, dar din ziua aceea mă privea altfel. Mă suspecta... Ştiam şi de ce : bănuia că mi-am dat seama că jurnalul nu-i aparţine. Exact ce era mai rău... Putea să facă pasul şi să mă întrebe cum mi-am dat seama. Să mă întrebe multe...

între timp o cunoscusem pe Clara. O sete de viaţă pe care nu mi-o recunoşteam şi pe care o credeam secată pentru totdeauna a reînviat în mine...

N-a durat mult că totul s-a năruit deodată. Forţată de loachim Moraru, Clara s-a căsătorit cu Ion Bălăşoiu. N-a fost greu să-mi dau seama de cauza adevărată... Ion Bălăşoiu îl şantaja pe loachim Moraru.

Au trecut luni de zile. Datorită Clarei continuam să-i vizitez. Episodul cu jurnalul părea uitat. loachim Moraru era cuprins acum de pasiunea pescuitului subacvatic. Am intrat şi eu în joc. înţelesesem imediat că pescuitul e doar un paravan. loachim şi Ion căutau de fapt lada din jurnal, pe care o bănuiau plină de comori. O idee pe care o urmăreau frenetic, care îi schimbase total.

Din jurnal nu reieşea însă exact locul în care fusese scufundată lada şi o luaseră metodic. Se apropiau. Vă daţi seama că nu-i puteam lăsa s-o descopere decît acceptînd distrugerea mea. Evenimentele s-au precipitat. într-o scurtă excursie cu loachim, ne-a prins noaptea pe drum. Am desfăcut cortul şi am rămas pe cîmp. Eu cu el... Era un om inteligent... Am avut o noapte agitată, probabil că am vorbit prin somn. Dimineaţa, pe cînd ne sorbeam cafeaua, m-a întrebat dacă vorbesc limba germană. I-am răspuns că ştiu cîteva cuvinte... Mi-a replicat că dădeam ordine prin somn în limba germană.

...Curînd după această întîmplare aveam să mă conving că lucrurile stăteau chiar mai rău decît credeam. Mi-a dispărut o hartă. O hartă militară nemţească... Singura legătură directă cu trecutul la care nu renunţasem...

O aveam ascunsă în casă în spatele unui tablou. Eram sigur că loachim mi-o luase. Cum a ajuns acolo aveam să aflu de la el cîteva săptămîni mai

tîrziu.

loachim îi mărturisise lui Ion bănuielile sale referitoare la mine. Ion s-a oferit să facă o percheziţie pe cont propriu în locuinţa mea. A făcut-o ca un profesionist dar n-a găsit nimic. Cînd era pe punctul să părăsească camera s-a oprit să admire tabloul. Apoi l-a întors pe dos. A scos cartonul din spatele picturii şi a dat de hartă. Cu loachim au cercetat-o şi au ajuns la concluzia că era exact pentru zona în care presupuneau scufundată lada. Din fericire, însemnarea cu locul unde scufundasem lada o ştersesem de pe hartă... Devenisem astfel un om important pentru ei, singurul în stare să-i conducă la ladă... Pentru că nu ştiau încă cine sînt, m-au abordat direct. Am negat totul... Mi-au cerut să mă explic. Le-am spus că habar n-aveam de existenţa hărţii, că am cumpărat tabloul prin ’55... Nu m-au crezut. loachim m-a ameninţat că mă va da pe mîna autorităţilor dacă nu cooperez cu ei la găsirea lăzii... Nu-i interesa cine sînt, ce-am făcut, îi interesa doar lada ! Să-i ajut să intre în posesia ei 1 Păreau scoşi din minţi şi i-am crezut în stare să-şi ducă ameninţările pînă la capăt. N-avea rost să mai continui... Le-am promis cooperarea cu condiţia să nu-mi pună întrebări. Nu mi-au pus. Aveam nevoie de timp să-mi adun gîndurile... Apoi i-am condus la lacul pe care-l ştiţi. Mi-am pus planul în aplicare... Două crime reciproce...

în seara morţii lui loachim i-am furat jurnalul, îl avea întotdeauna cu el. N-am prevăzut că mai

exista şi înregistrarea... Asta de fapt m-a pierdut .şi v-a condus la mine...

— Clara Bălăşoiu ne-a sugerat s-o ascultăm, remarcă căpitanul.

Avocatul o privi lung. Clara începuse să plîngă uşor. Continuă, consumîndu-şi ultimele resurse de energie. Vorbea fără să se grăbească, alegîndu-şi cu grijă cuvintele.

— M-am născut în România, la Sighişoara. înainte de război am fost bursier în Germania. Fiind încartiruit la castelul Kopenick m-am încadrat în formaţiunile paramilitare germane „Hitler Jugend“ împreună cu alţi bursieri. Războiul m-a prins în Germania în uniformă SS. M-au trimis în România... A, da, o precizare : pe Ică nu l-am omorît eu... Un- teroffizierul Müller...

— Angela Mitu ?, întrebă căpitanul.

— Totul e adevărat aşa cum v-am spus. Ca avocat am auzit de cazul său. Nu-l cunoşteam dar îi reţinusem numele. Mi-a trebuit mult timp să fac legătură... După ce mi-a dispărut harta, mi-am căutat şi eu „argumente“. Am făcut şi unele investigaţii. Printre avocaţi se aud multe. I-am spus lui loachim ce hram poartă... în ultima clipă m-am hotărît să vă spun şi dumneavoastră pentru a completa cadrul dorit de mine... O premisă necesară...

Căpitanul se întoarse spre Arşinel. Ii confirmă că înregistrase toată mărturisirea. Doar o clipă de neatenţie. Gherasim Piticu sări de pe locul său şi-l

pocni pe avocat cu furie sălbatică.

— Cel mai bun prieten al meu ! Singurul meu prieten... Ticălosule !

Arşinel sări peste masă şi dintr-un salt cuprinse braţul lui Gherasim. Cu greutate l-au scos din cameră. Prea tîrziu. Oberleutnentul Wilhem Hirschel se chircise în scaun. în dreptul gurii îi apăruse o spumă albă. Arşinel îi deschise maxilarele. între dinţi se vedeau sfărîmături mici de sticlă.

EPILOG

Toamna era în floare, frunzele căpătaseră culori de basm şi vîntul adia răcoritor.

în Parcul Libertăţii căpitanul Claudiu Vanica şi plutonierul major Ana Radulian priveau un grup de porumbei .agitat de cîteva fărîmituri de pîine aruncate de un copilaş îmbrăcat în bleu, pentru care mersul mai avea încă necunoscute.

— Totul acum pare simplu... Atîţia ani... A trăit printre noi... Uneori sîntem orbi cu toţii...

— Nu vă necăjiţi, s-au mai văzut cazuri. în R.D.G., un criminal de război urmărit în cîteva ţări s-a ascuns mai bine de treizeci de ani. Şi reţineţi un detaliu.

— Care ?

— Era şchiop.

...Porumbeii zburau în cecuri largi pe deasupra copacilor, apoi reveneau liniştiţi pe asfalt şi-şi continuau căutarea chiar în vecinătatea lor, sub privirile mirate ale copilaşului.

— în R.F.G., alte exemple, continuă Ana Radu-

lian. Nu citiţi presa ? E plină de cazuri asemănătoare. Pentru mine alta e întrebarea. Chestia cu amprenta din interiorul plachetei. Avea dreptate ?

— Da...

...Copilaşul în bleu renunţase la expectativă şi se repezise spre porumbei cu dorinţă vizibilă de a pune mîna pe ei. Porumbeii nu acceptau însă atîta intimitate şi-şi întindeau aripile părăsind locul în grabă.

— A fost necesar ?

— Există momente cînd nu putem evita asemenea situaţii. După cum ştii, fotografia din ladă nu putea constitui o probă. Dar eu eram sigur că e el. Arşinel la fel. Fără să-i spun, a ajuns la acelaşi rezultat. Totul se explica numai dacă acceptam această premisă. Aveam nevoie de mărturisirea sa în faţa atîtor martori.

—Dacă n-aţi fi găsit lada ar fi scăpat ?

Căpitanul nu răspunse imediat. Copilaşul în bleu îi trecu aproape printre picioare.

— E bine că am găsit-o..

...Lîngă un chioşc cu răcoritoare se opri un ciclist de trei ani. Plictisit de porumbei, copilaşul alergă împleticindu-se spre el. Puse mîna pe ghidonul bicicletei punîndu-l în încurcătură pe proprietar. Biciclistul încercă să-i desfacă mîinile într-o manieră proprie. Stare conflictuală. Copilaşul nu cedează, biciclistul priveşte în jur după ajutor. Cum nimeni nu pare să i-l acorde îşi ia soarta în propriile mîini şi îi dă un pumn în cap copilaşului în bleu. Război. Din două locuri diferite apar instantaneu două mămici în preajma

vîrstei optime cerute de expansiunea demografică. Păreau cu puterile complet refăcute după naştere că plutonierul major, deşi în afara orelor de serviciu, se văzu obligat să intervină oficial. Căpitanul asistă nepăsător la desfăşurarea ostilităţilor. Finalul îl amuză :

— Vezi-ţi de treabă, cucoană, ce te bagi între copiii noştri ?

Ana Radulian reveni stînjenită. Căpitanul o luă de braţ şi parcurseră împreună toată esplanada pînă la debarcader. Atîta tandreţe o copleşi şi aproape se bucura de incidentul de mai înainte care-i dă

duse o ocazie veritabilă căpitanului să-şi aducă aminte de existenţa feminină din preajma sa.

„...E toamnă... Am citit în toate statisticile că procentul cel mai mare de căsătorii în ţara noastră se înregistrează toamna... Cine ştie, poate în toamna asta am noroc...“

La braţul său, Ana Radulian păşea uşoară, aproape că zbura..

Redactor : ELENA CHIRJAC
Tehnoredactor : MIHAI BUJDEI

Apărut 1085. Format 70 x 100/32. Coli tlpo 7.
Bun de tipar la 27.IV.1985. Editura Junimea,
str. Gheorghl Dimltrov nr. 1
IAŞI – ROMANŢA

Tipărit sub cd. 5010/1965, la
ÎNTREPRINDEREA POLIGRAFICA
BACAU
str. Mioriţei nr. 27

JUNIMEA

IAȘI - ROMÂNIA

Lei 8,50